

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

زبان آموزی

جمله سازی و نگارش

پنجم دبستان

(دانش آموزان آسیب دیده ی شنوایی)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

سازمان آموزش و پرورش استثنایی

نام کتاب:

زبان آموزی، جمله سازی و نگارش پنجم دبستان کد: ۲۵۰۴۱

پدیدآورنده:

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

مدیریت برنامه ریزی و تألیف:

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

شناسه‌ی افزوده‌ی برنامه ریزی و تألیف:

محسن غفوریان، منیره عزیزی، فاطمه رشنو سیردری، فاطمه انصاری (اعضای شورای برنامه ریزی) لیلا فیاضی، منصوره کاظمی کیا، نرگس بابایی، مهدی دستجردی کاظمی، فاطمه انصاری، فاطمه رشنو سیردری (اعضای گروه تألیف)، داریوش گودرزی (ویراستار)

مدیریت آماده سازی هنری:

اداره‌ی چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

شناسه‌ی افزوده‌ی آماده سازی:

احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری (مدیر هنری) مجتبی احمدی (طراح گرافیک، طراح جلد) بهنام خیامی، شیوا ضیایی (تصویرگر) تهران: خیابان انقلاب - خیابان برادران مظفر - شماره‌ی ۶۶

نشانی سازمان:

تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، دورنگار: ۶۶۹۷۹۷۷۸، کدپستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴

ناشر:

شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبدلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۱۱۱۵۵ - ۴۹۴۷

چاپخانه:

شرکت افست سهامی عام (www.offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ:

چاپ اول ۱۳۹۸

برای دریافت فایل: pdf کتاب‌های درسی به پایگاه درسی به نشانی: www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه‌ی فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

«امید من به شما دبستانی‌هاست.»

امام خمینی «قُدِّسَ سِرُّهُ»

باسمه تعالی

«و من احیایا فکانما احیا الناس جميعا»

(مائده، آیه ۳۲)

فرایند تولید برنامه‌ی درسی، مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه‌ی زیر نظام برنامه‌ی درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در بافتی منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی، سامان‌دهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه - که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است - سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه‌ی تعلیم و تربیت مورد توجه قرار گیرد. این ملاحظات عبارت‌اند از: رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه‌ی تفکر علمی و منطقی، تقویت تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و کسب دانش و بلاخره بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه‌ی درسی، ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه‌ی متربیان با نیازهای خاص، زمینه‌ی دستیابی دانش‌آموزان را به کسب شایستگی‌های لازم (توان‌مندی‌ها، مهارت‌ها) فراهم می‌سازد. امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه‌ی کارشناسان سازمان آموزش و پرورش استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی است و شایسته است از تلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع، که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نماییم. در اینجا از همه‌ی همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌شود، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص محتوای کتاب حاضر به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فهرست

درس اول: نگارش اول- درک، بیان و توصیف: رنگ و شکل.....	۱۱
درس دوم: حرف اضافه‌ی «برای».....	۲۵
درس سوم: نگارش دوم- درک، بیان و توصیف: اندازه و جنس.....	۳۵
درس چهارم: کلمه‌ی پرسشی «کدام».....	۵۳
درس پنجم: نگارش سوم- درک، بیان و توصیف: قسمت‌ها و کار/کاربرد.....	۶۵
درس ششم: حرف ربط «یا».....	۷۷
درس هفتم: نگارش چهارم- درک، بیان و توصیف: لامسه و بویایی.....	۸۹
درس هشتم: نگارش پنجم- درک، بیان و توصیف: چشیدن و شنیدن.....	۹۹
درس نهم: کلمه‌ی پرسشی «چرا».....	۱۰۹
درس دهم: نگارش ششم- درک، بیان و توصیف: تفاوت‌ها و شباهت‌ها (۱).....	۱۱۹
درس یازدهم: نگارش هفتم- درک، بیان و توصیف: تفاوت‌ها و شباهت‌ها (۲).....	۱۳۱
درس دوازدهم: نگارش هشتم- تفاوت‌ها و شباهت‌ها (۳).....	۱۴۱
درس سیزدهم: نگارش نهم- توصیف با توجه به ویژگی‌های طبقه‌مقوله (۱).....	۱۵۱
درس چهاردهم: نگارش دهم- توصیف با توجه به ویژگی‌های طبقه‌مقوله (۲).....	۱۵۷
فعالیت‌های دوره‌ای.....	۱۶۷

مقدمه

پروردگار مهربان را سپاس می‌گوییم که هم‌زمان با تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز با توجّه به چارچوب برنامه‌ی درسی ویژه‌ی دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی در آموزش و پرورش استثنایی، به نگارش این کتاب پردازیم. امیدواریم که آموزش مناسب این محتوا، زمینه‌ی شکوفایی استعدادها و گسترش توانایی‌های نوآموزان و پرورش و تقویت مهارت‌های زبان شفاهی و نوشتاری دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی میهن اسلامی را، به‌ویژه در جمله‌سازی و نگارش (انشا) فراهم سازد و آموزگاران گرامی را در فرایند تدریس یاری نماید.

برای پیشبرد بهتر فرایند یاددهی-یادگیری و کمک به بهبود روند آموزش این محتوا، توجّه آموزگاران گرامی را به نکات زیر، جلب می‌کنیم.

- در تهیّه و تدوین این کتاب، همچنین انتخاب عناصر زبانی و روند آموزش، تلاش بر این بوده است که به روند رشد طبیعی گفتار و زبان و در حدّ امکان به محتوای آموزشی هر پایه و مطالب کتاب فارسی آن‌ها توجّه شود، ولی به دلیل نیازهای ویژه‌ی دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی، ممکن است مواردی ناهمخوانی نیز مشاهده گردد.

- در هر پایه، محتوای کتاب زبان‌آموزی و جمله‌سازی با نظمی زمانی و اصول توالی محتوا، شامل توالی «ساده به مشکل»، «جزء به کل» و «عینی به ذهنی»، تدوین شده است. آموزش پایه‌ی اوّل مقدماتی با یادآوری و افزایش خزانه‌ی واژگانی آغاز می‌شود و به جمله‌های دو کلمه‌ای پایان می‌یابد. در پایه‌های بالاتر، گسترش جمله‌ها و عناصر زبانی ادامه پیدا می‌کند، به گونه‌ای که در پایان دوره‌ی ابتدایی، از دانش‌آموزان انتظار می‌رود به سطح مطلوبی از مهارت‌های زبانی، به‌ویژه در جمله‌سازی و نگارش، دست یابند.
- تدریس این کتاب، در جدول ساعات هفتگی، بخشی از زمان درس «زبان و ادبیات فارسی (انشا)» را به خود اختصاص می‌دهد.
- دستور زبان فارسی شامل ساخت واژه و جمله (صرف و نحو) براساس قواعد زبانی است. در این مجموعه کتاب‌ها، مباحث وابسته به ساخت جمله و گفته/متن مورد نظر است، بنابر نیاز، به مباحث ساخت واژه (مانند چگونگی ساخت کلمه‌های جمع) و به مهارت‌هایی همچون دقت، شناخت، تشخیص و کاربرد نیز توجه کرده‌ایم.
- خواسته‌ی بنیادی محتوای زبان‌آموزی، جمله‌سازی و نگارش (راهنمای تدریس و کتاب درسی)، گسترش همه‌ی مهارت‌های زبانی است اما گسترش و پیچیدگی زبان و مهارت‌های وابسته به آن‌ها ما را برآن داشت تا انتخاب مطالب، بنابر ضرورت و نیاز دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی صورت گیرد و به آموزش مهارت‌های نوشتاری (در سطوح فعال نوشتن) گرایش داشته باشد، هرچند سایر اجزا و ارکان زبان و مهارت‌های آن نادیده گرفته نشده‌اند.
- آموزش و یادگیری مهارت‌های زبانی در دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی تنها از طریق شنیدن، دچار مشکل می‌شود. از این رو جهت جبران و رفع مشکل یادگیری بر گفتارخوانی، داشتن تعاملات کلامی/غیرکلامی و ارائه‌ی مطالب آموزشی به شکل عینی و نوشتاری تأکید می‌گردد.
- همکاران گرامی، سطح توانایی‌ها و نوع روش ارتباط دانش‌آموزان را به هنگام تدریس و ارزشیابی در نظر داشته باشید.
- همکاران گرامی، برای تسهیل در روند آموزشی از حرکات بیانگر بدنی و اشاره‌ها، از تصاویر بزرگ، تخته‌ی هوشمند، تخته‌ی کلاسی، نوشتاری و... استفاده کنید.

• همچنین «کتاب معلّم (راهنمای تدریس) پایه‌ی پنجم» را برای هر درس مطالعه کنید و تدریس خود را با اهداف، انتظارات، روش‌های تدریس و جدول زمان‌بندی آموزش هر عنوان درسی، مطابقت دهید. ضمن آنکه از فعالیت‌های پیشنهادی و نکته‌های مربوط به تدریس استفاده نمایید و برای آگاهی از اهداف و اجرای تمرین‌های کتاب درسی از دانستنی‌های کتاب معلّم بهره‌مند شوید.

• برای آشنایی شما همکاران ارجمند، جدول درس‌های پایه‌های دوره‌ی ابتدایی، در کتاب معلّم (راهنمای تدریس)، با عناوین درس‌ها تهیه شده است. افزون بر آن، جدول زمان‌بندی دروس پایه‌ی پنجم نیز در آغاز فصل دوم همان کتاب آمده است. این جدول شما را در برنامه‌ریزی دقیق تدریس، یاری می‌کند. در کتاب معلّم (راهنمای تدریس) به آموزگار گرامی توصیه شده است که هر دو گونه‌ی نوشتاری و گفتاری فارسی معیار را هنگام آموزش به دانش‌آموزان به کار برند و متناسب با سطح توانایی و آسیب‌شنوایی دانش‌آموزان، ایشان را از تفاوت‌های هر دو گونه و بیان گفتاری و نوشتاری مناسب آگاه سازند.

• در کتاب معلّم (راهنمای تدریس) و کتاب درسی زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش پایه‌ی پنجم، فعالیت‌ها و تمریناتی برای ارتقای هر چهار مهارت زبانی، پیش‌بینی شده است. هر دانش‌آموز، به ترتیب قرارگیری فعالیت‌ها و تمرین‌ها، ابتدا می‌شنود (گفتارخوانی می‌کند) و درک می‌کند (می‌فهمد) سپس می‌گوید. در مرحله‌ی بعد، هر دانش‌آموز با درک خوانداری جمله‌ها تکلیف مربوط را انجام می‌دهد و در انتها با تمرین‌های متنوع نوشتاری می‌تواند نوشتن خودانگیخته داشته باشد.

هدف و انتظارات از تألیف هر درس برای آموزگاران، در این قسمت آمده است. چگونگی اجرای فرایند یاددهی - یادگیری به شکل عملی (مجسم) در کلاس در این قسمت، مطابق با کتاب معلّم (راهنمای تدریس)، آورده شده است.

در این قسمت نکته‌هایی که باید هنگام انجام تمرین توسط دانش‌آموزان، مورد توجه همکاران عزیز قرار بگیرد آمده است.

در بیشتر دروس، نکات و راهکارهایی ارائه شده است که والدین ارجمند بتوانند با به کارگیری آن‌ها به گسترش و تثبیت مهارت‌های آموخته‌شده، کمک کنند. مهارت‌ها

در شرایط و موقعیت‌های طبیعی، تکرار و تمرین می‌شوند و بهتر است در همه‌ی مراحل با آموزگاران، تبادل نظر صورت گیرد. این قسمت در پایین هر درس با نماد آغاز جمله مشخص شده است.

در این صفحه با توجه به محتوای هر درس و مطابق با راهنمای تدریس (معلم)

فعالیت‌هایی توسط همکاران گرامی برای دانش‌آموزان پیش‌بینی و اجرا می‌شود.

- ارزشیابی این درس توصیفی می‌باشد و فرصتی مناسب برای شناسایی دقیق توانایی و استعداد‌های فراگیران فراهم آورده است. برای بهره‌گیری بهتر از این روش، لازم است از آغاز سال تحصیلی، ابزارهای مناسب، همچون آزمون‌های عملکردی، کارپوشه و سیاهه‌ی رفتار، تهیه شود.

ساختار تمرین‌های این کتاب

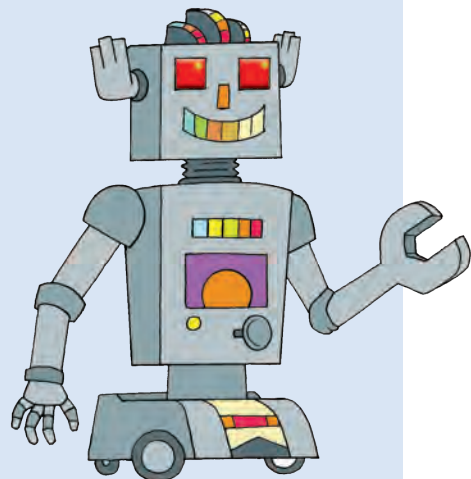
در این کتاب درسی، فعالیت‌ها و تمرین‌ها با روال و نظم خاصی در کنار هم قرار گرفته‌اند. از نکته‌های دارای اهمیت در این زمینه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- فعالیت‌ها از شفاهی به سمت نوشتاری تهیه و تدوین شده است.
- در ابتدا درک شنیداری و خوانداری سپس بیان گفتاری و نوشتاری مد نظر است.
- نوع تکالیف ارائه شده و عملکرد دانش‌آموزان می‌تواند به صورت‌های زیر باشد:
 - شنیدن (گفتارخوانی) - دیدن هر دانش‌آموز درک کند و نشان بدهد.
 - شنیدن (گفتارخوانی) - گفتن هر دانش‌آموز درک کند و بگوید (کلامی/ غیر کلامی).
 - شنیدن (گفتارخوانی) - انجام دادن هر دانش‌آموز درک کند و انجام دهد.
 - خواندن - نوشتن هر دانش‌آموز درک خواندن داشته باشد و بنویسد.
- در این کتاب ده درس نگارش وجود دارد که دانش‌آموزان در فرایند مرحله‌ای یاد می‌گیرند درباره‌ی ویژگی‌های یک ماهیت (وسیله، حیوان و...) موضوع یا رویداد به شکل مناسبی صحبت کنند و حداقل یک بند بنویسند. در این فرایند بر رعایت توالی مهارت‌های زبانی شنیدن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن همچنین توالی ساده به مشکل فعالیت‌ها تأکید و توجه شده است.
- در هر درس تمرین اول با عنوان «بازی کنید و بیاموزید» به درک و بیان شفاهی و نوشتاری توجه دارد و در ادامه فعالیت‌های پیشنهادی در کتاب معلم (راهنمای تدریس) به شکل عملی در کلاس اجرا می‌شود.

- در تمرین دوم با عنوان «بینید، بشنوید و بگویید»، درک و پاسخ شفاهی با توجه به تصویر و مطابق دستورالعمل، هدف آموزشی قرار گرفته است.
 - تمرین سوم هر درس به طور معمول با تصاویر و جمله‌هایی همراه است تا هر دانش‌آموز با صدای بلند بخواند و توانایی درک خواندن، هدف آموزشی را کسب و تثبیت نماید.
 - از تمرین چهارم به بعد تکالیف متنوعی برای نشان دادن درک خواندن، تکمیل جمله و سپس نوشتن جمله و متن به صورت گام به گام ارائه شده است.
- نمونه‌ی ساختار تمرین‌های مربوط به درک خواندن:
- خواندن جمله انتخاب تصویر.
- خواندن متن انتخاب / تکمیل / نوشتن جمله.
- نمونه‌ی ساختار تمرین‌ها برای تکمیل یک جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر، کلمه و انتخاب کلمه‌ی مناسب با توجه به تصویر و تکمیل جمله / متن.
- ارائه‌ی کلمه و انتخاب کلمه‌ی مناسب و تکمیل جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر و تکمیل جمله / متن با توجه به تصویر داده شده.
- نمونه‌ی ساختار تمرین‌ها برای نوشتن یک جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر و کلمه / کلمه‌ها و نوشتن جمله / متن.
- ارائه‌ی کلمه / کلمه‌ها و نوشتن جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر و نوشتن جمله / متن.
- ساختار تمرین‌ها و نگارش‌های این کتاب به گونه‌ای تنظیم شده است که دانش‌آموزان به یک سازمان‌بندی ذهنی برای توصیف و بیان شفاهی و نوشتاری با توجه به ده ویژگی آموزش داده شده (رشاجقک لب‌مش) در مورد هر چیزی دست یابند.
- این ده ویژگی از طریق توجه، تمرکز و آگاهی و با استفاده از حواس پنجگانه‌ی دانش‌آموزان درباره‌ی ماهیت‌های مختلف، دریافت و سازماندهی می‌گردد.

درس لؤل

نگارش لؤل
درک، بیان و توصیف:
رنگ و شکل

بخش اول

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد دو ویژگی رنگ و شکل در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک مفاهیم مربوط به دو ویژگی رنگ و شکل، این مفاهیم را در هنگام توصیف موارد گوناگون، بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم از اشیاء و وسایل داخل کلاس مانند تراش، کمد و غیره استفاده کند و با پرسش‌هایی مانند: «چه رنگی؟»، «چه شکلی؟» توجه دانش‌آموزان را به رنگ و شکل آن‌ها جلب کرده، برای دادن پاسخ مناسب، هدایتشان نماید.

مانند: تراشِ علی چه رنگی است؟

تراشِ علی قرمز است.

تراشِ علی چه شکلی است؟

تراشِ علی دایره‌ای است.

جمله‌ها بر روی تابلو نوشته شود.

بدین ترتیب معلم ذهن دانش‌آموزان را به سمت فکر کردن و صحبت کردن و نوشتن درباره‌ی اشیاء گوناگون بر اساس دو ویژگی «رنگ و شکل» هدایت کند.

صدای اولِ دو کلمه‌ی «**رنگ و شکل**» (**ر، ش**) برجسته شود تا از این طریق، سرواژه‌ای برای کمک به یادآوری ویژگی‌های مورد نیاز در توصیف، ساخته شود.

در مرحله‌ی دوم، معلم چند وسیله‌ی خاص را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد و با آن‌ها درباره‌ی رنگ و شکل وسایل مذکور صحبت کند و بعد از توصیف اشیاء، جملات مناسبی را با همراهی دانش‌آموزان بگوید و بنویسد.

مانند:

این تراش قرمز است.

تراش حسن، سبز است.

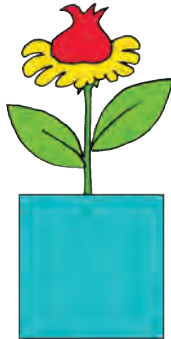
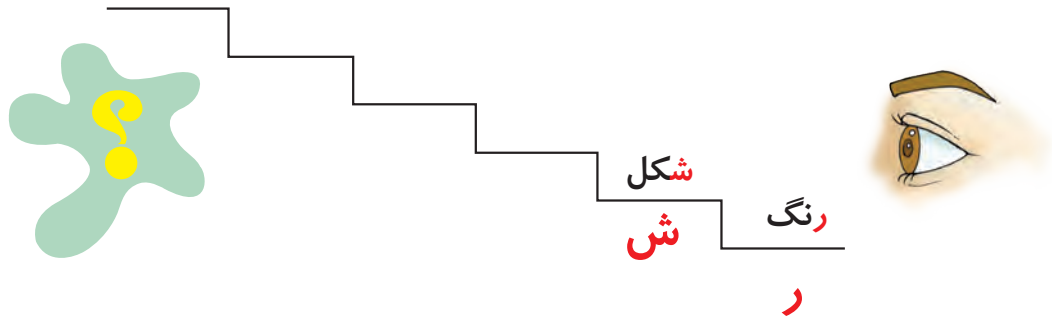
تراش‌ها قرمز و سبز هستند

تراش‌ها رنگ‌های مختلفی دارند.

بدین ترتیب، دانش‌آموزان توصیف یک شی را به صورت یک کل که دارای زیرمجموعه است می‌آموزند. (این مرحله در بخش دوم همین درس ذکر شده است.)

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

۱۳

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- از دانش‌آموزان بخواهید به تصاویر نگاه کنند.

۲- درباره‌ی رنگ و شکل هر یک سؤال کنید.

۳- دانش‌آموزان، رنگ و شکل هر یک را با راهنمایی شما بگویند.

۴- دانش‌آموزان با توجه به دو ویژگی رنگ و شکل، جمله‌هایی در توصیف هر کدام از تصاویر بگویند.

مانند:

گلدان مربعی است.

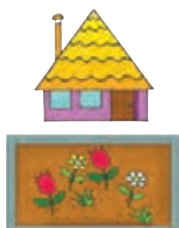
گلدان آبی است.

نوک کبوتر مثلث است.

نوک کبوتر قرمز است.

۵- تقدّم رنگ به شکل را در نظر داشته باشید.

۲. کلمه‌ها را به تصویر مناسب وصل کنید.

☐
☐
☐
☐
☐

☐
☐

☐

☐

☐

☐

☐
☐ سبز

☐ قرمز

☐ سیاه

☐ نارنجی

☐ زرد

☐ گرد (دایره)

☐ مستطیل

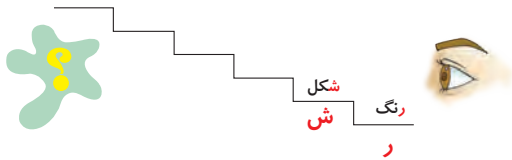
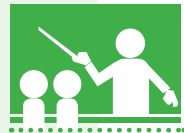
☐ مربع

☐ مثلث

☐ لوزی

☐ بیضی

همکار گرامی، بعد از اینکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند، مطمئن شوید که جمله‌ها را به خوبی درک کرده و حذف کردن به قرینه لفظی را آموخته‌اند. در ضمن پیشنهاد می‌گردد برای تکلیف در منزل، رونویسی جمله‌ها داده شود.

۳. با صدای بلند بخوانید.

این کوه، قهوه‌ای است.

این کوه، مثلث است.

این کوه، قهوه‌ای و مثلث است.

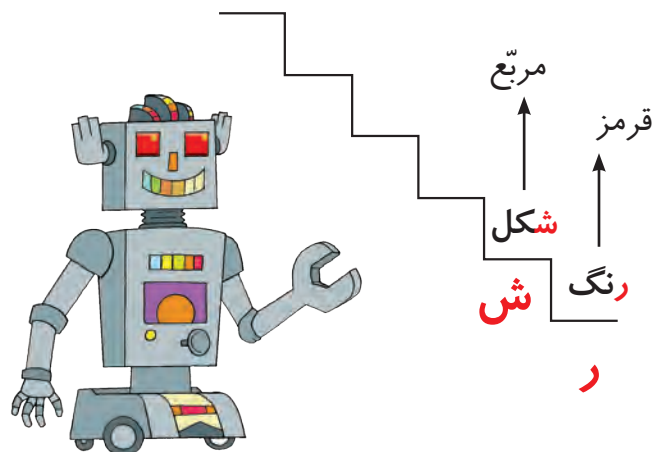

چشمِ آدم آهنی، قرمز است.

چشمِ آدم آهنی، مربع است.

چشمِ آدم آهنی، قرمز و مربع است.

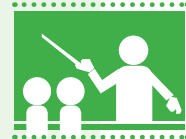

والدین گرامی؛ با فرزندتان به آشپزخانه بروید و ظرف‌ها را ببینید. توجه او را به رنگ و شکل ظرف‌ها جلب کنید و درباره‌ی رنگ و شکل آن‌ها با هم گفت‌وگو کنید.

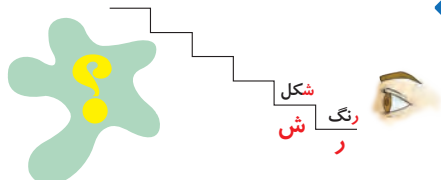
از او پرسید: سبدهای رنگی است؟ چه شکلی است؟

همکارگرمی، دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا هر مورد را با توجه به ویژگی‌های رنگ و شکل توصیف کنند (بگویند و بنویسند).

۴. درباره‌ی ویژگی‌های رنگ و شکل هر کدام بنویسید.

این ساعت آبی و است.

مربع
↑
آبی
↑
شکل
↑
رنگ
ر

صورت آمین و گرد است.

گرد
↑
شکل
↑
رنگ
ر

این در و

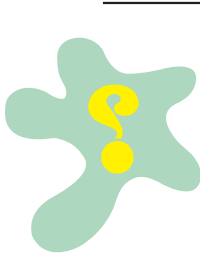
.....
↑
شکل
↑
رنگ
ر

دکمه‌ی لباس.....

.....
↑
شکل
↑
رنگ
ر

۵. جمله بنویسید.

شکل

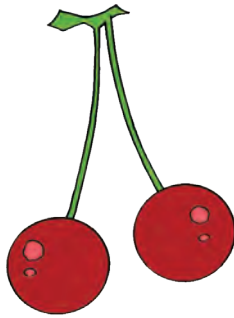
ش

رنگ

ر

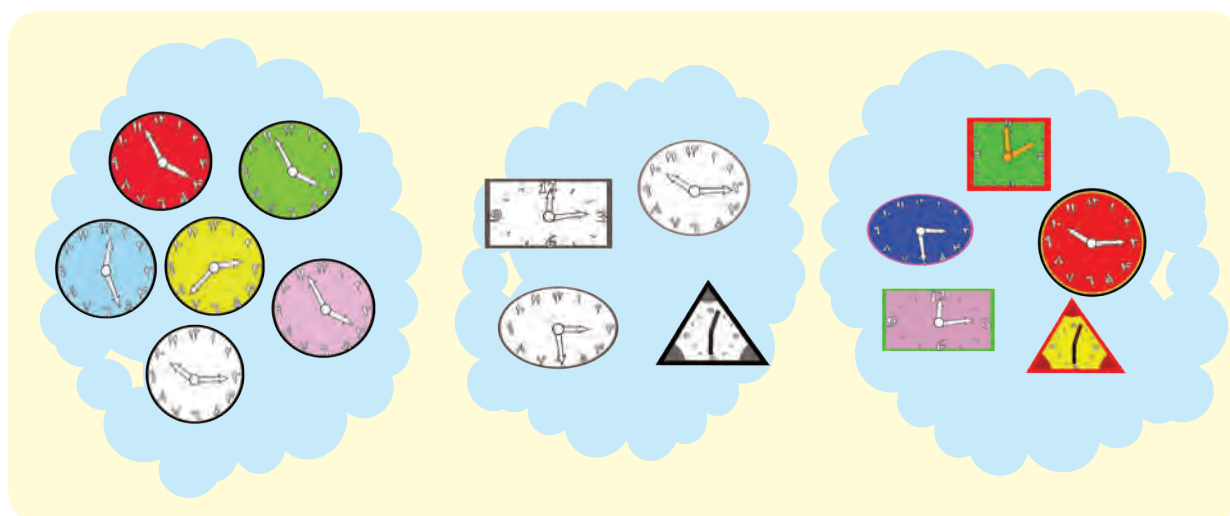
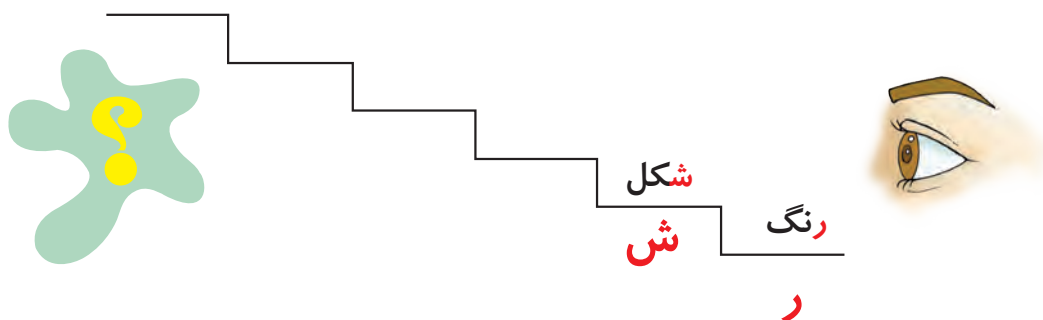

نوک جغد

بخش دوم

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

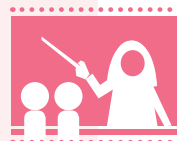
همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- از دانش‌آموزان بخواهید به ترتیب از چپ به راست به تصاویر نگاه کنند.
۲- درباره‌ی ویژگی/ ویژگی‌های مدنظر در هر مجموعه از تصاویر سؤال کنید و برای پاسخ مناسب هدایتشان کنید.

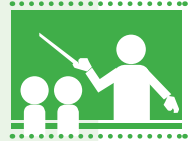
۳- هر دانش‌آموز با راهنمایی شما درباره‌ی هر مجموعه توصیفی انفرادی و یک توصیف کلی داشته باشد.

مانند: الف) این ساعت، دایره است. این ساعت، مستطیل است.
ساعت‌ها دایره، مستطیل و هستند.

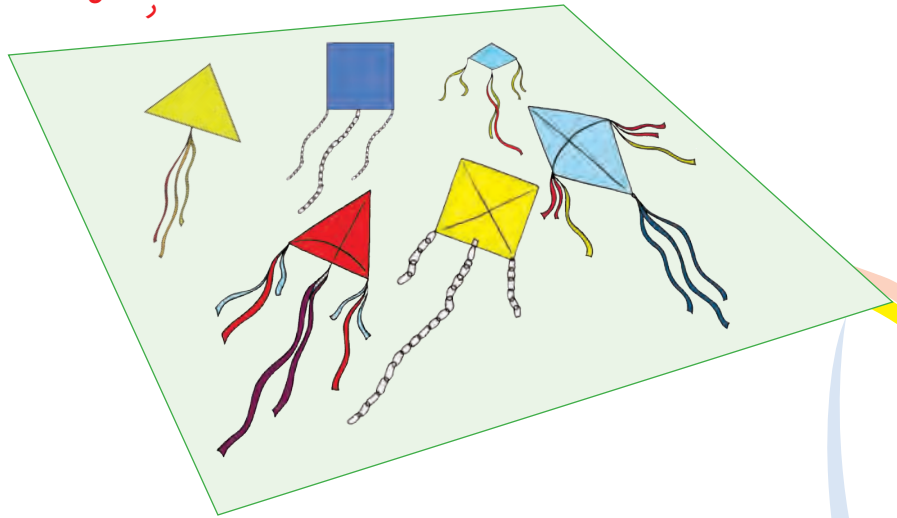
ب) این ساعت، قرمز و دایره است. این ساعت، زرد و مثلث است.
ساعت‌ها رنگ‌ها و شکل‌های گوناگونی دارند.

همکار گرامی، به دانش‌آموزان خود بیاموزید به جای استفاده از چندین «و» متعدد، بین کلمات ویرگول بگذارند و فقط برای پیوند دو کلمه‌ی پایانی از حرف ربط (پیوند) «و» استفاده نمایند.

۲. با صدای بلند بخوانید.

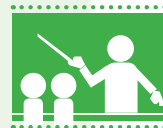

این بادبادک، قرمز است.
رنگ آن بادبادک، آبی است.
بعضی بادبادک‌ها زرد هستند.
بادبادک‌ها قرمز، آبی و زرد هستند.
بادبادک‌ها، رنگ‌های گوناگونی دارند.

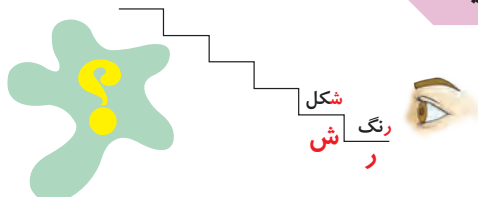
این بادبادک، مثلث است.
شکل آن بادبادک لوزی است.
بعضی بادبادک‌ها مربع هستند.
بادبادک‌ها مثلث، لوزی و مربع هستند.
بادبادک‌ها شکل‌های گوناگونی دارند.

بادبادک‌ها رنگ‌ها و شکل‌های گوناگونی دارند.

همکار گرامی، دانش آموزان را راهنمایی کنید تا درباره‌ی رنگ و شکل موارد گوناگونی فکر کنند، سپس از آن‌ها بخواهید درباره‌ی رنگ و شکل آن‌ها صحبت کنند و بنویسند.

۳. درباره‌ی ویژگی‌های رنگ و شکل هر کدام بنویسید.

رنگ

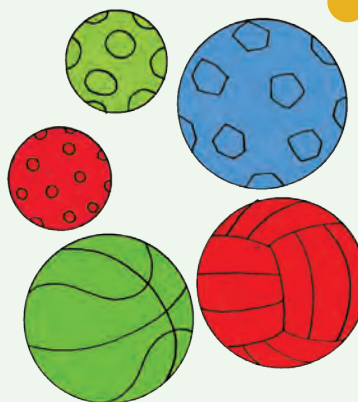

سبز

آبی

.....

این توپ‌ها ، و هستند.

توپ‌ها چه رنگ‌هایی دارند؟

توپ‌ها رنگ‌های گوناگونی.....

رنگ

.....

.....

.....

موهای آن‌ها ، و

موهای پسرها چه رنگ‌هایی دارند؟

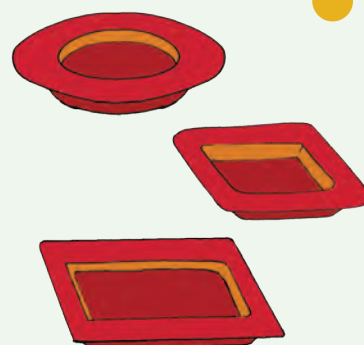
موها دارند.

شکل

مستطیل

بیضی

بشقاب‌ها چه شکل‌هایی دارند؟

این بشقاب‌ها ، و هستند.

بشقاب‌ها شکل‌های گوناگونی.....

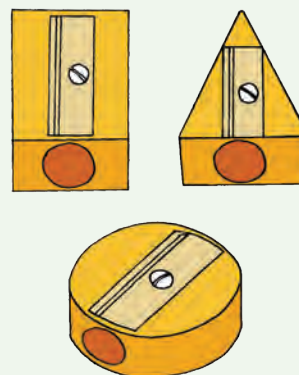

شکل

.....

.....

.....

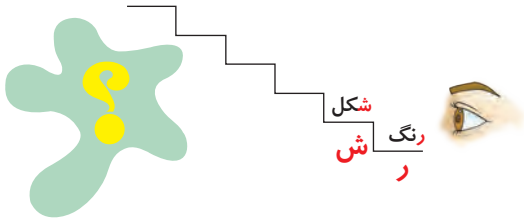

تراش‌ها چه شکل‌هایی دارند؟

تراش‌ها ، و هستند.

تراش‌ها دارند.

۴. با توجّه به ویژگی‌های داده شده، مانند نمونه برای هر تصویر جمله‌ای بنویسید.

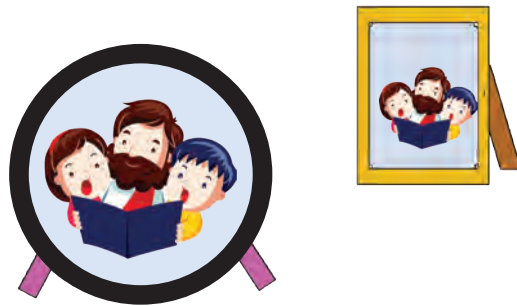

قاب عکس(ها)

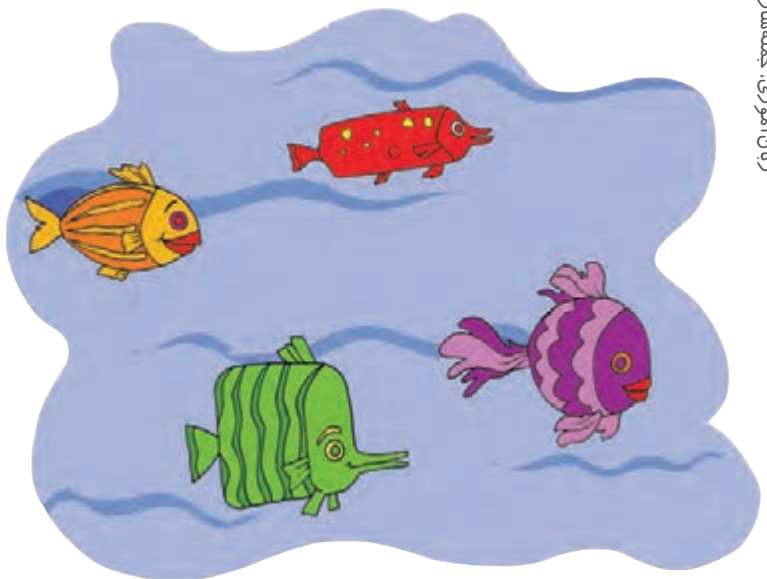
قاب عکس‌ها قهوه‌ای، نارنجی و سیاه هستند.

قاب عکس‌ها دایره‌ای، مستطیل و مثلث هستند.

قاب عکس‌ها رنگ‌ها و شکل‌های گوناگونی دارند.

ماهی(ها)

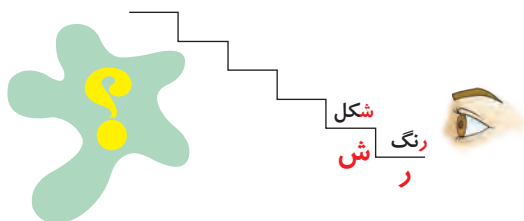

.....

.....

.....

۵. در توصیف هر کدام براساس ویژگی های رنگ و شکل جمله هایی بگویید و بنویسید.

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

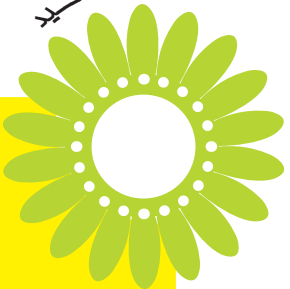
.....

.....

.....

.....

موفق باشیلا

درس دوم

حرف اضافهی «برای»

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حرف اضافه «**برای**»
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
با درک مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «**برای**»، آن را در جمله‌ها بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم از موقعیت یک جشن (تولد بچه‌ها، میلاد ائمه و ...) استفاده می‌کند و در قالب پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان را جهت استفاده از کلمه‌ی «**برای**» در جمله‌ها هدایت می‌کند. جمله‌ها با برجسته کردن و تأکید بر حرف اضافه‌ی «**برای**» روی تابلو نوشته می‌شود.
مانند:

بچه‌ها، ما **برای** چه جشن گرفتیم؟

ما **برای** میلاد حضرت رسول(ص) جشن گرفتیم.

این کادو را **برای** چه کسی آورده‌اند؟

این کادو **برای** من آورده‌اند.

این مردها **برای** چه کاری آمدند؟

این مردها **برای** اجرای نمایش آمدند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- همراه با دانش‌آموزان درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید.
- ۲- درباره‌ی مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «برای» با دانش‌آموزان صحبت کنید.
- ۳- با نشان دادن تصویرها و حرف «برای»، دانش‌آموزان را همراهی کنید و جمله بگویید.
- ۴- یکی از جمله‌های مربوط به تصویرها را بگویید تا هر دانش‌آموز آن را نشان دهد.
- ۵- جمله‌ی مربوط به تصویرها را به صورت ناقص بگویید تا با راهنمایی شما هر دانش‌آموز آن را کامل کند و بگوید.
- ۶- در تعامل با دانش‌آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند:
مادر برای کجا مبل خرید؟ / چرخ برای چه چیزی است؟ / از بیل و داس برای چه کاری استفاده می‌شود؟ / محمد برای چه کاری لباس شنا پوشید؟ / زهرا برای چه کسی هدیه خرید؟
سپس آن‌ها را راهنمایی کنید تا با نشان دادن حرف اضافه «برای» به سمت تصویر مربوطه اشاره کنند.

برای خانه ← مادر برای خانه مبل خرید.

برای حرکت ماشین ← چرخ برای حرکت ماشین است.

برای کشاورزی ← از بیل و داس برای کشاورزی استفاده می‌شود.

...۹

همکار گرامی، پس از آنکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند، مطمئن شوید جمله‌ها را به خوبی درک کرده‌اند. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

۲. با صدای بلند بخوانید.

مادر **برای** شام سوپ درست کرد.

بنّا **برای** ساختمان پنجره می‌گذارد.

بچه‌ها **برای** خرید لباس به بازار رفتند.

رهبر **برای** مردم سخنرانی می‌کند.

۳. هر جمله را بخوانید و به تصویر مناسب آن وصل نمایید.

پسر **برای** نماز وضو گرفت.

او **برای** دخترها دامن دوخت.

۴. به تصویرها خوب نگاه کنید و جمله‌ی مناسب هر تصویر را انتخاب نمایید.

☐ مریم **برای** کلاس رایانه آورد.

☐ مریم کلاس را **برای** رایانه آورد.

☐ علی به کمک **برای** پیرمرد برخاست.

☐ علی **برای** کمک به پیرمرد برخاست.

۵. با توجه به تصویرها و کلمه‌های داده شده، جاهای خالی را کامل کنید.

برای کبوتر

برای مسافرت به مشهد

برای همه

برای شنا

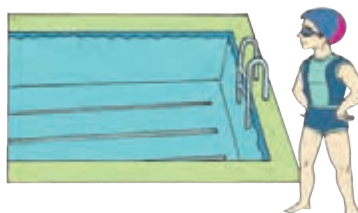

پرسش: آنها برای کجا بلیت خریدند؟

پاسخ: آنها بلیت خریدند.

پرسش: اکرم برای چه پرندهای دانه ریخت؟

پاسخ: او دانه ریخت.

پرسش: محمد برای چه ورزشی لباس پوشید؟

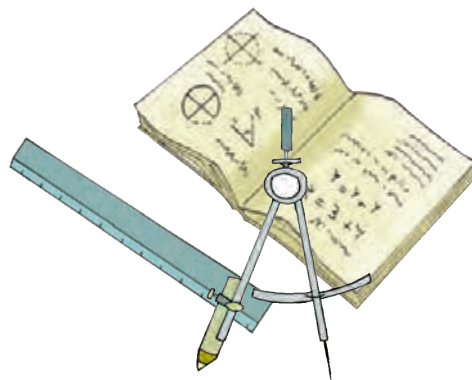
پاسخ: محمد لباس پوشید.

پرسش: خانم قصه گو در روز عید غدیر برای چه کسانی قصه می گوید؟

پاسخ: خانم قصه گو در روز عید غدیر قصه می گوید.

۶. به تصویرها خوب نگاه کنید و جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل نمایید.

شما از پرگار و خط کش استفاده می کنید. شهیدان فداکاری کردند.

۳۱

درس دوم- حرف اضافه‌ی «برای»

ساناز کیک انتخاب می کند. مادر سمک می گذارد.

والدین گرمی، در گفت‌وگوهای روزمره با استفاده از کلمه‌ی «**برای**» درباره‌ی کسی، چیزی، کاری و ... صحبت کنید. وقتی برای کسی کاری می کنید، جمله‌هایی با استفاده از کلمه‌ی «**برای**» بگویید و به کاربرد آن در صحبت‌هایتان تأکید کنید. مانند:

من **برای** مادر کادو گرفتم.

من **برای** تو کفش خریدم.

۷. جمله‌های به هم ریخته را مرتب کنید.

مادر بزرگ برای چه کسی کتاب داستان می‌خواند؟
نوه‌اش - مادر بزرگ - برای - کتاب داستان - می‌خواند.

.....

کلاغ برای چه چیزی غذا به لانه آورد؟
آورد - غذا - برای - جوجه‌اش - کلاغ - به لانه

.....

کشاورز برای چه کاری بیل و داس می‌خواهد؟
می‌خواهد - کشاورز - بیل و داس - برای - کشاورزی.

.....

۸. جاهای خالی جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده، کامل کنید.

ولی

با

و

برای

تا

من چای ریختم خوردم.

شما از خانه مدرسه با اتوبوس می‌روید.

آن‌ها زنگ خانه را زدند هیچ کس در را باز نکرد.

ما چشم می‌بینیم.

سوارکار اسبش را سواری، آماده می‌کند.

۹. به پرسش‌ها، پاسخ دهید.

مادر **برای** کجا پرده خرید؟

.....

پدر **برای** چه کسی کفش خرید؟

.....

حسن **برای** چه چیزی نوک کشید؟

.....

معلم **برای** چه کاری میکروسکوپ آورد؟

.....

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

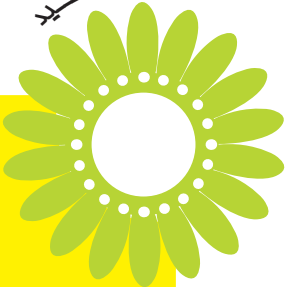
.....

.....

.....

.....

موفق باشیلا

درس سوم

نگارش دوم

درک، بیان و توصیف:

اندازه و جنس

بخش اول

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد دو ویژگی اندازه و جنس در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک مفاهیم مربوط به دو ویژگی اندازه و جنس در کنار ویژگی‌های آموزش داده شده‌ی پیشین، این مفاهیم را هنگام توصیف پدیده‌های گوناگون بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با استفاده از وسایل دانش‌آموزان مانند خط‌کش، دفتر و... پرسش‌هایی درباره‌ی رنگ و شکل، طرح‌نموده، آموزش‌های قبلی را یادآوری می‌نماید سپس درباره‌ی اندازه و جنس وسایل سؤال می‌کند. دانش‌آموزان برای بیان پاسخ‌های صحیح، راهنمایی می‌شوند، کلمات کلیدی این دو ویژگی (بزرگ، بلند، کاغذی، چوبی و...) روی تابلو نوشته می‌شود و با نشان دادن آن‌ها، جمله‌های مناسب (گفتاری و نوشتاری) بیان می‌شود.

مانند:

تراش علی چه اندازه‌ای است؟ تراش علی کوچک است.

تراش علی از چه جنسی است؟ تراش علی پلاستیکی است.

حروف اول کلمات اندازه و جنس جهت ساختن یک سرواژه و کمک به یادآوری ویژگی‌های مورد نیاز برای توصیف، در کنار حروف اول کلمات رنگ و شکل برجسته شوند.

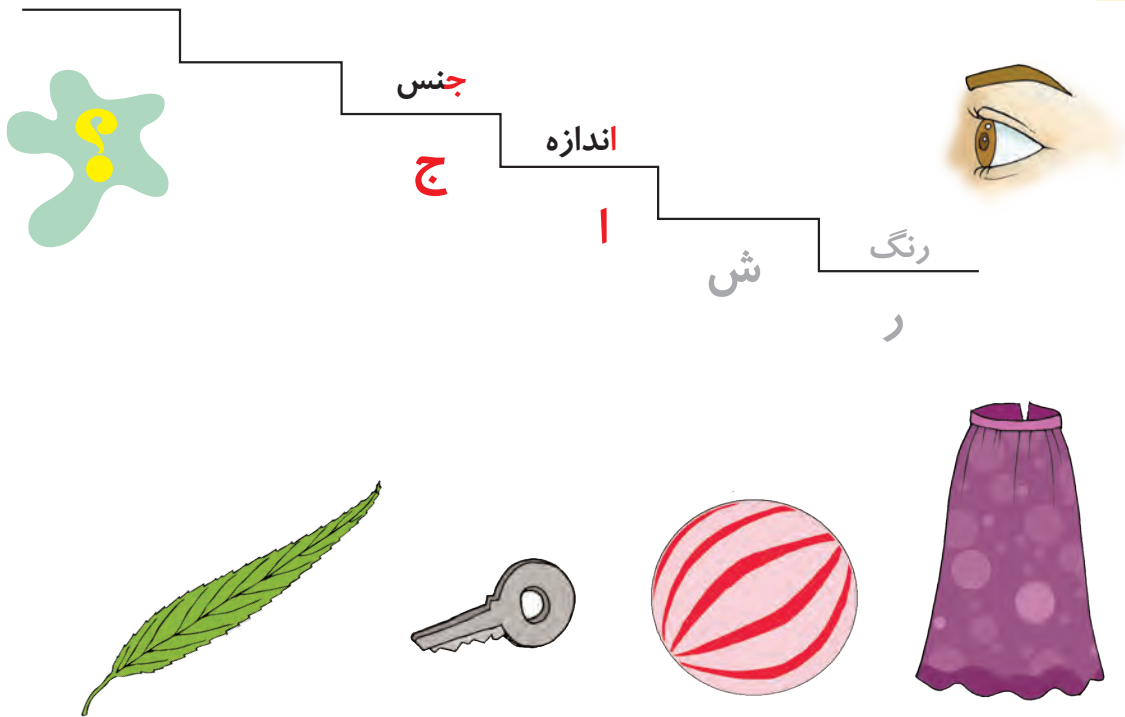
معلم دانش‌آموزان را به سمت فکر کردن و صحبت کردن، نوشتن درباره‌ی اشیای مختلف براساس چهار ویژگی و به ترتیب (رشاج) هدایت می‌کند.

در مرحله‌ی دوم معلم انواع گوناگونی از یک شی (انواع خط‌کش) را نشان می‌دهد و بر ویژگی‌های اندازه و جنس‌شان تأکید می‌کند، سپس از دانش‌آموزان می‌خواهد تا هریک از وسایل را بر اساس رنگ، شکل، اندازه و جنسشان توصیف کنند. با توجه به اهداف این درس بر اندازه و جنس آن‌ها تأکید کرده، جمله‌های مناسبی در تعامل با دانش‌آموزان در این زمینه بیان و نوشته می‌شود. در نهایت دانش‌آموزان جمله‌هایی را مانند جمله‌های زیر، درک و بیان می‌کنند.

تراش‌ها بزرگ و کوچک هستند. / تراش‌ها چوبی، پلاستیکی و فلزی هستند. / تراش‌ها اندازه‌ها و

جنس‌های گوناگونی دارند. (این مرحله در بخش دوم این درس آمده است.)

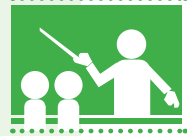
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند.
- ۲- درباره‌ی اندازه و جنس هریک توضیح دهید و برای اطمینان از درک دانش‌آموزان از آن‌ها بخواهید تا ویژگی درخواستی شما را نشان دهند. (کدام پلاستیکی است؟)
- ۳- سپس از دانش‌آموزان درباره‌ی اندازه و جنس هریک سوال کنید. (توپ چه جنسی دارد؟) تا دانش‌آموزان اندازه و جنس هریک را با راهنمایی شما بگویند.
- ۴- دانش‌آموزان هدایت شوند تا با توجه به دو ویژگی اندازه و جنس، جمله‌هایی در توصیف هریک از تصاویر بگویند.
- توپ بزرگ است. / توپ پلاستیکی است.
- ۵- در پایان، هر تصویر را با توجه به ویژگی‌های رنگ، شکل، اندازه و جنس، به ترتیب پلکان توصیف کنند.
- توپ قرمز و گرد است و پلاستیکی است.

همکار گرامی، برای درک و بیان بهتر دانش آموزان از پرسش و پاسخ استفاده کنید.
ضمن آنکه آموخته‌های پیشین دانش آموزان در استفاده از کلمه پرسشی، «چه» یادآوری شود.

۲. هریک را به تصویر مناسبش وصل کنید.

☐

☐

☐
☐

بزرگ / کوچک

☐

کوتاه / بلند

☐

پهن / باریک

☐

چاق / لاغر

چه اندازه

اندازه

☐

☐

☐

☐

☐

☐
☐

چوبی

☐

پلاستیکی

☐

فلزی

☐

شیشه‌ای

☐

پارچه‌ای

☐

کاغذی

☐

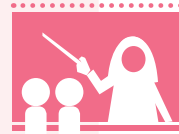
چرمی

چه جنسی

جنس

همکار گرامی، پس از آنکه دانش‌آموزان جمله‌ها را خواندند مطمئن شوید جمله‌ها را به خوبی درک کرده و حذف فعل به قرینه‌ی لفظی را آموخته‌اند. در ضمن پیشنهاد می‌گردد برای تکلیف در منزل، رونویسی جمله‌ها داده شود.

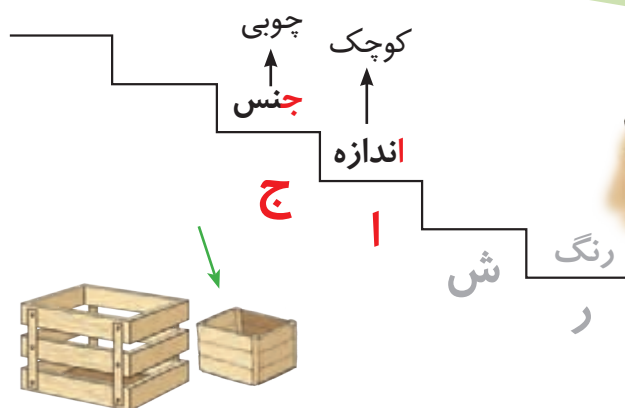

۳. با صدای بلند بخوانید.

این جعبه کوچک است.

این جعبه چوبی است.

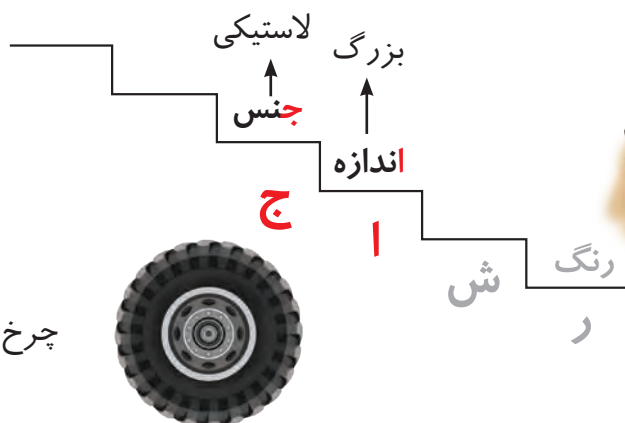
این جعبه کوچک و چوبی است.

چرخ کامیون بزرگ است.

چرخ کامیون لاستیکی است.

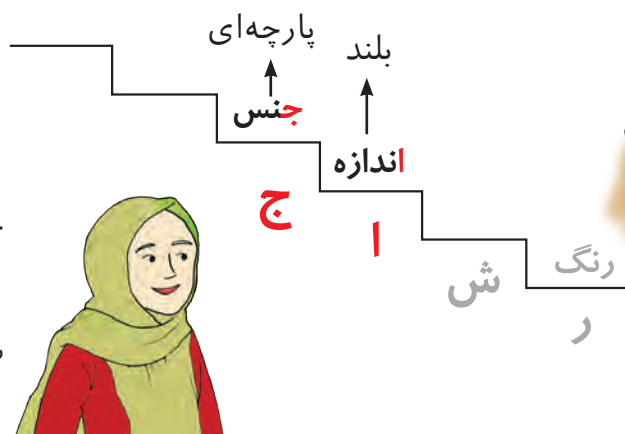
چرخ کامیون بزرگ و لاستیکی است.

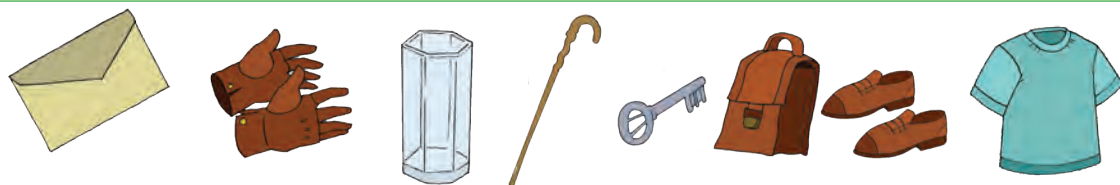
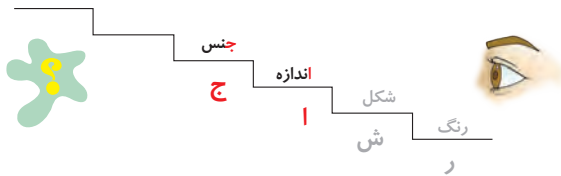
اندازه‌ی شال بلند است.

جنس شال پارچه‌ای است.

شال بلند و پارچه‌ای است.

۴. هر کدام چه جنسی دارد؟ نام هر وسیله را در جدول مربوط بنویسید.

پلاستیکی

چوبی

چرمی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

کاغذی

پارچه‌ای

شیشه‌ای

فلزی

.....

.....

.....

.....

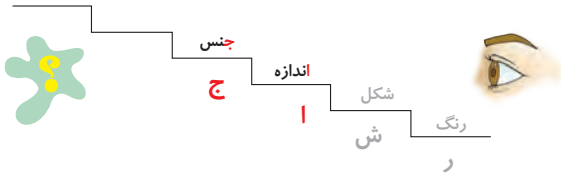
.....

.....

.....

.....

۵. با توجه به جنس هر وسیله، جمله‌ها را کامل کنید.

تقویم کاغذی است.

چرمی

این لیوان‌ها و هستند.

چوبی

دمپایی است.

فلزی

من یک جفت دستکش و یک جفت دستکش دارم.

شیشه‌ای

پلاستیکی

بابا صندلی و خرید.

پارچه‌ای

نمکدان و دَرِ آن است.

کاغذی

همکار گرامی، دانش‌آموزان را برای توصیف شفاهی، نوشتاری براساس ویژگی‌های اندازه و جنس راهنمایی کنید. در صورت توانایی دانش‌آموزان، آن‌ها را از ابتدا برای استفاده از جمله‌های کوتاه‌تر راهنمایی کنید.

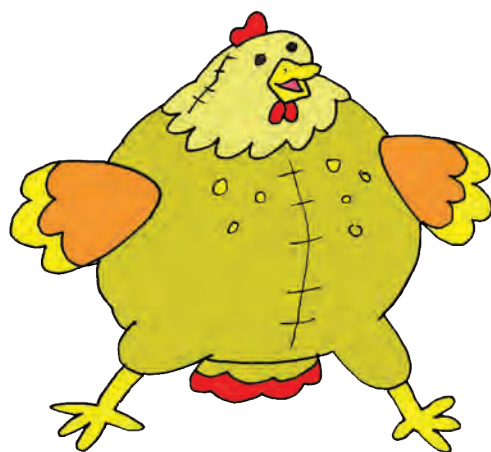
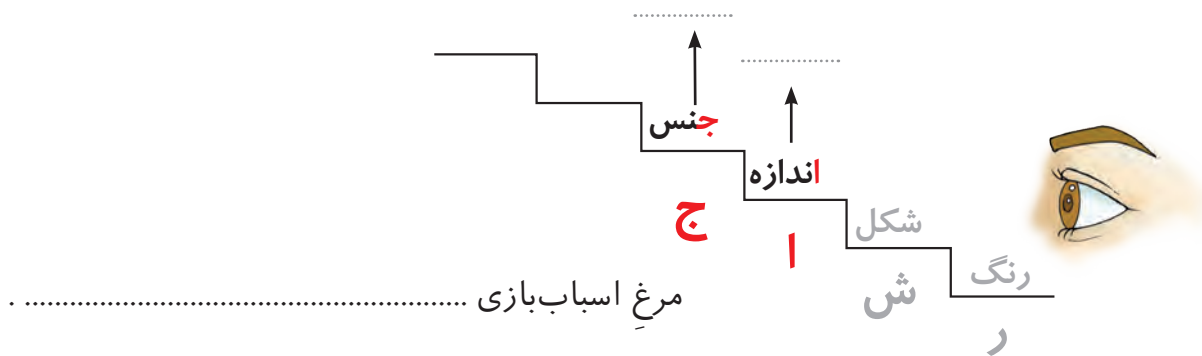
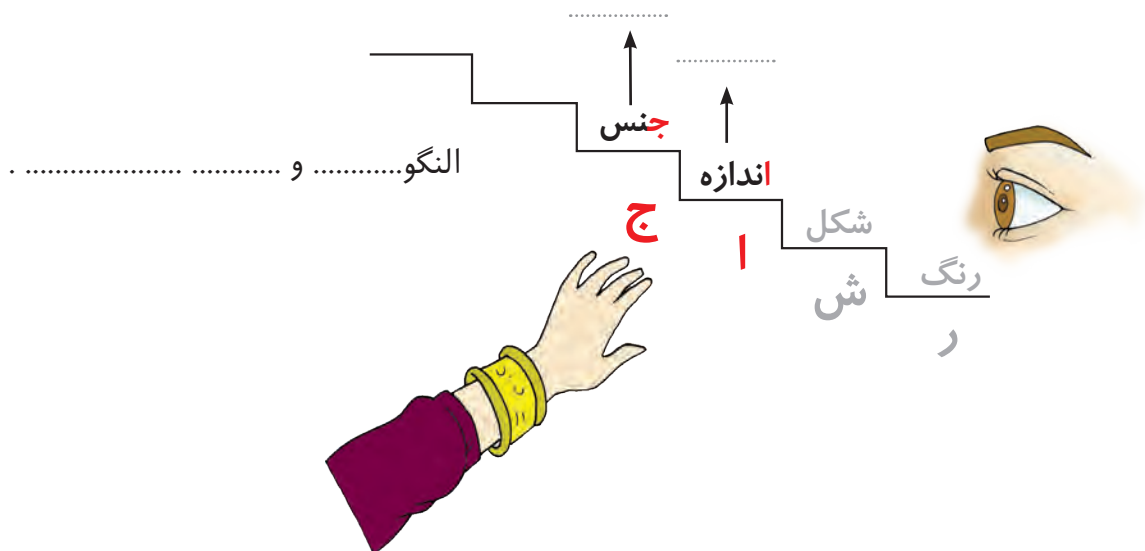

۶. با توجه به ویژگی‌های (اندازه و جنس) هر تصویر، جملات را کامل کنید.

این پرچم کوچک و است.

این نردبان و است.

۷. مانند نمونه بنویسید.

این ساعت است.
این ساعت زرد و دایره‌ای است.
این ساعت بزرگ و پلاستیکی است.

رنگ: زرد
شکل: دایره
اندازه: بزرگ
جنس: پلاستیکی

۴۴

زبان آموزی، جملہ سازی و نگارش

این تلفن همراه است.
تلفن همراه و است.
اندازه‌ی تلفن همراه است.
تلفن همراه است.

رنگ: مشکی
شکل: مستطیل
اندازه: کوچک
جنس: شیشه‌ای و پلاستیکی

قرمز

گرد

کوچک

جنس

اندازه

شکل

رنگ

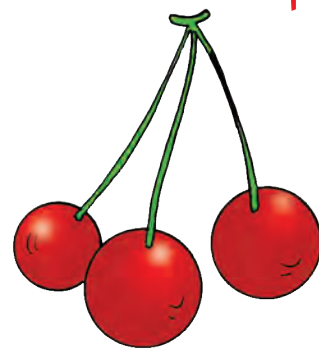
ش

ر

این آلبالو است.

آلبالو و است.

اندازه‌ی آلبالو است.

سیاه

بلند

جنس

اندازه

شکل

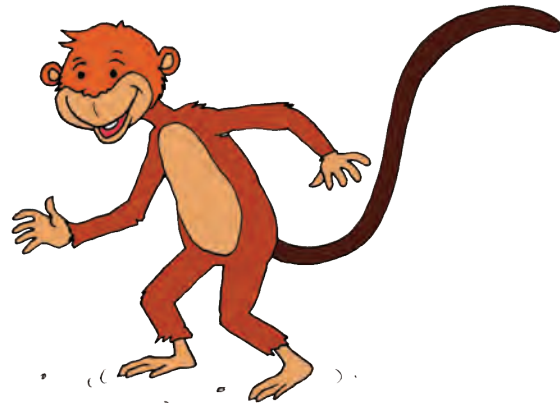
رنگ

ش

ر

این میمون است.

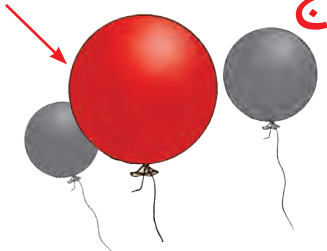
دم میمون و است.

والدین گرامی، به همراه فرزندتان کمد لباس را باز کنید. از او بخواهید لباس‌ها را نگاه کند و به آن‌ها دست بزند و با هم درباره‌ی اندازه و جنس آن‌ها گفت و گو کنید.

۸. بگویید و بنویسید.

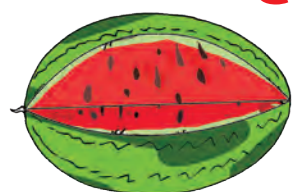

رنگ
شکل
اندازه
جنس

ر
ش
ا
ج

.....

.....

رنگ
شکل
اندازه
جنس

ر
ش
ا
ج

.....

.....

رنگ
شکل
اندازه
جنس

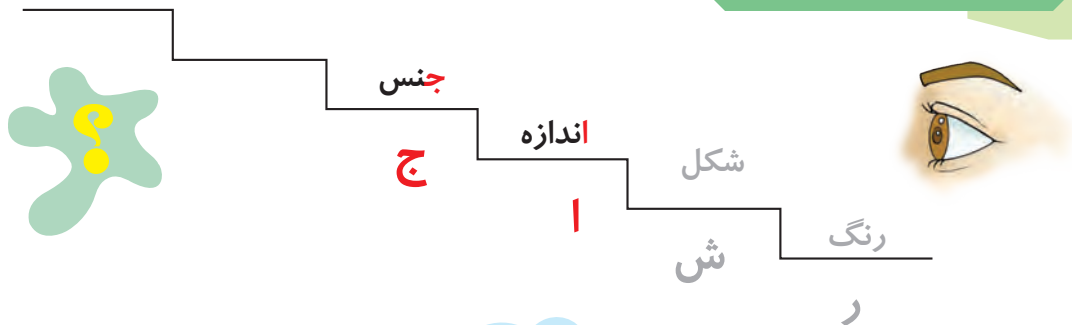
ر
ش
ا
ج

.....

.....

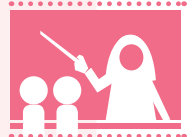
بخش دوم

۱. ببیند، بشنود و بگوید.

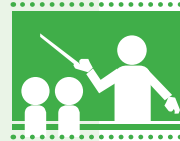

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

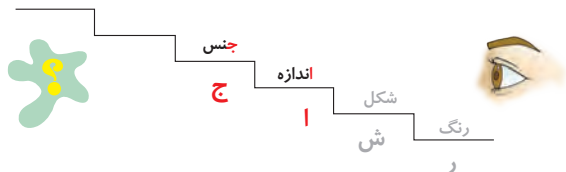
- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید به ترتیب، از راست به چپ به تصاویر نگاه کنند.
- ۲- درباره‌ی ویژگی / ویژگی‌های مدنظر در هر مجموعه از آن‌ها سؤال کنید و برای پاسخ مناسب، هدایتشان کنید.
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید با راهنمایی شما درباره‌ی هر مجموعه، توصیفی انفرادی و توصیفی کلی داشته باشد؛ مانند:
این کمد بزرگ است. / این کمد کوتاه است.
کمد‌ها بزرگ، کوچک، بلند و کوتاه هستند.
کمد‌ها اندازه‌های مختلفی دارند.
این کمد کوتاه و چوبی است.
آن کمد بلند و فلزی است.
کمد‌ها اندازه‌ها و جنس‌های مختلفی دارند.

همکار گرامی، با استفاده از جمله‌های مختلف و متناسب با توانایی‌های دانش‌آموزان خود، به آن‌ها توصیف هر تصویر را آموزش دهید. به خاطر داشته باشید جمله‌های کوتاه‌تر به زیبایی بیان و نوشتار کمک می‌کند.

۳. با صدای بلند بخوانید.

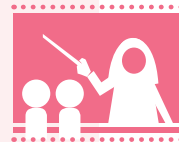

این کمد کوچک است.
اندازه‌های آن کمد‌ها بزرگ است.
بعضی کمد‌ها بلند هستند.
کمد‌ها بزرگ، کوچک، بلند هستند.
کمد‌ها اندازه‌های مختلفی دارند.

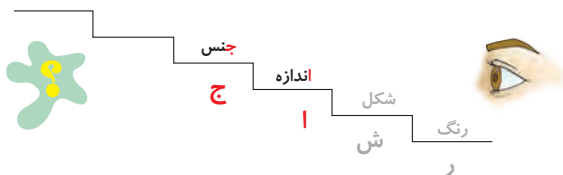
این کمد چوبی است.
جنس آن کمد فلزی است.
بعضی کمد‌ها پلاستیکی هستند.
کمد‌ها چوبی، فلزی، پلاستیکی هستند.
کمد‌ها جنس‌های مختلفی دارند.

کمد‌ها اندازه‌ها و جنس‌های مختلفی دارند.

همکارگرمی، دانش‌آموزان را برای بیان شفاهی، نوشتاری براساس دو ویژگی اندازه و جنس مربوط به یک تصویر راهنمایی کنید.

۳. درباره‌ی ویژگی‌های رنگ و شکل هر تصویر بنویسید.

اندازه

چه اندازه

بزرگ

کوچک

پرچم‌ها چه اندازه‌هایی دارند؟

این پرچم‌ها و و

هستند.

پرچم‌ها اندازه‌های گوناگونی

اندازه

چه اندازه

چاق

لاغر

کوتاه

بلند

عروسک‌ها چه اندازه‌هایی دارند؟

عروسک‌ها ، ،

..... و هستند.

عروسک‌ها دارند.

جنس

چه جنس

کاغذی

پلاستیکی

فلزی

شیشه‌ای

چوبی

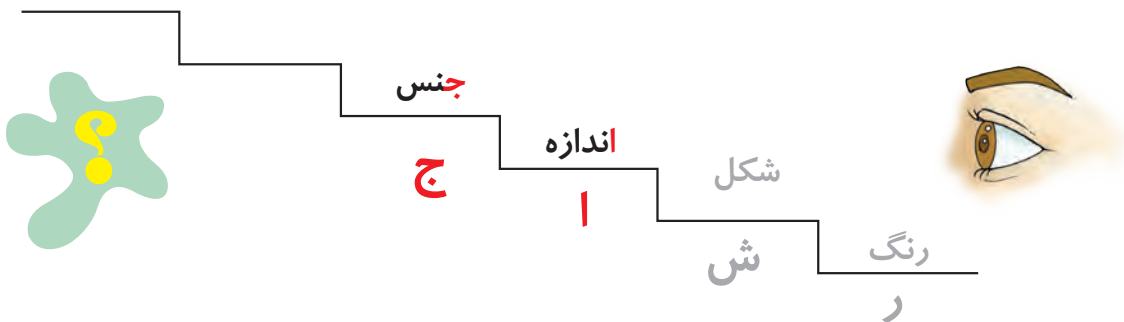
لیوان‌ها چه جنسی دارند؟

این لیوان‌ها ، ،

..... و هستند.

لیوان‌ها جنس‌های گوناگونی

۴. با توجه به ویژگی‌های اندازه و جنس برای هر تصویر، جمله‌هایی بنویسید.

سینی(ها)

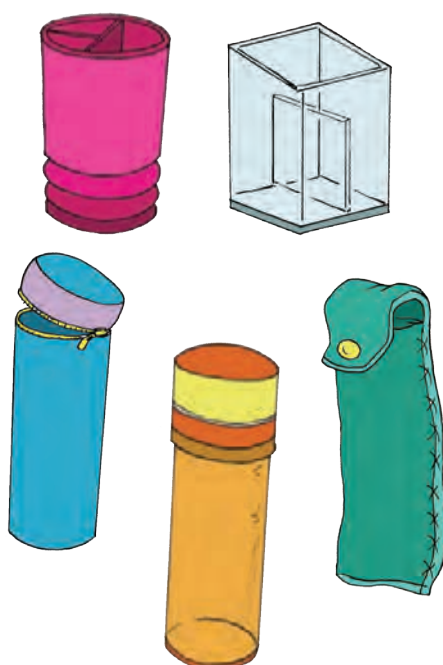
سینی‌ها کوچک و بزرگ هستند.

سینی‌ها فلزی، شیشه‌ای و چوبی هستند.

سینی‌ها اندازه و جنس‌های مختلفی دارند.

۵۰

زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش

جامدادی(ها)

.....

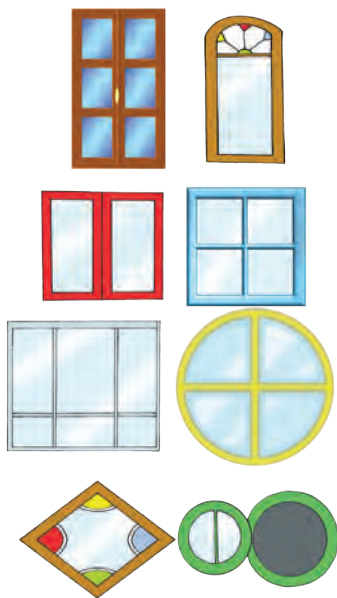
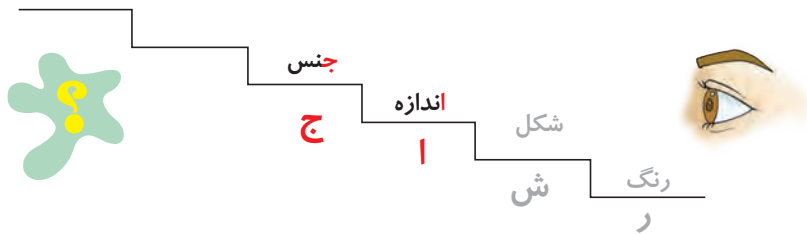
.....

.....

همکارگرمی، دانش‌آموزان را برای بیان شفاهی، نوشتاری براساس دو ویژگی اندازه و جنس مربوط به تصاویر راهنمایی کنید.

۵. هر مورد را بر اساس رنگ، شکل، اندازه و جنس، مانند نمونه، توصیف کنید.

پنجره(ها)

پنجره‌ها چوبی و هستند.

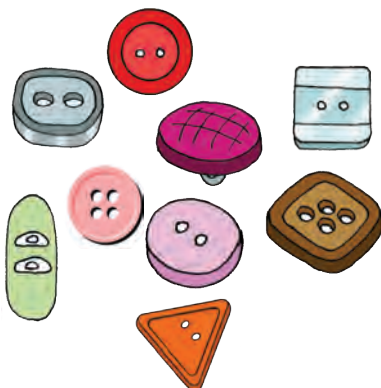
پنجره‌ها و کوچک

پنجره‌ها اندازه‌ها و جنس‌های مختلفی دارند.

پنجره‌ها ، و هستند.

پنجره‌ها ، و دایره‌ای هستند.

پنجره‌ها دارند.

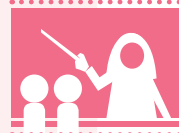
دکمه (ها)

.....

.....

.....

همکار گرامی، لازم است دانش آموزان را راهنمایی کنید تا ویژگی‌های رنگ، شکل، اندازه و جنس را به ترتیب، توصیف کنند.
به حرف ابتدای هریک از این کلمه‌ها جهت یادآوری برای به کارگیری در توصیف، تأکید نمایید.

۶. در توصیف هر تصویر بر اساس ویژگی‌های رنگ و شکل، جمله‌هایی بگویید و بنویسید.

.....

.....

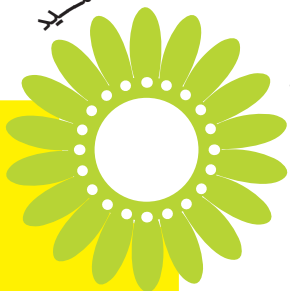
بادبادک(ها)

.....

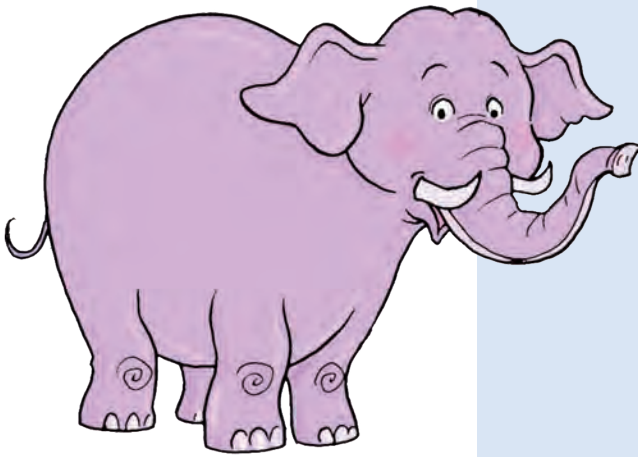
.....

موفق باشیلا

درس چہارم

کلمہ ی پرسشی «کدام»

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «**کدام**».
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «**کدام**»، جمله‌های پرسشی مناسب بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

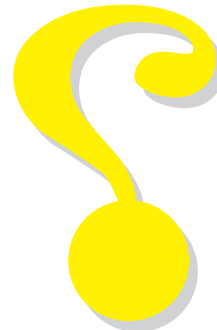
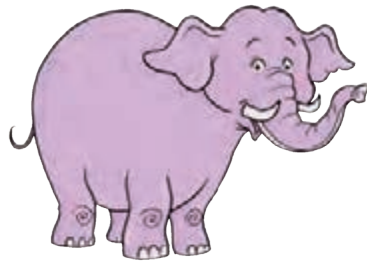
با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

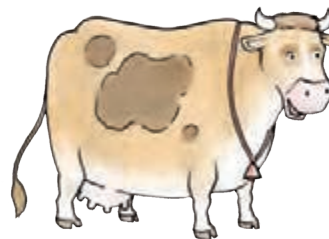
معلم با استفاده از وسایل کلاس و در قالب نمایش، نقش فروشنده را بازی می‌کند و هر دانش‌آموز نقش خریداری را به‌عهده می‌گیرد. بازی در تعامل فروشنده و خریداران و با استفاده از کلمه‌ی پرسشی «**کدام**» انجام می‌شود.
مانند:

کدام مداد را می‌خواهی؟ / **کدام** را برداشتی؟ / **کدام** یکی را بیاورم؟ و...
پرسش‌ها و پاسخ‌ها روی تابلو نوشته می‌شوند، هریک از دانش‌آموزان، به تناوب، نقش فروشنده را اجرا می‌کنند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

کدام

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- توجه دانش آموزان را به نماد کلمه پرسشی «کدام» جلب کنید.

۲- درباره‌ی هر تصویر با دانش آموزان گفتگو کنید.

۳- هر تصویر را به دانش آموزان نشان دهید و با نشان دادن نماد و کلمه‌ی پرسشی «کدام»، درباره‌ی آن سؤال کنید.

۴- دانش آموز را برای دادن پاسخ مناسب راهنمایی کنید.

۵- از هر دانش آموز بخواهید در تعامل با دانش آموز دیگری با به کارگیری کلمه پرسشی «کدام» پرسش و

پاسخ انجام دهد.

مانند:

کدام حیوان در آب شنا می‌کند؟

کدام حیوان به ما شیر و ماست می‌دهد؟

کدام پرنده پرهای سیاه دارد؟

همکار گرامی، در این تمرین پس از آنکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند مطمئن شوید جمله‌ها را به خوبی درک کرده‌اند. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

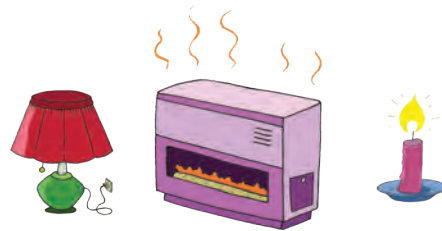

۲. با صدای بلند بخوانید.

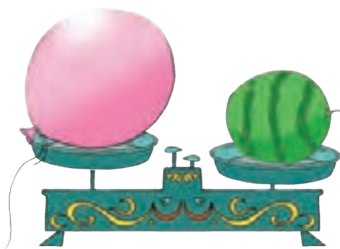
مگس، حشره است.

پرسش: کدام حشره است؟
پاسخ: مگس حشره است.

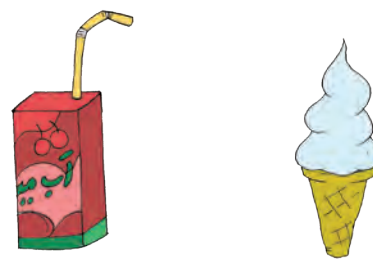
چراغ خواب با برق کار می‌کند.

پرسش: کدام وسیله با برق کار می‌کند؟
پاسخ: چراغ خواب با برق کار می‌کند.

هنداوانه سنگین‌تر است.

پرسش: کدام سنگین‌تر است؟
پاسخ: هندوانه سنگین‌تر است.

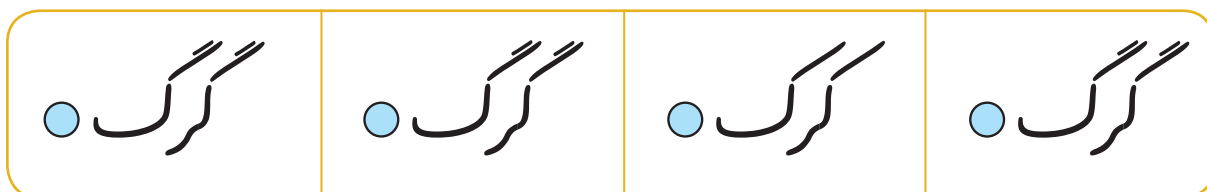

من بستنی را می‌خواهم.

پرسش: کدام خوراکی را می‌خواهی؟
پاسخ: من بستنی را می‌خواهم.

۳. هر پرسش را بخوانید و تصویر مناسب آن را از بین تصویرهای داده شده، انتخاب نمایید.

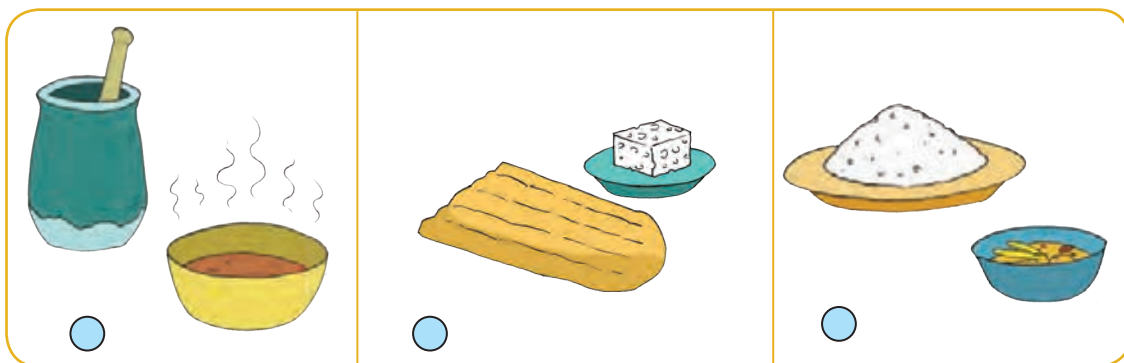
● کدام کلمه با بقیه فرق می‌کند؟

● کدام را در سفره‌ی هفت‌سین می‌گذاریم؟

● کدام غذا را صبح می‌خوریم؟

● کدام پسر، کار خوبی انجام می‌دهد؟

۴. پاسخ مناسب هر پرسش را علامت بزنید.

○ کمد

○ آینه

کدام وسیله از چوب ساخته شده است؟

○ تابستان

○ زمستان

مدرسه‌ها در کدام فصل تعطیل هستند؟

○ یخچال

○ دوچرخه

کدام وسیله‌ی نقلیه است؟

○ بشقاب

○ قاشق

کدام ظرف شکستنی است؟

والدین گرمی، در فعالیت‌های روزمره، فرزندان را با پرسیدن جمله‌هایی با کلمه‌ی «کدام» در موقعیت انتخاب بگذارید و پاسخ مناسب را از او بخواهید؛ مانند:

کدام لباس را می‌پوشی؟

علاوه بر این، متناسب با موقعیتی که بوجود می‌آورید از او بخواهید از شما سؤال کند. مانند:

مامان، با کدام همسایه صحبت کردی؟

۵. جاهای خالی را با توجه به تصویر و پرسش داده شده، بخوانید و بنویسید.

غذاها

سبزی پلو با ماهی

کباب

زرشک پلو با مرغ

پرسش: کدام غذا را انتخاب می کنید؟

پاسخ: من را انتخاب می کنم.

نوشیدنی ها

آب

آبمیوه

دوغ

پرسش: کدام نوشیدنی را می خواهی؟

پاسخ: من را می خواهم.

سالادها

سالاد کاهو

سالاد گوجه و خیار

سالاد کلم

پرسش: کدام سالاد را می خوری؟

پاسخ: من را می خورم.

۶. به پرسش‌ها، پاسخ مناسب بدهید.

لُری

اشاره

آذری

کُردی

کدام زبان

پرسش: مردم کردستان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

پرسش: مردم لرستان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

پرسش: مردم آذربایجان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

پرسش: ناشنویان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

۷. جاهای خالی را با کلمه پرسشی مناسب کامل کنید و تصویر مربوط به هر سؤال را انتخاب کنید.

آهنربا وسیله را جذب نمی کند؟

..... درخت از همه بلندتر است؟

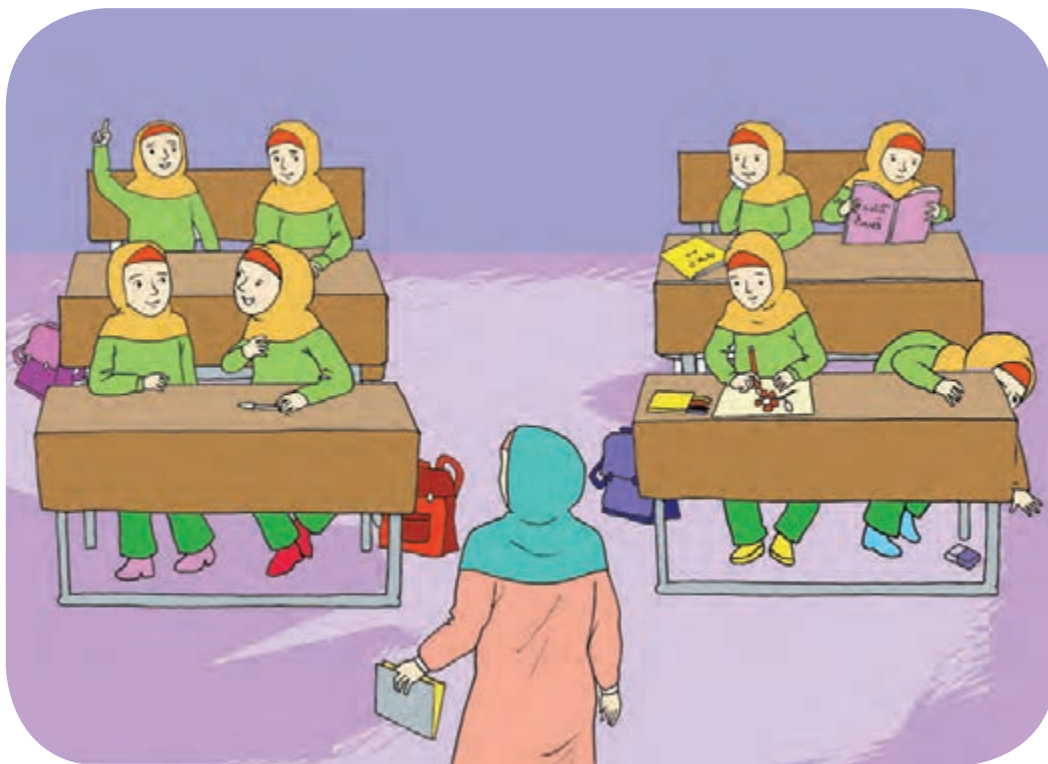
..... وسیله ی نقلیه با باد حرکت می کند؟

..... لباس را پسرها نمی پوشند؟

۸. با توجه به تصویر زیر و پاسخ‌های داده شده، جمله‌های پرسشی مناسب بنویسید.

پرسش:

کدام دانش‌آموز از معلّم اجازه می‌گیرد؟

کدام دانش‌آموز کتاب.....؟

.....؟

.....؟

.....؟

.....؟

پاسخ:

زهرا از معلّم اجازه می‌گیرد.

فاطمه کتاب می‌خواند.

مریم نقاشی می‌کند.

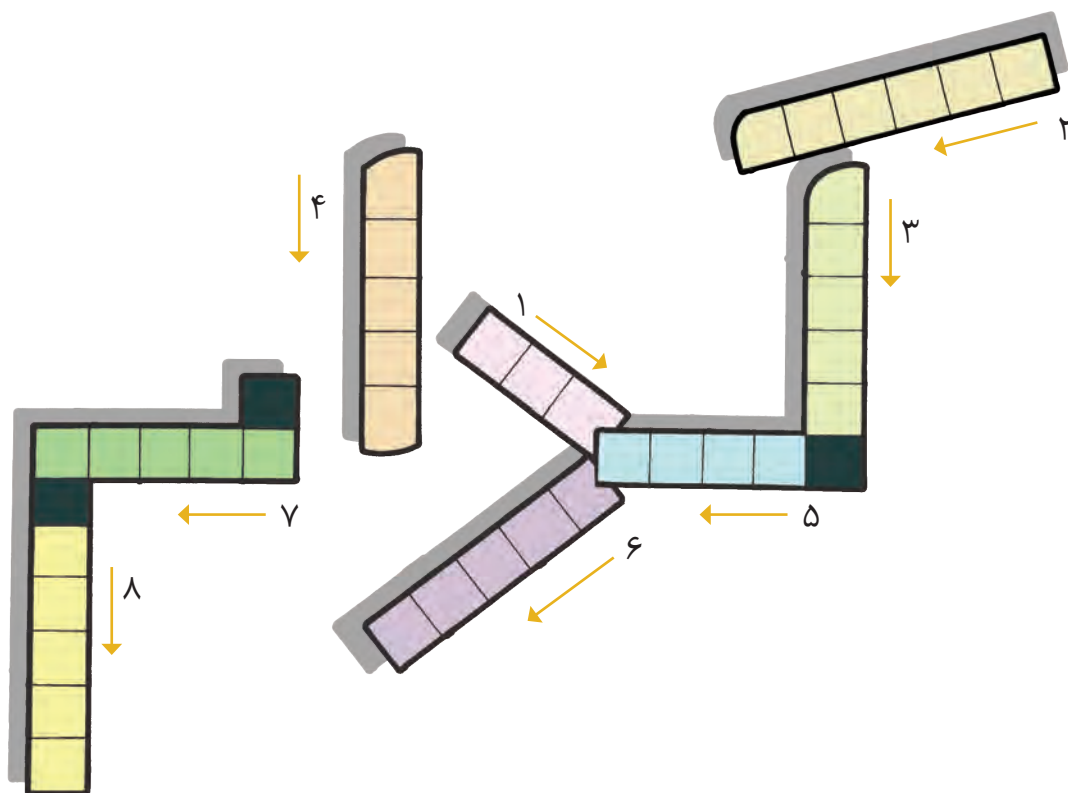
لیلا زیر میز رفته است.

آوا و سارا با هم صحبت می‌کنند.

زهرا فکر می‌کند.

۹. جدول را کامل کنید.

۱. کتابت است؟
 ۲. روی میز است؟
 ۳. به مهمانی می‌روید؟
 ۴. لباس می‌دوزد؟
 ۵. سیب مال تو است؟
 ۶. لاک پشت راه می‌رود؟
 ۷. معلّم می‌کند؟
 ۸. آن‌ها بچه دارند؟
- کتاب توی کیفم است.
- مداد روی میز است.
- جمعه ظهر به مهمانی می‌رویم.
- خیاط لباس می‌دوزد.
- سیب سبز مال من است.
- لاک پشت آهسته راه می‌رود.
- معلّم درس می‌دهد.
- آن‌ها سه تا بچه دارند.

۱۰. از دوستانتان بپرسید کدام شغل را در آینده انتخاب می‌کنند؟ در جدول علامت بزنید و پاسخ‌ها را مانند نمونه بنویسید.

نام دانش‌آموز	معلم	نقاش	خیاط	آرایشگر	کشاورز	بنّا	نچّار	پرستار
علی								✓

علی دوست دارد پرستار شود.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

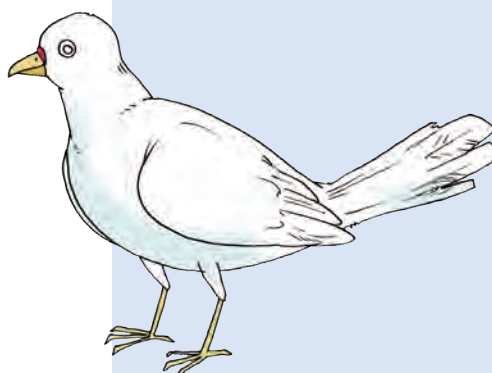
.....

درس پنجم

نگارش سوم

درک، بیان و توصیف:
قسمت‌ها و کار / کاربرد

هدف: آشنایی دانش آموزان با مفهوم و کاربرد دو ویژگی قسمت ها و کار / کاربرد در توصیف کردن.

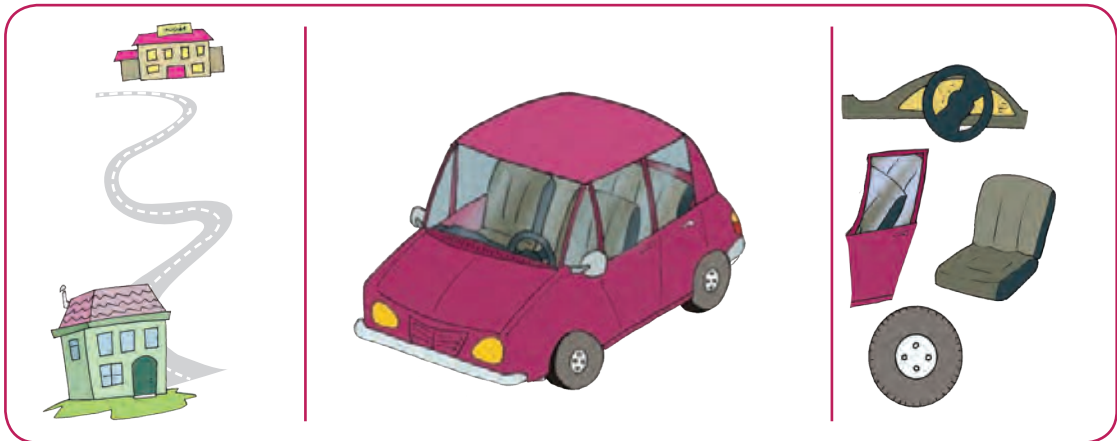
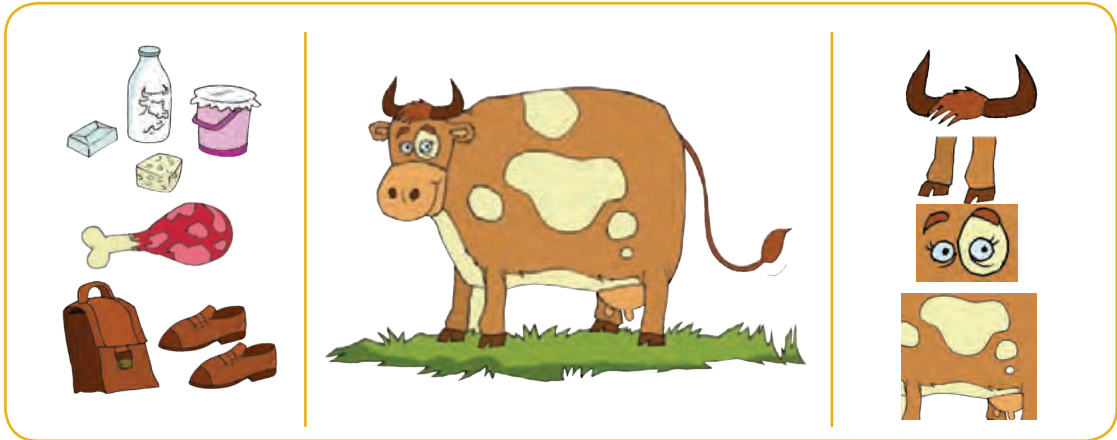
انتظارات: در پایان فعالیت ها از دانش آموزان انتظار می رود:
با درک مفاهیم مربوط به دو ویژگی قسمت ها و کار / کاربرد در کنار ویژگی های آموزش داده شده پیشین، این مفاهیم را هنگام توصیف موارد گوناگون بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم از دانش آموزان بخواهد همگی یک نوع میوه به کلاس بیاورند.
در مرحله ی اول در تعامل با آن ها و با استفاده از چهار ویژگی آموزش داده شده ی قبلی، پرسش و پاسخ هایی انجام شود (چه رنگی، چه شکلی و ...).
سپس درباره ی قسمت های مختلف آن میوه و کاربردش توضیح داده شود و برای اطمینان از درک دانش آموزان سؤالاتی در موردش پرسیده شود. (پوست سیب را نشان بده، سیب چه قسمت هایی دارد؟ با سیب چه کار کنیم؟ و ...).
پاسخ های صحیح به صورت جمله های توصیفی بیان و روی تابلو نوشته شود. (سیب پوست، دم، برگ و دانه دارد. / ما سیب را می خوریم. / ما با سیب مربا درست می کنیم و ...).
دانش آموزان ترغیب شوند که با توجه به ترتیب پلکان، درباره ی سایر ویژگی ها با هم صحبت کنند و یک توصیف کامل انجام دهند.
حرف اول دو کلمه ی قسمت و کار / کاربرد مانند قبل، برجسته و کلمه ی «رشاچک» برای کمک به یادگیری ترتیب ویژگی های توصیفی به دانش آموزان ارائه گردد.
در مرحله ی دوم، معلم از انواع گوناگون یک شی (مانند سیب) استفاده کند تا دانش آموزان در کنار توصیف کلی با توجه به چهار ویژگی قبلی آموزش داده شده، درباره ی قسمت ها و کار / کاربرد آن ها جمله هایی را درک و بیان کنند؛ مانند:
همه ی سیب ها دانه، پوست و برگ دارند. ما از سیب ها برای خوردن، درست کردن مربا و پختن شیرینی استفاده می کنیم.
ما از سیب ها برای کارهای گوناگونی استفاده می کنیم.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- از دانش آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند.

۲- درباره‌ی قسمت‌ها و کارهای هریک صحبت کنید و از دانش آموزان بخواهید موارد خواسته شده را نشان دهند (شاخ گاو کو؟ با کدام یک به مسافرت می‌رویم؟ و...).

۳- سپس از دانش آموزان با تأکید بر قسمت‌ها و کار/ کاربرد هریک سؤال کنید و آن‌ها را برای دادن پاسخ صحیح، راهنمایی نمایید.

۴- دانش آموزان را هدایت کنید تا درباره‌ی قسمت‌ها و کار/ کاربرد هریک صحبت کنند.

مانند:

ما با ماشین از خانه تا مدرسه می‌رویم.

ما شیر و گوشت گاو را می‌خوریم.

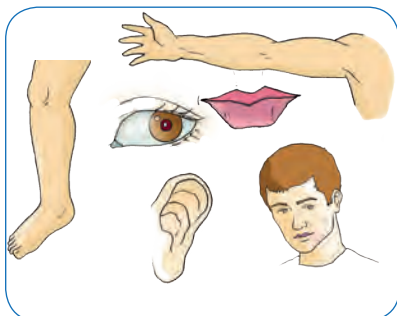
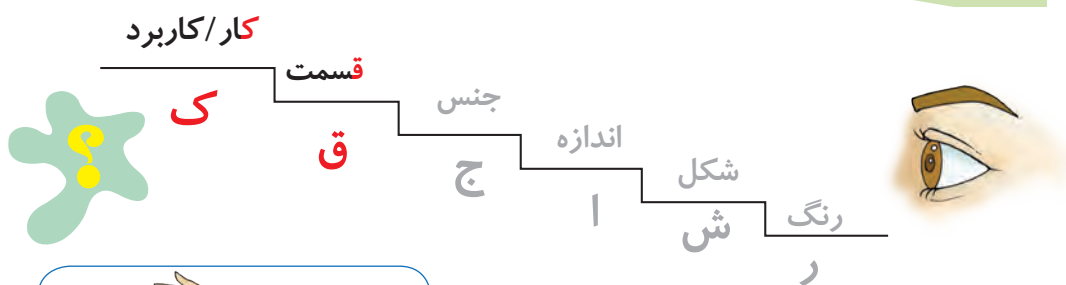
ماشین در، فرمان، چرخ، صندلی و پنجره دارد.

گاو شاخ، پا، چشم و پوست دارد.

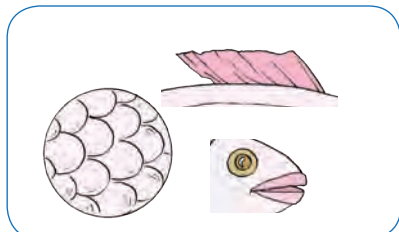
ما با پوست گاو، کیف و کفش درست می‌کنیم.

۲. قسمت‌های مختلف هریک را پیدا و وصل کنید.

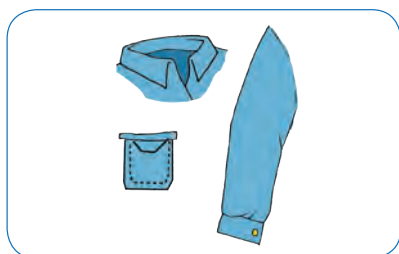
☐ هواپیما

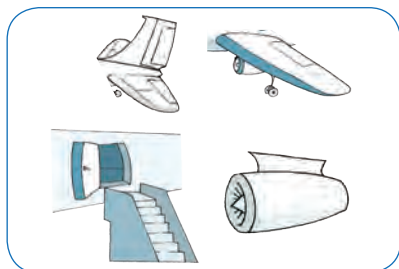
☐ درخت سیب

☐ ماهی

☐ پیراهن

☐ آدم

قسمت

چه قسمتی

۳. کاربرد هر کدام چیست؟ وصل کنید.

ما با مداد می نویسیم.

علی برای گرم شدن ژاکت می پوشد.

سارا پول را در کیف می گذارد.

ما از در وارد و خارج می شویم.

☐ ژاکت

☐ در

☐ مداد

☐ کیف

کار/ کاربرد

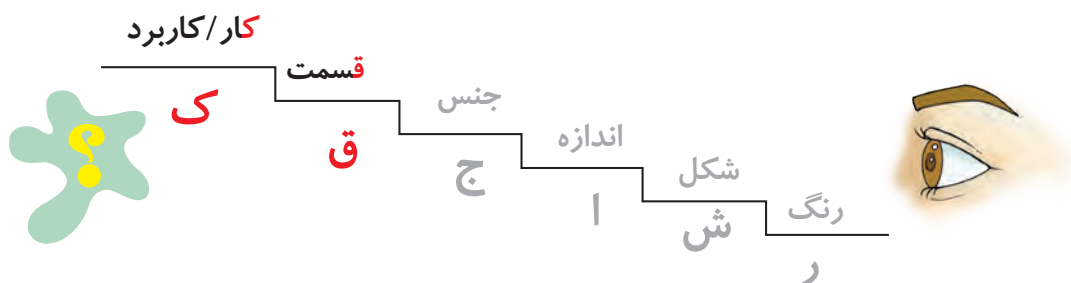
چه کاربردی

والدین گرامی، یکی از وسایل آشپزخانه را به فرزندان نشان دهید از او بخواهید با راهنمایی شما درباره‌ی (جنس)، کار/ کاربرد و سایر ویژگی‌های آن صحبت کند.

۴. درباره‌ی قسمت‌ها و کاربردهای هر کدام بنویسید.

ماشین لباسشویی لباس‌ها را

می‌شوید

چه کار / کاربردی

ما با آرد

نان و
شیرینی
درست
می‌کنیم.

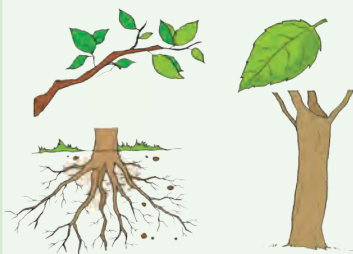

چه کار / کاربردی

درخت تنه دارد.
..... ریشه
درخت
درخت قسمت‌های مختلفی دارد.

شاخه
تنه
.....
.....

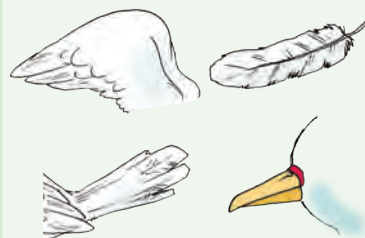

چه قسمت‌هایی

کبوتر نوک
کبوتر
..... بال
کبوتر قسمت‌های مختلفی دارد.

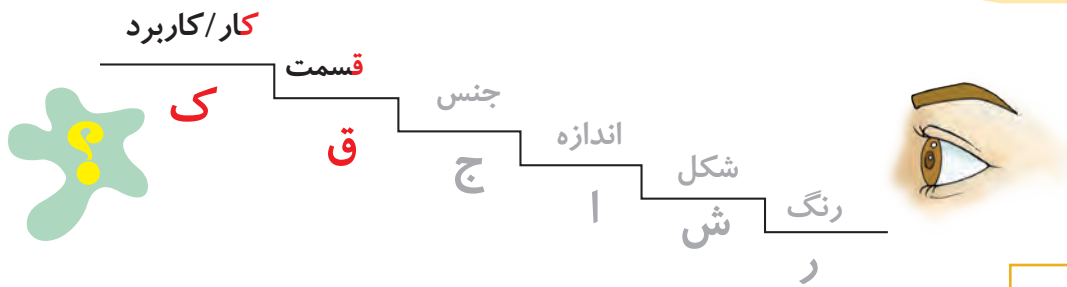
نوک
.....
.....
.....

چه قسمت‌هایی

۵. قسمت‌های گوناگون هر کدام را بنویسید.

دوچرخه ، فرمان و دارد.
دوچرخه‌ها ، و دارند.

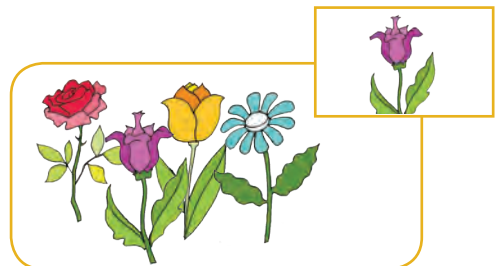
گربه چشم، دارد.
گربه‌ها چشم، دارند.

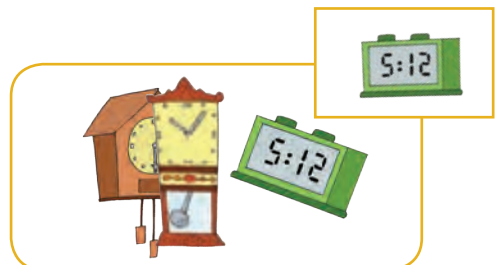
..... یقه، جیب و دارد.
..... یقه، جیب و دارند.

گل، ساقه، گلبرگ و
گل‌ها، ساقه، گلبرگ و

..... ساعت عقربه،
..... ساعت‌ها عقربه،

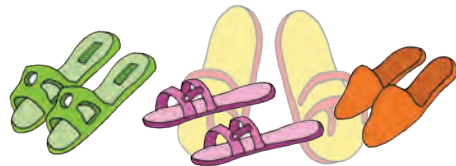
۶. کاربرد هر کدام را در جاهای خالی بنویسید.

تقویم به ما روز، ماه و سال را نشان می‌دهد.

برای مراقبت از پاهایمان دمپایی

ما با لیوان

ما روی صندلی

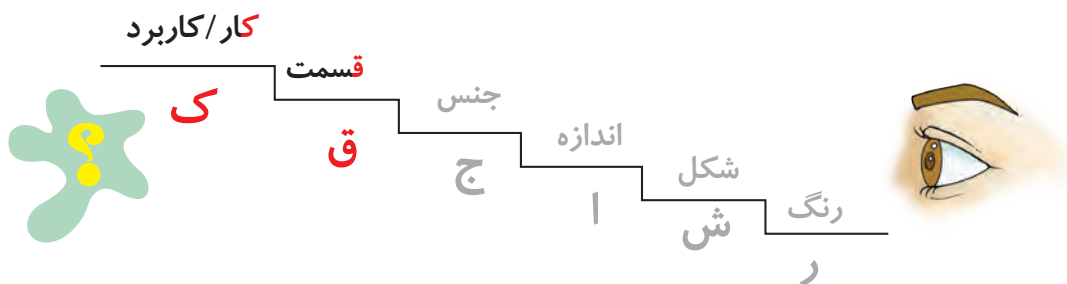
دستکش، دست‌هایمان را نگه می‌دارد.

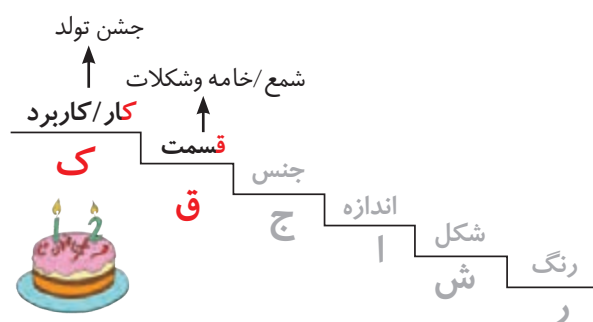
ما با نمکدان روی غذا

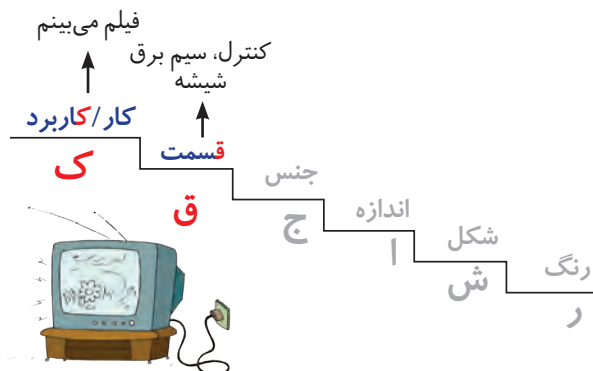
۷. درباره‌ی قسمت‌ها و کاربرد هر کدام بنویسید.

کیک تولد خامه، و دارد.
کیک برای است.

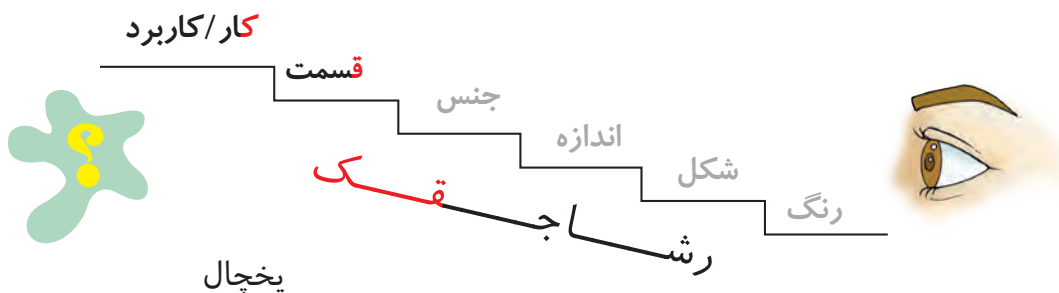
تلویزیون.....، و سیم برق دارد.
با تلویزیون

گوشت و شیر گوسفند را می‌خوریم

۸. در توصیف هر کدام براساس ویژگی‌های داده شده، جمله‌هایی بگویید و بنویسید.

.....

.....

.....

.....

سرد نگه می‌دارد

کار/کاربرد

کی

پلاستیک و فلزی

قسمت

جنس

ج

اندازه

ا

شکل

ش

سفید

رنگ

ر

پیراهن

.....

.....

.....

.....

کار/کاربرد

کی

قسمت

جنس

ج

اندازه

ا

شکل

ش

آبی

رنگ

ر

پرتقال

.....

.....

.....

.....

کار/کاربرد

کی

قسمت

جنس

ج

اندازه

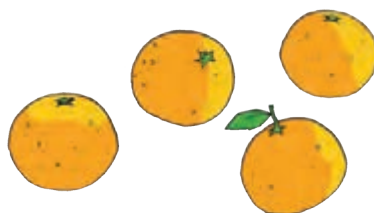
ا

شکل

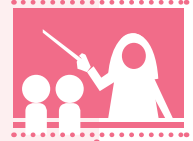
ش

رنگ

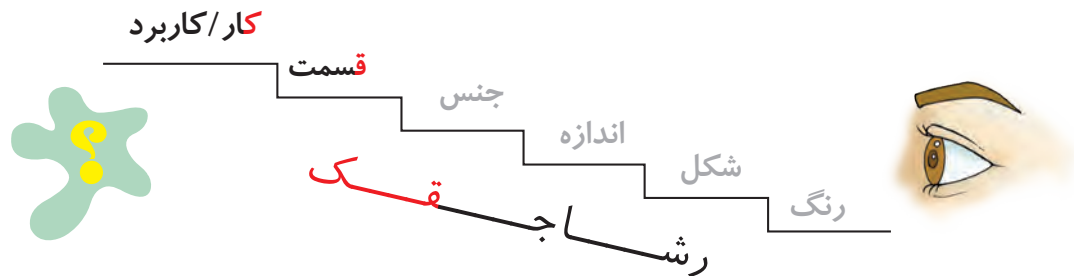
ر

همکار گرامی، حتماً در این تمرین تأکید کنید که بیان شفاهی و نوشتاری توصیف‌ها به ترتیب ویژگی‌ها یعنی رنگ، شکل، اندازه، جنس، قسمت، کار/کاربرد باشد. حروف ابتدایی این کلمه‌ها را برای دانش‌آموزان برجسته کنید.

۹. قسمت و کاربرد هر مورد را مانند نمونه بر اساس رنگ، شکل، اندازه، جنس، توصیف کنید.

کاپشن‌ها

کاپشن‌ها آبی، و هستند.

کاپشن رنگ‌های گوناگونی دارد.

اندازه‌ی کاپشن‌ها و هستند.

کاپشن‌ها و چرمی هستند.

کاپشن‌ها اندازه‌ها و جنس‌های گوناگونی دارد.

این کاپشن‌ها زیپ، یقه و دارند.

کاپشن‌ها قسمت‌های مختلفی

کاپشن بدن ما را گرم نگه می‌دارد.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

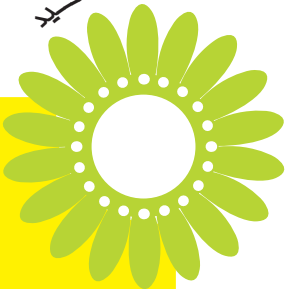
.....

.....

.....

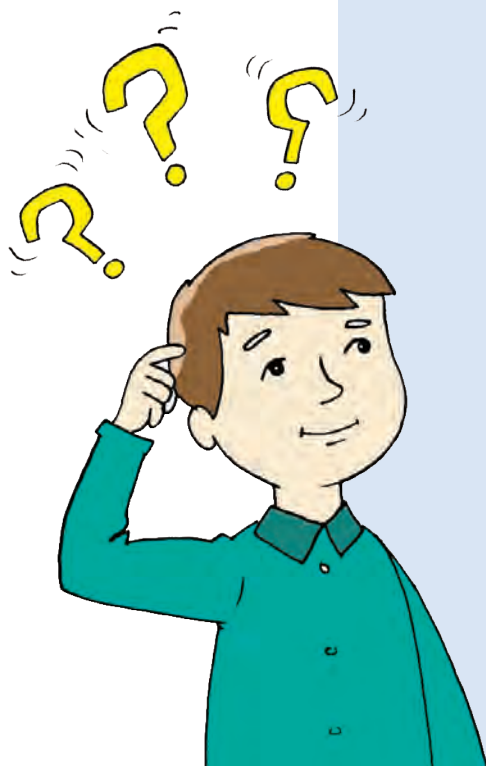
.....

موفق باشیلا

درس ششم

حرف ربط «یا»

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حرف ربط «یا»
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
با درک مفهوم و کاربرد حرف ربط «یا»، آن را در بین کلمه‌ها و جمله‌ها بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با انجام فعالیت‌های نمایشی، دانش‌آموزان را در موقعیت انتخاب دو چیز یا دو فعالیت قرار دهد و جمله‌هایی با تاکید بر کاربرد حرف «یا» بیان کند و روی تابلو بنویسد. با درک این جمله‌ها، دانش‌آموزان از آن‌ها در موقعیت‌ها و فعالیت‌های مشابه استفاده می‌کنند. مانند:

معلم در حال فکر کردن می‌گوید: الان ریاضی تدریس کنم **یا** دیکته بگویم.

بچه‌ها، این زنگ ورزش [دارید] **یا** نقاشی دارید؟

فردا به پارک [می‌رویم] **یا** به باغ وحش می‌رویم؟

پدرم ماشینش را در پارکینگ **یا** خیابان پارک می‌کند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

یا

کلمه

کلمه

الف.

یا

یا

یا

یا

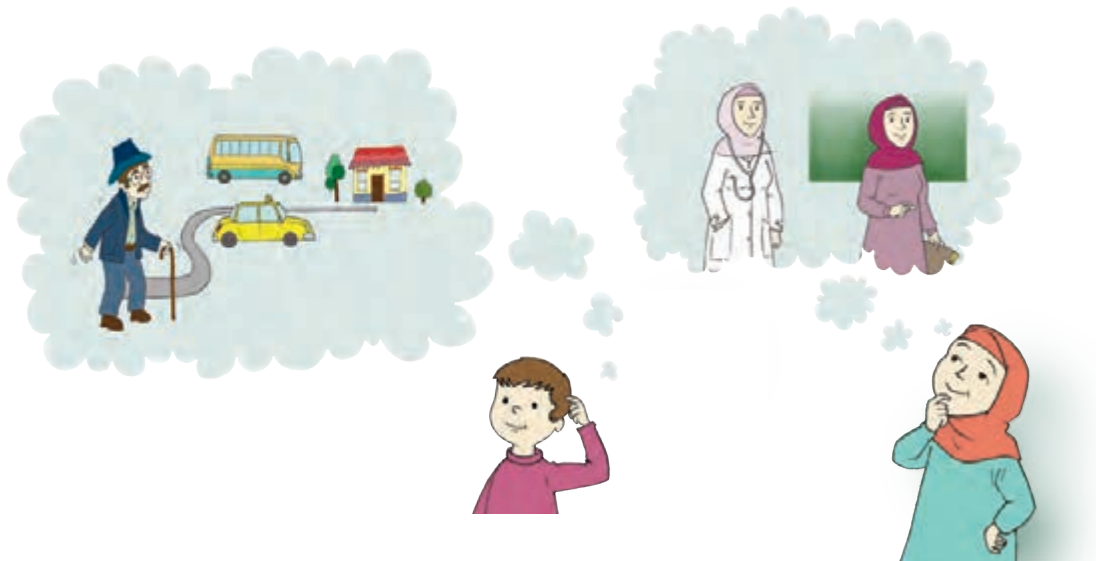
یا

جمله

جمله

ب.

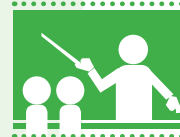

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- همراه با دانش‌آموزان درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید.
- ۲- حرف ربط «یا» را نشان دهید و درباره‌ی مفهوم و کاربرد آن توضیح دهید.
- ۳- یک بار با کلمه‌ها را و بار دیگر جمله‌ها را با تأکید بر حرف ربط «یا» بگویید تا دانش‌آموزان تصویرهای مربوط به آن را نشان دهند.
- ۴- دانش‌آموزان را هدایت کنید تا عبارت‌ها و جمله‌هایی با کاربرد حرف ربط «یا» بگویند.
- ۵- در تعامل با دانش‌آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند:
 سگ علف یا استخوان می‌خورد؟
 پسرها دامن یا شلوار می‌پوشند؟
 پدربزرگ با اتوبوس یا تاکسی به خانه می‌رود.
 من می‌خواهم معلّم یا دکتر شوم.

همکار گرامی، مانند دروس پیشین، توانایی دانش آموزان خود را در نظر بگیرید و توجه آنها را به حذف قرینه در جمله ها و بیان جمله های کوتاه تر جلب کنید.

۲. با صدای بلند بخوانید.

دخترها ظرف می شویند یا دخترها جارو می کنند؟
~~X~~
 دخترها ظرف می شویند یا جارو می کنند؟

پرسش: دخترها ظرف می شویند یا جارو می کنند؟

پاسخ: دخترها ظرف می شویند.

ماهی در دریا زندگی می کند یا ماهی در جنگل زندگی می کند؟
~~X~~
 ماهی در دریا زندگی می کند یا در جنگل زندگی می کند؟
~~X~~
 ماهی در دریا یا در جنگل زندگی می کند؟

پرسش: ماهی در دریا یا در جنگل زندگی می کند؟

پاسخ: ماهی در دریا زندگی می کند.

من با ماژیک نقاشی می‌کنم یا من با مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

✗

من با ماژیک نقاشی می‌کنم یا با مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

✗

من با ماژیک یا مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

پرسش: تو با چه چیزی نقاشی می‌کنی؟

پاسخ: من با ماژیک یا مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

۸۲

زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش

ما به رستوران می‌رویم یا ما نیمرو درست می‌کنیم.

✗

ما به رستوران می‌رویم یا نیمرو درست می‌کنیم.

پرسش: شما شام چه چیزی می‌خورید؟

پاسخ: ما به رستوران می‌رویم یا نیمرو می‌خوریم.

۳. جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

آنها به مسافرت می روند.

آنها به شیراز **یا** مشهد می روند. ☐

آنها به شیراز مشهد **یا** می روند. ☐

تو بعد از ظهر خوابیدی **یا** تلویزیون نگاه کردی؟ ☐

تو **یا** بعد از ظهر خوابیدی تلویزیون نگاه کردی؟ ☐

شیر در جنگل در دریا زندگی **یا** می کند؟ ☐

شیر در جنگل **یا** در دریا زندگی می کند؟ ☐

۴- پاسخ درست را علامت بزنید.

۳

☐

۴

☐

پَر

☐

مو

☐

کفّاش میز می سازد.

☐

کفّاش کفش می دوزد.

☐

جواب $2+2$ ، ۳ یا ۴ می شود؟

بدن پرندگان پَر یا مو دارد؟

کفّاش میز می سازد یا کفش می دوزد؟

همکار گرامی، در صورت توانایی دانش‌آموزان، آن‌ها را راهنمایی کنید که با حذف به قرنی‌ه‌ی لفظی به صورت مناسب، کوتاه‌ترین و زیباترین جمله را بنویسند.

۵. جمله‌ها را کامل کنید و بنویسید.

مهدی می‌خواهد خلبان شود.

مهدی می‌خواهد عکاس شود.

پرسش: مهدی می‌خواهد چه شغلی داشته باشد؟

پاسخ: مهدی می‌خواهد عکاس یا شود.

گربه‌ها شیر می‌خورند.

گربه‌ها موش می‌خورند.

پرسش: گربه‌ها چه چیزی می‌خورند؟

پاسخ: گربه‌ها یا

۶. جمله‌ها را بخوانید و حرف «یا» را بین دو جمله با توجه به حذف قرینه‌ی لفظی بنویسید.

هوا ابری است.

امروز باران می‌بارد. امروز برف می‌بارد.

پرسش: دیروز تو با مادر به بازار رفتی؟ تو با پدر در خانه ماندی؟

پاسخ: من با پدر در خانه ماندم.

پرسش: ----- ؟

پرسش: آن‌ها با لباس‌های کثیف چه کار می‌کنند؟

پاسخ: آن‌ها لباس‌ها را با دست می‌شویند. آن‌ها لباس‌ها را در ماشین لباس‌شویی

می‌اندازند.

پاسخ: ----- .

۷. با توجه به تصویرها، جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید و بنویسید.

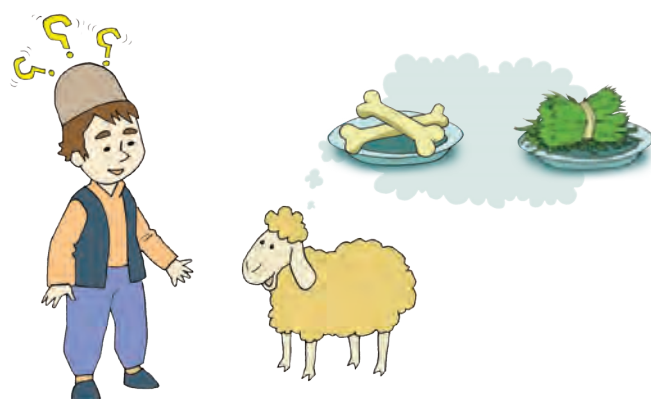

زهره دوست دارد در مهمانی بلوز و دامن یا ----- .

امروز ورزش دارید.

شما می‌خواهید مسابقه‌ی دو بدهید یا؟

گوسفند علف یا؟

امروز جمعه است.

من تلویزیون نگاه می‌کنم یا

۸. برای هر تصویر جمله بنویسید و از حرف «یا» استفاده کنید.

.....

هوا گرم است.

.....

.....

ما روز ۲۲ بهمن در مدرسه جشن می گیریم.

.....

والدین گرامی، فرزندان را در موقعیت انتخاب قرار دهید و از او بپرسید این
یا آن را می خواهد، دوست دارد و...
مانند:

پیراهن قرمزت را می پوشی یا پیراهن آبی ات را می پوشی؟

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

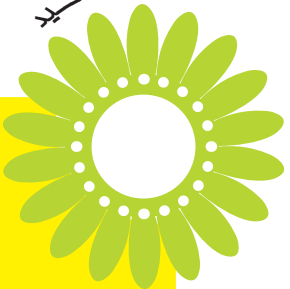
.....

.....

.....

.....

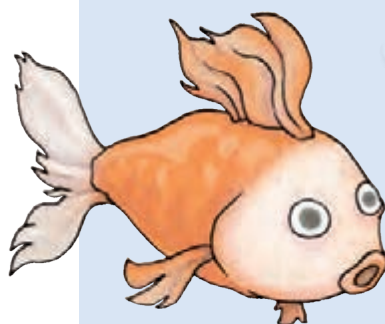
موفق باشیلا

درس هفتم

نگارش چهارم

درک، بیان و توصیف:
لامسه و بویایی

هدف: آشنایی دانش آموزان با مفهوم و کاربرد حواس لامسه (لمس) و بویایی (بو) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت ها از دانش آموزان انتظار می رود:
با درک مفاهیم مربوط به حواس لامسه (لمس) و بویایی (بو)، این مفاهیم را در کنار مفاهیم آموزش داده شده ی قبلی برای توصیف موارد گوناگون بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم پیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با یادآوری شش ویژگی قبلی (رشاجقک) برای توصیف کردن، بر این موضوع که برای فهمیدن و صحبت کردن درباره ی چیزهای مختلف باید از حواس گوناگون از جمله دیدن، لامسه و بویایی استفاده شود، تأکید کند. معلم می تواند تکه هایی از پارچه ها یا خوراکی های گوناگون را به دانش آموزان دهد تا لمس و بو کنند و از آن ها بپرسد چه حسی دارند و یا چه بویی حس می کنند. معلم کلمه های کلیدی مربوط به حواس لامسه یا بویایی را که از قبل روی تابلو نوشته است بیان کند و از دانش آموزان بخواهد آن ها را نشان دهند. سپس دانش آموزان راهنمایی شوند تا جمله هایی را با استفاده از این ویژگی ها برای توصیف کردن، بیان کنند (گفتاری و نوشتاری).

مانند:

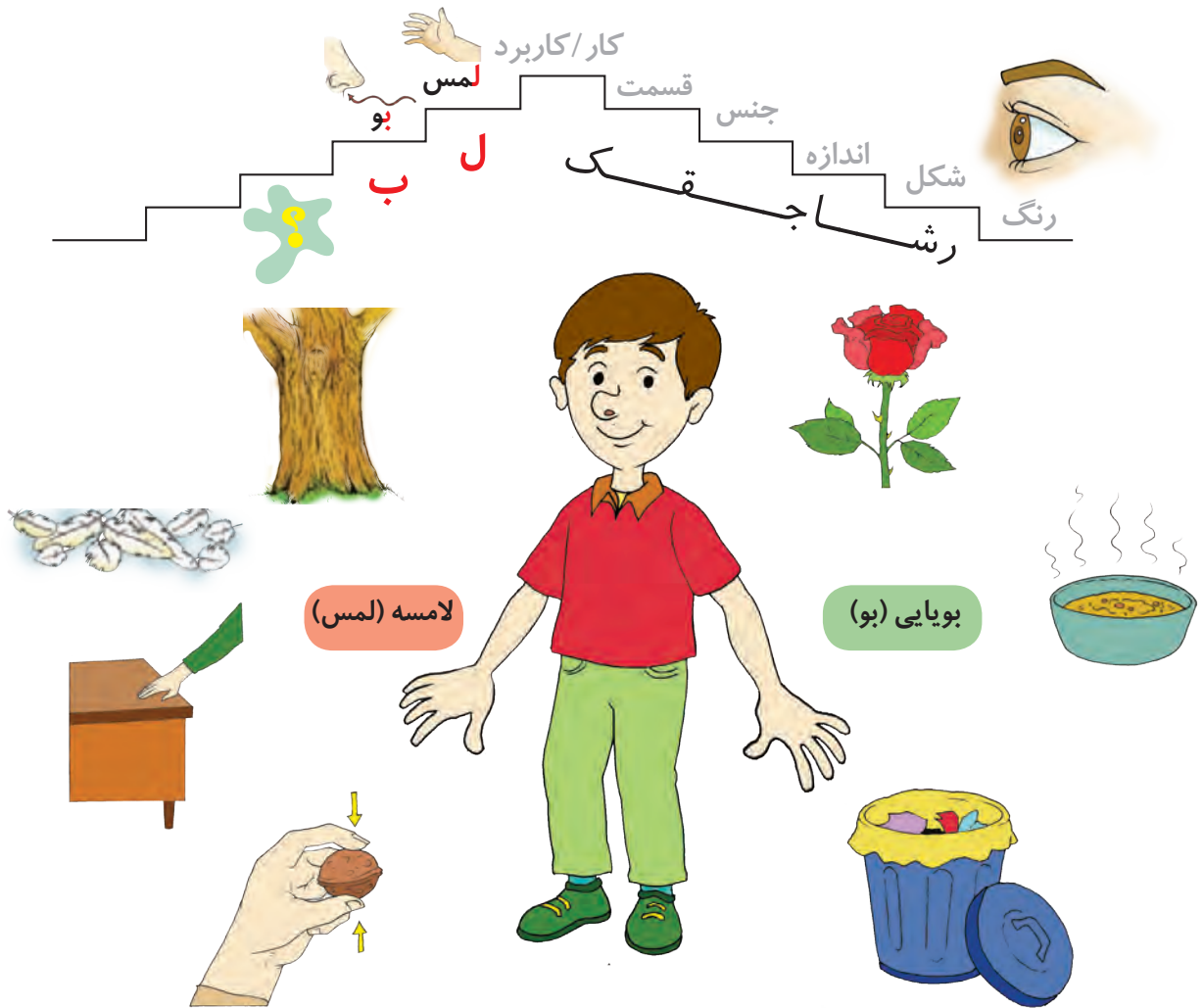
این پارچه زبر است. / پارچه ی من نرم است. / پرتقال خوش بو است. / الکل بد بو است. / ...
معلم دانش آموزان را راهنمایی و ترغیب کند تا با توجه به پلکان، ویژگی های قابل بیان را برای هر مورد، از ابتدا به کار گیرند و توصیف کاملی بیان کنند.

مانند:

پرتقال نارنجی، گرد و کوچک است. پرتقال دانه و پوست دارد. پرتقال را می خوریم. پرتقال سفت و خوش بو است.

در صورت توانایی دانش آموزان، ذهن آن ها را برای ارائه توصیفی کلی از هر وسیله، هدایت نمود. برای نمونه می توان از جمله های بالا درباره ی پرتقال استفاده کرد.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

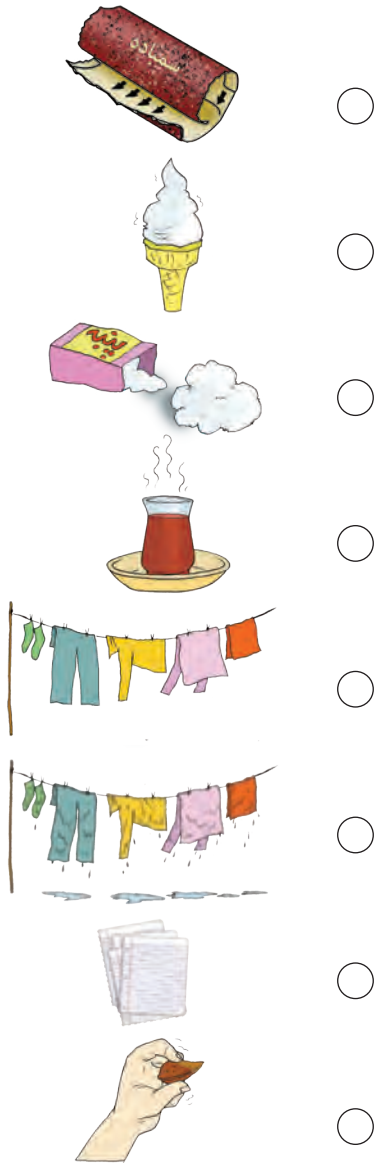

- همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:
- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند.
 - ۲- درباره‌ی ویژگی‌های مربوط به لمس و بوی هریک توضیح دهید و از آن‌ها بخواهید پس از بیان یک ویژگی توسط شما آن را در تصاویر بیابند و نشان دهند. (کدام نرم است؟)
 - ۳- سپس درباره‌ی ویژگی‌های لمسی و بوی هریک سؤال کنید. (گردو را برمی‌داری؛ چی لمس می‌کنی؟ زیاله چه بویی دارد؟). دانش‌آموزان با راهنمایی شما پاسخ دهند.
 - ۴- از دانش‌آموزان بخواهید تا با توجه به دو ویژگی لمسی و بویایی، جمله‌هایی در توصیف هریک از تصاویر بگویند؛ مانند:
 - زیاله بدبو است. / گل خوش‌بو است. / تنه‌ی درخت، زبر است. / گردو سفت است. / میز صاف است. / پَر نرم است. / گل نرم و خوش‌بو است.

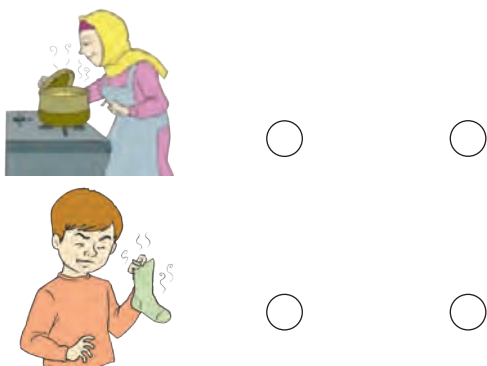
۵- در صورت امکان از همه‌ی ویژگی‌های (رشاجک لب) برای توصیف هر مورد استفاده کنید.
 گردو قهوه‌ای، گرد و کوچک است. گردو پوست و مغز دارد. گردو را می‌خوریم. گردو سفت است.

۲. وصل کنید.

- ☐ نرم
- ☐ زبر
- ☐ سفت
- ☐ صاف
- ☐ خیس
- ☐ خشک
- ☐ گرم
- ☐ سرد

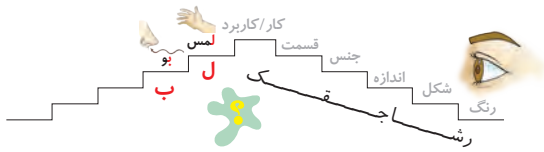
- ☐ بدبو (بوی بد)
- ☐ خوشبو (بوی خوب)

همکار گر امی، برای درک و بیان بهتر دانش آموزان از روش پرسش و پاسخ استفاده کنید. ضمن آنکه آموخته‌های قبلی دانش آموزان در استفاده از کلمه پرسشی «چه» یادآوری می‌شود.

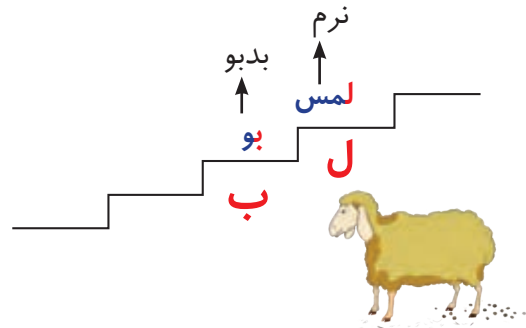
۳. با صدای بلند بخوانید.

پشمِ گوسفند **نرم** است.

پشمِ گوسفند **بدبو** است.

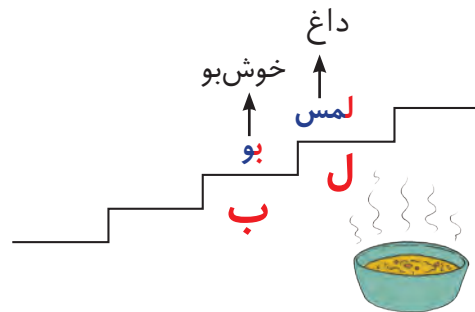
پشمِ گوسفند **نرم و بدبو** است.

آش **داغ** است.

آش **خوش بو** است.

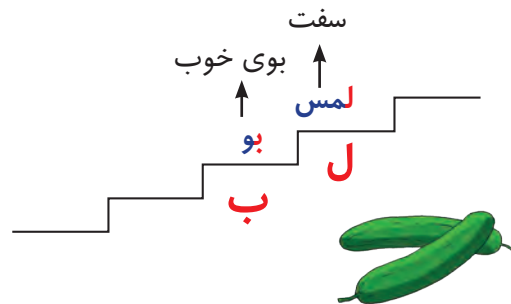
آش **داغ و خوش بو** است.

خیار **سفت** است.

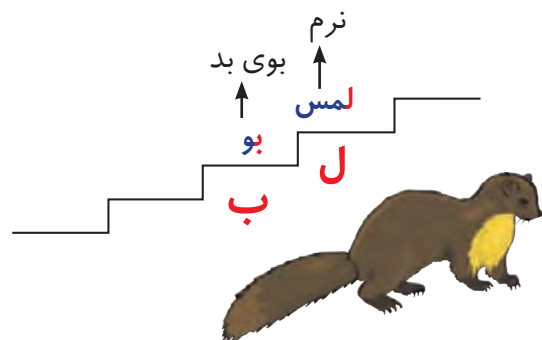
خیار **بوی خوب** می‌دهد.

خیار **سفت** است و **بوی خوب** می‌دهد.

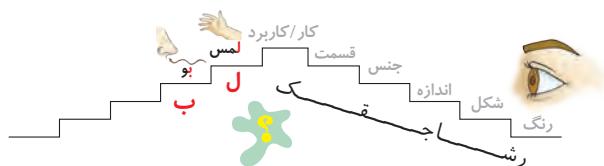

موی راسو **نرم** است.

بوی راسو **خوب** نیست.

۴. درباره‌ی ویژگی‌های لمس و بوی هریک بنویسید.

گرم
لمس
بو
ب
ل

خوب نیست

آتش است و بوی دود آتش می‌دهد.

بوی خوب

لمس
بو
ب
ل

شربت آلبالو و می‌دهد.

سفت

لمس
بو
ب
ل

لیمو و است.

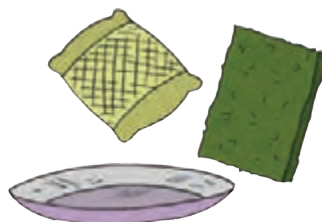
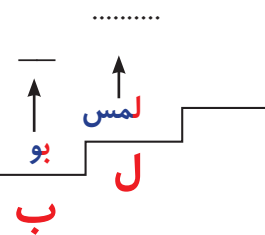
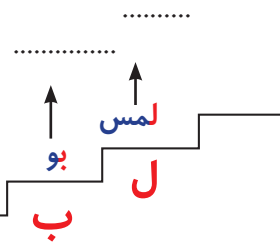
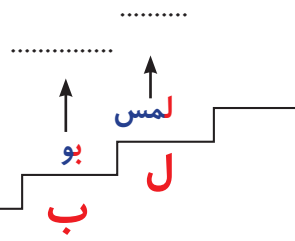
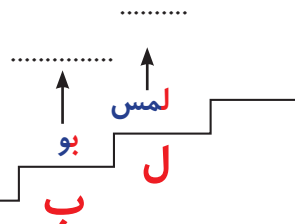
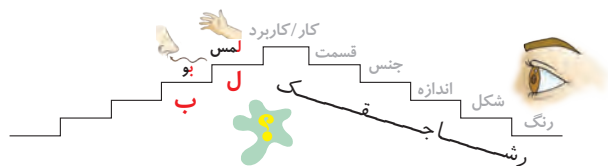
بدبو

لمس
بو
ب
ل

گوشت و است.

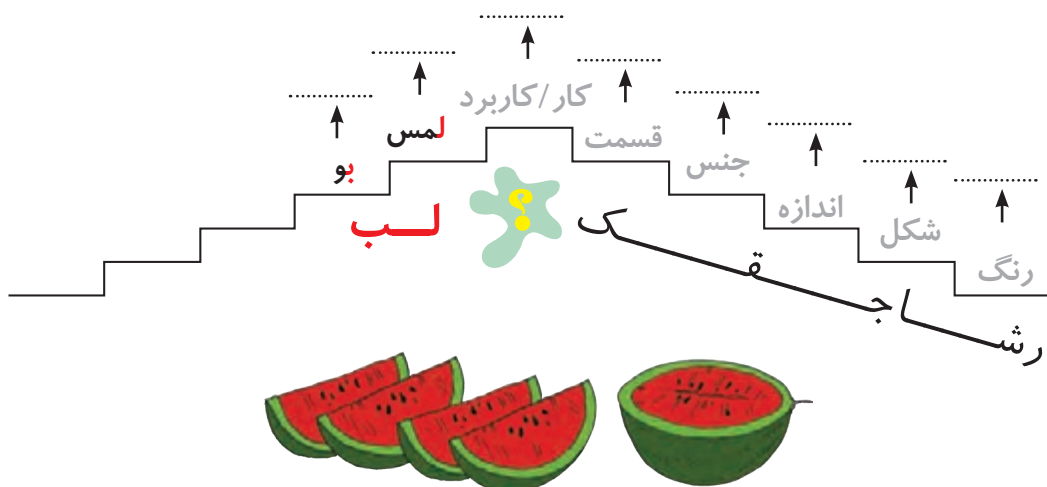
۵. براساس ویژگی‌های لمس و بو جمله بنویسید.

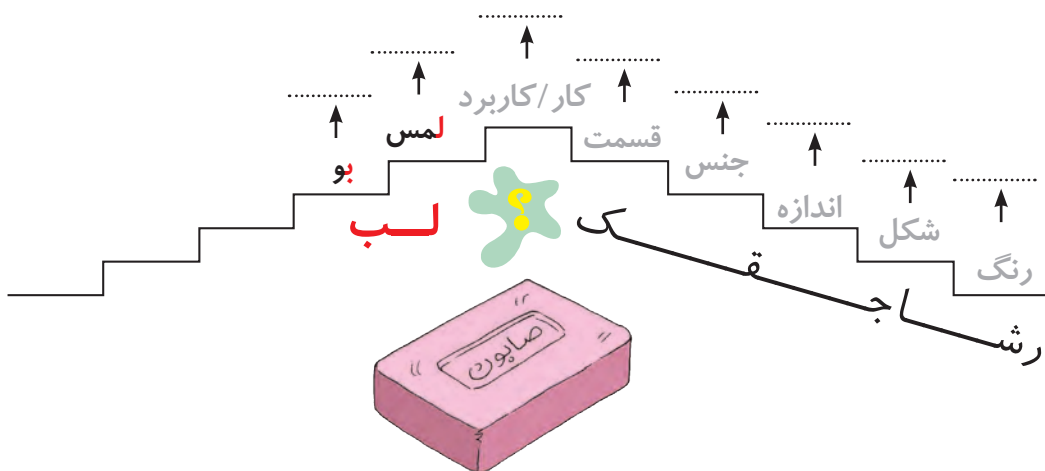
همکارگرمی، برای درک و بیان بهتر دانش‌آموزان از روش پرسش و پاسخ استفاده کنید. ضمن آنکه آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان در استفاده از کلمه‌ی پرسشی «چه» یادآوری می‌شود.

۶. کاربرد هریک را در جاهای خالی بنویسید.

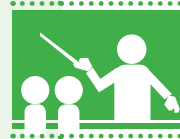

این هندوانه ، و گرد است. اندازه‌ی هندوانه است.
 هندوانه دارد. ما هندوانه را
 هندوانه سفت و است.

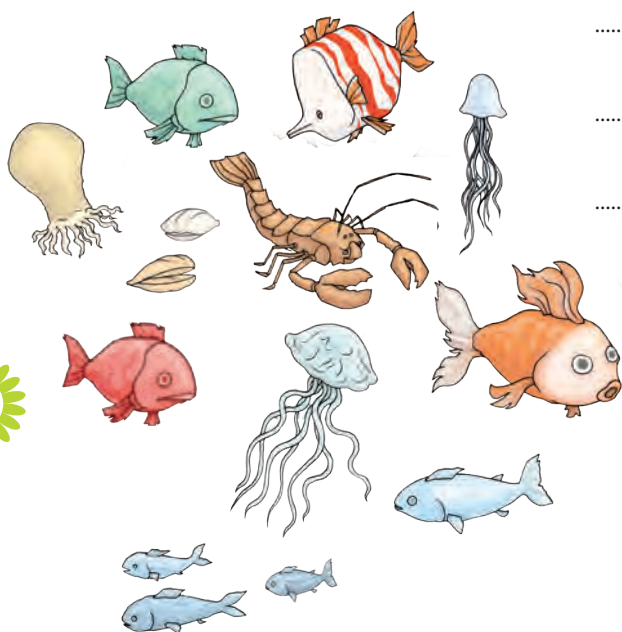
صابون.....

همکار گرامی، دانش‌آموزان را راهنمایی کنید که با توجه به ویژگی‌های گوناگون
هریک از موارد، جمله‌هایی در توصیف آن‌ها بیان کنند و بنویسند. بر دو
ویژگی مربوط به لمس و بو تأکید نمایید.

رشاچک لب

ماهی

آب نبات چوبی

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

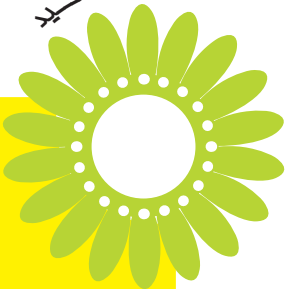
.....

.....

.....

.....

موفق باشیلا

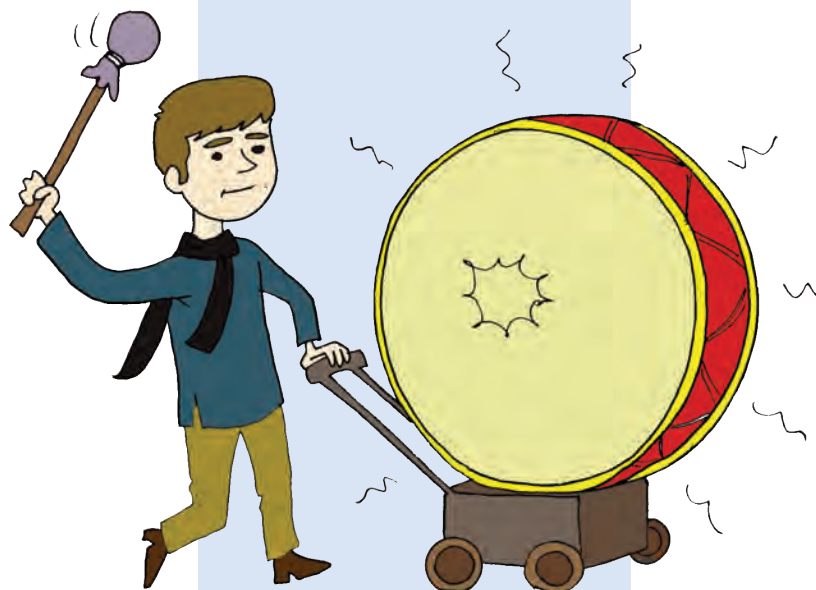

درس هشتم

نگارش پنجم

درک، بیان و توصیف:

چشیدن و شنیدن

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حواسّ چشایی (مزه)

شنوایی (صدا) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک مفاهیم مربوط به حواسّ چشایی (مزه) و شنوایی (صدا)

این مفاهیم را هنگام توصیف موارد گوناگون بیان کنند، بخوانند

و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلمّ خوراکی‌هایی با طعم‌های گوناگون و وسایل صداساز را به‌صورت جداگانه در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد. سپس درباره‌ی مزه و صدای آن‌ها پرسش کند و پاسخ‌های احتمالی را بر روی کارت‌های نوشتاری بنویسد.

سپس از دانش‌آموزان سؤال پرسیده، از آن‌ها بخواهد پاسخ را از بین کارت‌ها انتخاب کنند و بلند بخوانند؛ مانند:

پرسش: موز چه مزه‌ای است؟

کارت پاسخ: موز شیرین است.

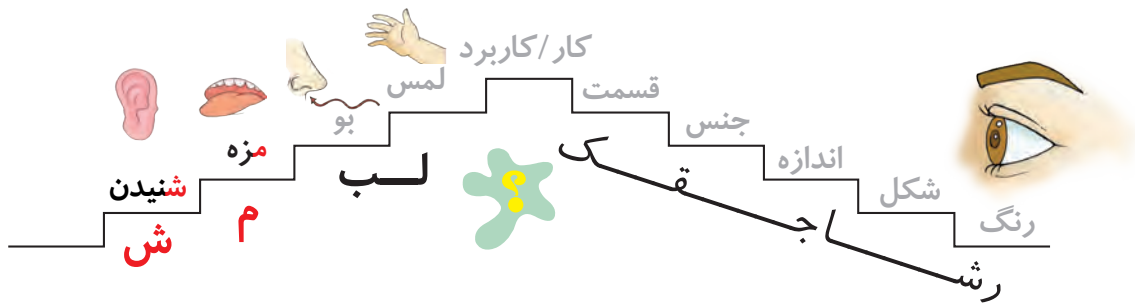
پرسش: صدای طبل چگونه است؟

کارت پاسخ: صدای طبل، بلند است.

معلمّ دانش‌آموزان را هدایت کند تا درباره‌ی سایر ویژگی‌های یک وسیله فکر کرده، آن‌را با توجه به آموزش‌های پیشین توصیف کنند. مانند:

این طبل قرمز، دایره و بزرگ است. طبل دو تا چوب دارد. ما از طبل در محرم استفاده می‌کنیم. روی طبل، صاف است. صدای طبل بلند است.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش آموزان بخواهید به تصاویر با دقت نگاه کنند.
- ۲- در تعامل با دانش آموزان درباره‌ی ویژگی مزه یا صدای هریک از تصاویر صحبت کنید و پرسش و پاسخ انجام دهید.
- ۳- با راهنمایی شما دانش آموزان جمله‌هایی در توصیف هر کدام با توجه به مزه و صدایشان بیان کنند. مانند: دارو تلخ است. / بلبل خوش صدا است. / دخترها با صدای آهسته صحبت می‌کنند. / گاو «ما، ما» می‌کند. / و ...

۲. وصل کنید.

خوش مزه

بدمزه

شیرین

شور

تند

تلخ

ترش

چه مزه‌ای

☐ صدای آهسته (یواش، آرام)

☐ بد صدا (صدای بد)

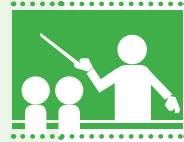
☐ خوش صدا (صدای خوب)

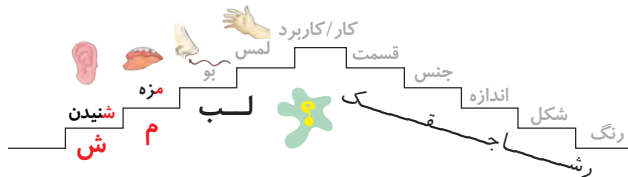
☐ صدای بلند

همکارگرمی، بعد از اینکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند، مطمئن شوید به خوبی جمله‌ها را درک کرده و حذف به قرینه‌ی لفظی را آموخته‌اند. در ضمن پیشنهاد می‌شود برای تکلیف در منزل، رونویسی جمله‌ها داده شود.

۳. با صدای بلند بخوانید.

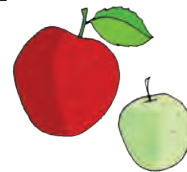

سیب شیرین است.
سیب خوش مزه است.
سیب شیرین و خوش مزه است.

شیرین، خوش مزه

مزه

م

شور، تند

مزه

م

مزه‌ی چیپس، شور است.
مزه‌ی چیپس، تند است.
مزه‌ی چیپس، شور و تند است.

بلند، خوب

شنیدن

ش

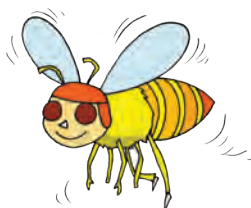

صدای بچه‌ها بلند است.
صدای بچه‌ها خوب است.
صدای بچه‌ها بلند و خوب است.

وزوز، آهسته

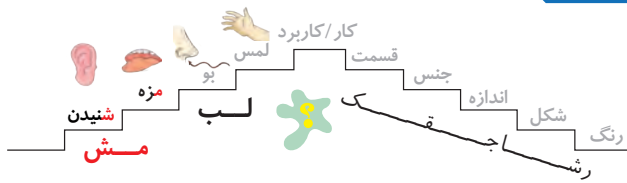
شنیدن

ش

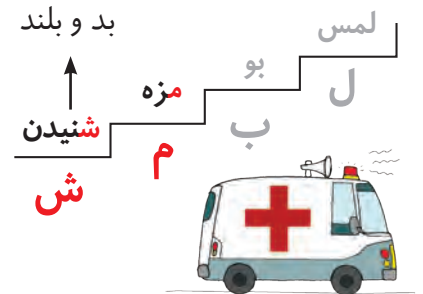

زنبور وزوز می‌کند.
صدای زنبور آهسته است.
زنبور وزوز می‌کند و صدای زنبور آهسته است.

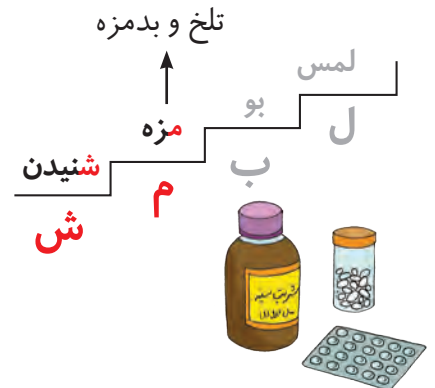
۴. درباره‌ی ویژگی‌های مزه و شنیدن هر کدام بنویسید.

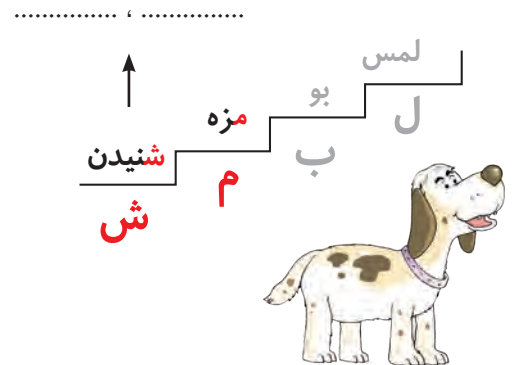
صدای آمبولانس و است.

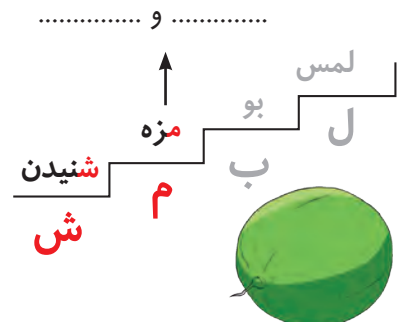
دارو و است.

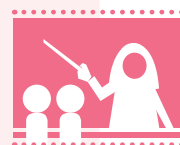
سگ می‌کند و صدای سگ است.

هندوانه و است.

همکار گرامی، به دانش آموزان یادآور شوید گاهی برای توصیف یک چیز نمی توان همه ی ویژگی های ده گانه ی توصیف را به کار برد. در این موارد از گذاشتن خط تیره استفاده می کنیم.

۵. براساس ویژگی های تصاویر جمله بنویسید.

صاف و سفت

خوش بو

خوش مزه

لمس

ل

بو

ب

مزه

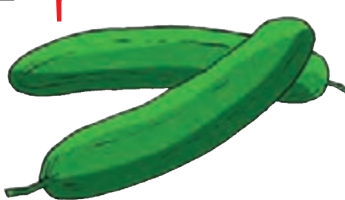
م

ش

ش

ش

ش

لمس

ل

بو

ب

مزه

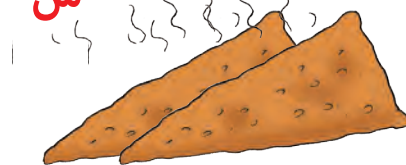
م

ش

ش

ش

ش

لمس

ل

بو

ب

مزه

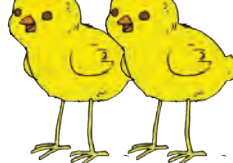
م

ش

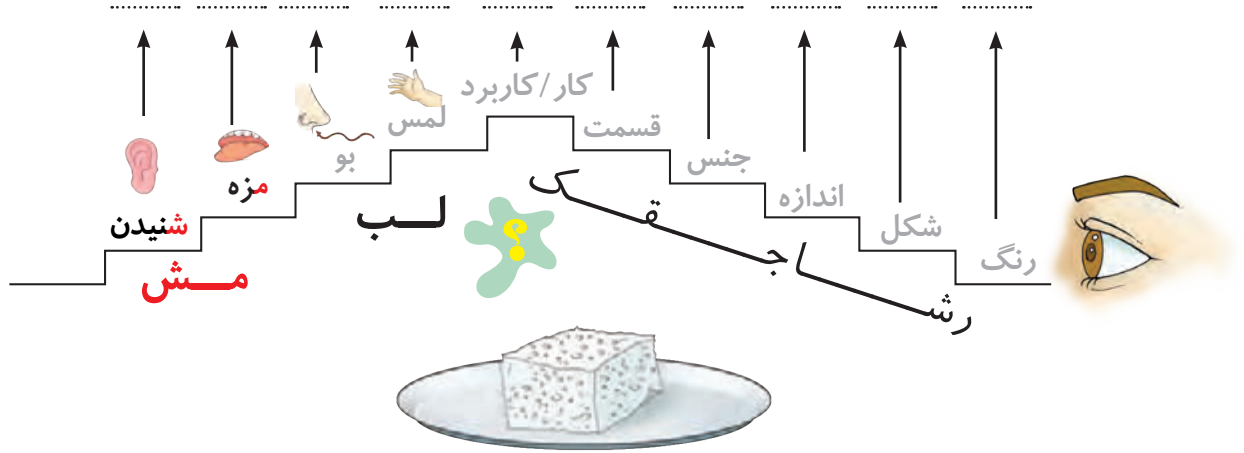
ش

ش

ش

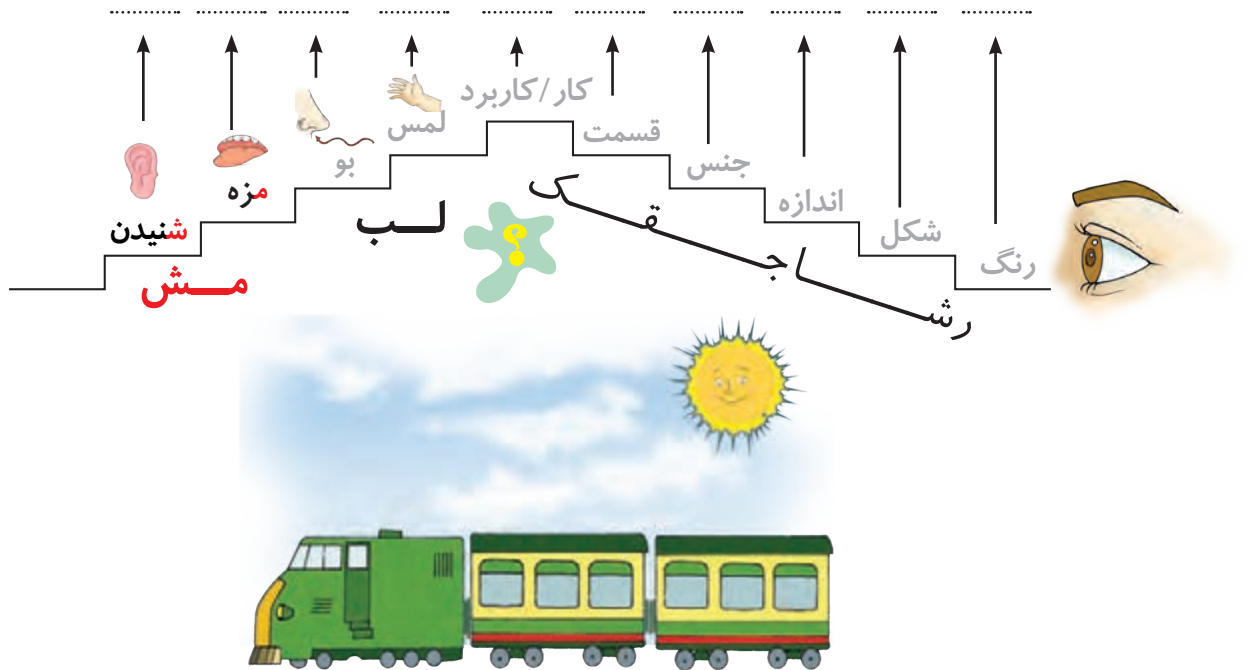

۶. بر اساس ویژگی‌های داده شده، جمله‌هایی بنویسید.

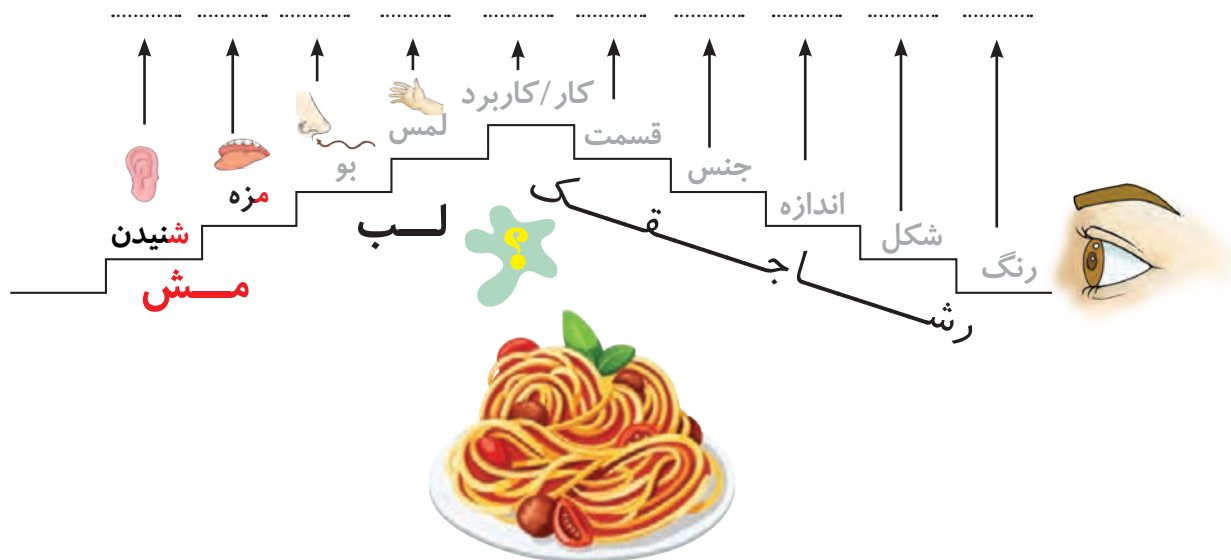
این پنیر و است. اندازه ی پنیر است.

ما پنیر را پنیر ، و شور است.

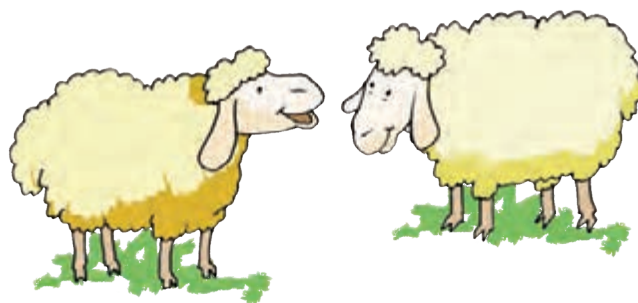

این قطار

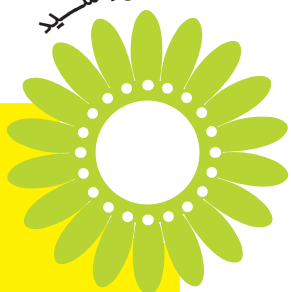
.....

ماکارونی

گوسفند(ها)

درس نهم

کلمه‌ی پرسشی «چرا»

هدف: آشنایی دانش آموزان با مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «چرا».
انتظارات: با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «چرا»، با آن پرسش و پاسخ (جملات پرسشی) مناسب بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

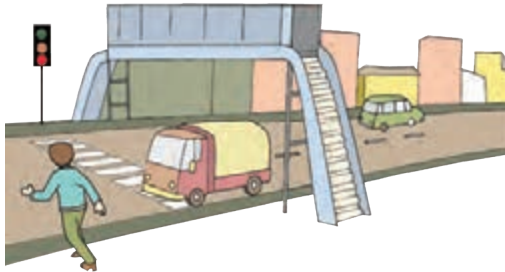
معلم فعالیت‌هایی را بر روی تکه‌های از کاغذ می‌نویسد. هر دانش آموز به‌طور تصادفی کاغذی را برمی‌دارد، سپس آن را اجرا می‌کند. معلم درباره‌ی چرایی آن کار سؤال می‌کند و دانش آموزان را راهنمایی می‌کند تا پاسخ مناسب دهند. معلم هم‌زمان با پرسش، کارت نوشتاری آن‌ها را به دانش آموزان نشان می‌دهد و در پاسخ‌ها به استفاده از کلمه‌ی «چون» تأکید می‌کند. کلمه‌های «چرا» و «چون» با رنگ دیگری برجسته شده‌اند و با تأکید گفته می‌شوند. در مرحله‌ی بعد، دانش آموزان در تعامل با یکدیگر این پرسش و پاسخ را انجام می‌دهند.

مانند:

چرا تو مسواک می‌زنی؟	- چون دندان‌هایم سالم می‌مانند.
چرا تو سلام می‌کنی؟	- چون من با ادب هستم.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

چون...

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش‌آموز را به نماد کلمه پرسشی «چرا» جلب کنید.
- ۲- درباره‌ی هر تصویر با دانش‌آموز گفت‌وگو کنید.
- ۳- با اشاره به هر تصویر و نشان دادن نماد پرسشی «چرا» سؤال کنید تا او با راهنمایی شما پاسخی با استفاده از کلمه‌ی «چون...» بیان کند.
- ۴- هر دانش‌آموز را راهنمایی کنید که در تعامل با دیگران با کلمه‌ی پرسشی «چرا» سؤال بپرسد و سایر دانش‌آموزان پاسخ مناسبی با تأکید بر استفاده از کلمه‌ی «چون» بیان کنند.

مانند:

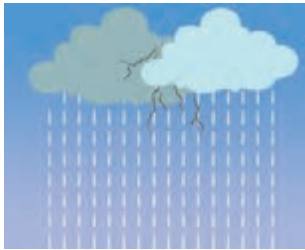
چرا رفتگر خسته است؟ چون زیاد کار می‌کند.
چرا مادر بزرگ عصبانی شد؟ چون گربه گل‌دان را شکست.
چرا این مرد تصادف کرد؟ چون از پل عابر پیاده عبور نکرد.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان، از درک جمله‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

۲. با صدای بلند بخوانید.

پرسش: چرا محمد خیس است؟

پاسخ: چون محمد زیر باران بوده است.

پرسش: چرا دندان‌های آوا سالم است؟

پاسخ: چون آوا هر شب مسواک می‌زند.

پرسش: چرا بستنی پارسا آب شد؟

پاسخ: چون هوا گرم بود.

پرسش: چرا سارا جایزه می‌گیرد؟

پاسخ: چون سارا خوب درس می‌خواند.

همکار گرامی، در این تمرین لازم است دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا تصویری که چرایی اتفاق جمله و دلیل آن را نشان می‌دهد، علامت بزنند. هدف، درک جمله‌ی پرسشی با کلمه‌ی پرسشی «چرا» است.

۳. مانند نمونه علامت بزنید.

چرا گیاهان پژمرده هستند؟

چرا خرگوش فرار می‌کند؟

چرا آن‌ها دیر بیدار شدند؟

چرا او دوست دارد به دانشگاه برود؟

چرا بچه‌ها خوشحال هستند؟	○ ○	چون با عینک خوب می‌بینم.
چرا شما عینک می‌زنید؟	○ ○	چون می‌توانم با سمعک بشنوم.
چرا بچه‌ها قبل از غذا دست‌هایشان را می‌شویند؟	○ ○	چون بچه‌ها می‌خواهند به مهمانی بروند.
چرا تو سمعک داری؟	○ ○	چون دست‌هایشان کثیف است.

۵. با توجه به تصویرها و جمله‌های داده شده، جاهای خالی را کامل کنید.

پرسش: علی به آرایشگاه رفت؟

پاسخ: علی می‌خواهد موهایش را کوتاه کند.

پرسش: شیشه شکست؟

پاسخ: توپ به شیشه خورد.

۶- جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

پرسش: چرا می‌پوشد؟

پرسش: چرا مادر رشته و کشک می‌خرد؟

پاسخ: چون هوا سرد است.

پاسخ: چون می‌خواهد

پرسش: چرا چتر دارد؟ پرسش: زهره به عاطفه کمک؟

پاسخ: چون پاسخ: چون عاطفه

والدین گرامی، با فرزندتان درباره‌ی علّت موضوع‌های گوناگون، پرسش و پاسخ انجام دهید. فرزندتان هم به عنوان سؤال‌کننده، هم پاسخ‌دهنده، نقش ایفا کند. مانند:

چرا بابا دیر آمد؟ چون بابا مسابقه‌ی فوتبال داشت.

۷. پاسخ مناسب را بنویسید.

چرا بچه‌ها به درمانگاه رفتند؟

چرا دست بچه سوخت؟

چرا آتش‌نشان‌ها آمدند؟

۱۱۷

درس نهم - کلمه‌ی پرسشی «چرا»

۸. پرسش بنویسید.

.....؟ چون علی تخم‌مرغ‌ها را انداخت.

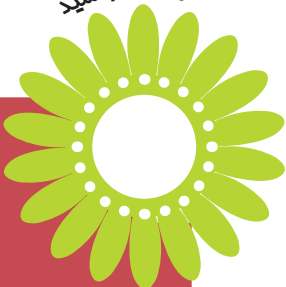
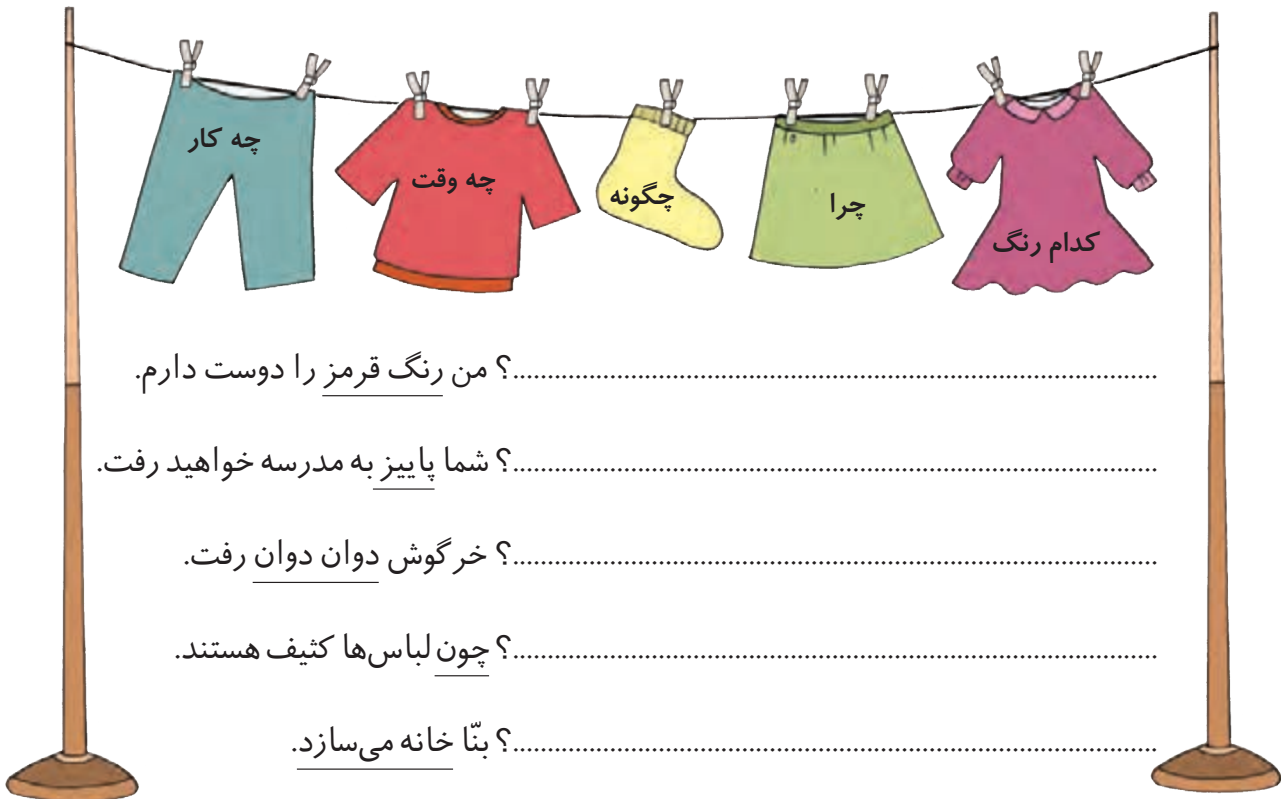

.....؟ چون شیر می‌خواهد.

-----؟ چون محمد، حسن را هل داد.

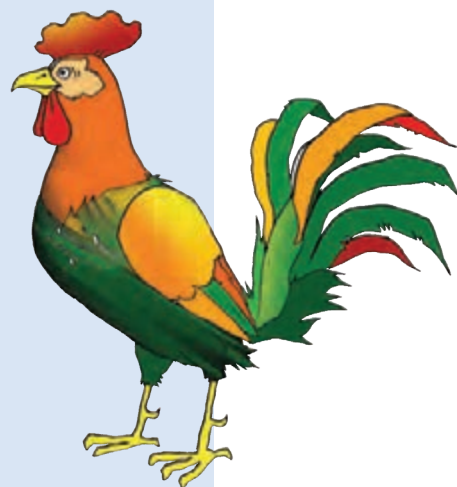
۹. با کلمه‌های داده شده، پرسش بنویسید.

درس دهم

نگارش ششم

درک، بیان و توصیف:
تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۱

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد توجه به تفاوت‌ها

(بین جنبه‌های گوناگون) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک ویژگی‌های موارد گوناگون، تفاوت‌های آن‌ها را هنگام توصیف‌شان بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم دو وسیله از وسایل کلاس را در نظر می‌گیرد و توجه دانش‌آموزان را با استفاده از ویژگی‌های «رشاچک لب مش» به تفاوت‌ها جلب می‌کند. درباره‌ی تفاوت‌ها با دانش‌آموزان گفت‌وگو نموده، ویژگی‌وسيله را، که باعث تفاوت شده، روی تابلو می‌نویسد. سپس از هر دانش‌آموز خواسته می‌شود به کنار تابلو بیاید و با توجه به ویژگی گفته شده، تفاوت مدنظر را در قالب جمله بیان کند و بنویسد. مانند:

تابلو (تخته) سفید است.

رنگ

کمد قهوه‌ای است.

تابلو کوچک است.

اندازه

کمد بزرگ است.

و غیره.

با توجه به توانایی دانش‌آموزان لازم است از کلمه‌ی ربط مناسب (ولی، امّا)، بین دو جمله استفاده شود؛ مانند:

تابلو چوبی است امّا کمد فلزی است.

جنس

نکته ۱: اگر دانش‌آموزان مفهوم تفاوت بین دو چیز را نمی‌دانند ابتدا این مفاهیم را به آن‌ها آموزش داده شود و پس از اطمینان از درک مفاهیم، بقیه مراحل اجرا گردد.

نکته ۲: اگر ویژگی/ویژگی‌های متمایز کننده‌ی دیگری وجود دارد که در قالب «رشاچک لب مش» قرار نمی‌گیرد به دانش‌آموزان، آموزش داده شود. (درک و بیان).

در پایان این مرحله، از دانش‌آموزان خواسته شود تا درباره‌ی تمامی تفاوت‌های دو چیز (کمد و تابلو) صحبت کنند و در دفتر خود بنویسند.

در مرحله‌ی بعد به همین ترتیب درباره‌ی تفاوت‌های دو گروه به صورت کلی صحبت می‌شود. مانند:

ساعت‌ها/بشقاب‌ها

قسمت‌ها

ساعت‌ها عقربه دارند امّا بشقاب‌ها ندارند.

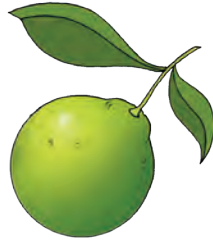
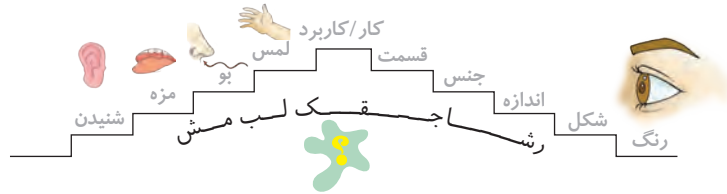
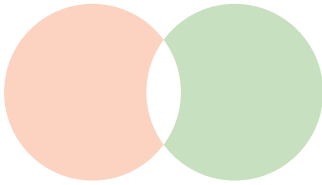
میوه‌ها/ حیوان‌ها

شنیدن

حیوان‌ها صداها را گوناگونی دارند ولی میوه‌ها صدایی ندارند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

تفاوت

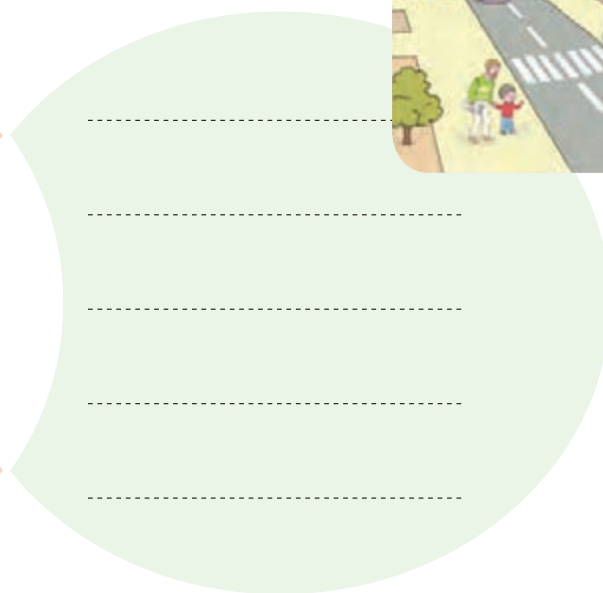
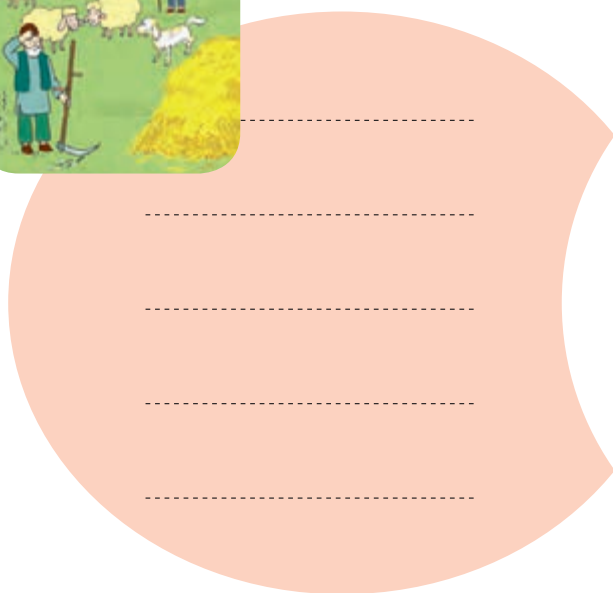
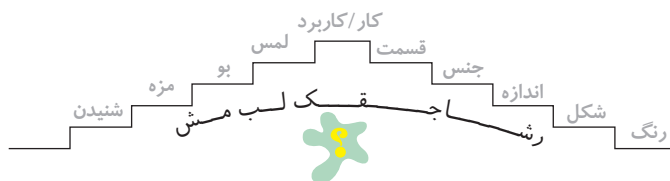
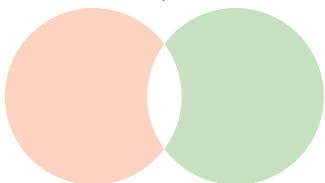
همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزها بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند و فکر کنند.
- ۲- با مرور ده ویژگی آموزش داده شده، بر ویژگی‌های متمایز، تأکید کنید.
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید یکی از ویژگی‌های متفاوت را نشان دهد.
- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید با راهنمایی شما یک جمله درباره‌ی آن ویژگی متفاوت بیان کند.
- ۵- بار دیگر تفاوت «موز» و «لیمو ترش» را به طور کلی و با توجه به همه‌ی ویژگی‌های متمایزکننده بیان کنید.
- ۶- از هر دانش‌آموز بخواهید برای دوستانش درباره‌ی تفاوت‌های بین موز و لیمو صحبت کند.

۲. تفاوت‌های روستا و شهر را از بین کلمه‌های داده شده، جدا کرده، در دایره‌ها بنویسید.

تفاوت

اندازه	کوچک	بزرگ
قسمت‌ها	ساختمان بلند - پل عابر - بزرگراه - مترو.	خانه‌ی روستایی - مزرعه - تراکتور حیوانات اهلی
کاربرد	محصولات کشاورزی و دامداری	محصولات کارخانه‌ها

همکار گرامی، هنگام انجام این تمرین‌ها با یادآوری نگارش‌های پیشین، توجه دانش‌آموزان را به خصوصیات که هریک از موارد داده شده براساس با ده ویژگی «رشاجک لب مش» دارند جلب کنید؛ مانند رنگ، اندازه و...

۳. تفاوت‌های تصاویر داده شده را پیدا کنید و در دایره‌ها بنویسید.

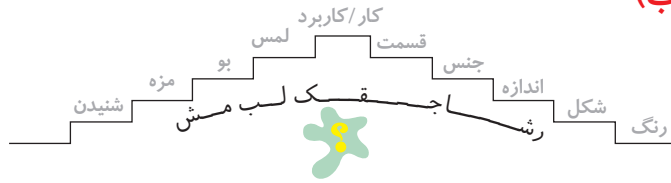
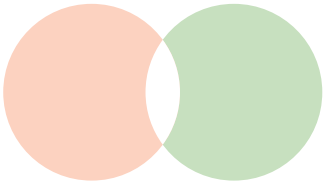
تفاوت

(الف)

رنگ	سیاه است.	رنگارنگ است.
اندازه	نوکش بزرگ است.	نوکش کوچک است.
قسمت‌ها	تاج قرمز روی سرش دارد.	تاج قرمز ندارد.
کار/کاربرد	حیوان اهلی است.	حیوان اهلی نیست.
کار/کاربرد	پرواز می‌کند.	پرواز نمی‌کند.
صدا	قوقولی، قوقولی می‌کند.	قار قار می‌کند.

(ب)

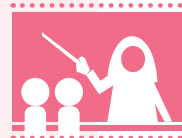
تفاوت

زبان آموزی، جملسازی و نگارش

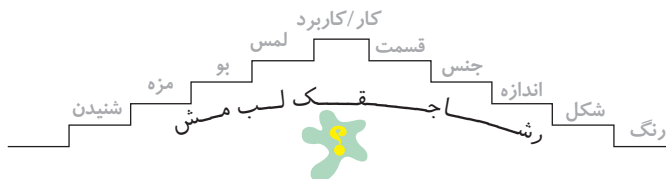
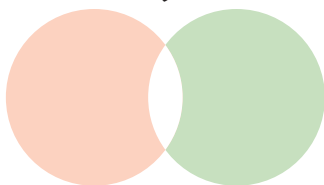
رنگ	هوا تاریک است.	هوا روشن است.
قسمتها	خورشید در آسمان است.	ماه و ستاره‌ها در آسمان هستند.
کار/کاربرد	در روز به مدرسه می‌رویم.	در شب می‌خوابیم.
کار/کاربرد	صبحانه و ناهار می‌خوریم.	شام می‌خوریم.
کار/کاربرد	جغد در شب بیدار است.	خروس در روز آواز می‌خواند.

همکار گرامی، هنگام اجرای این تمرین، توجه دانش‌آموزان را به ویژگی متمایز کننده بر اساس ده ویژگی آموزش داده شده، جلب کنید. بر استفاده از حرف ربط (ولی/اما) تأکید داشته باشید.

۴. به تصویرها خوب دقت کنید و جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده کامل کنید.

تفاوت

کار/کارکرد روی صندلی می‌نشینم	رنگ قهوه‌ای
جنس چوبی	قسمت‌ها پایه/دسته
لمس سفت	شنیدن

کار/کارکرد سرد نگه می‌دارد	رنگ سفید
جنس فلزی	قسمت‌ها در، طبقه، دستگیره
لمس صاف	شنیدن صدای آهسته

رنگ یخچال سفید است اما صندلی است.

جنس یخچال اما جنس صندلی از

قسمت‌ها یخچال ، و دارد ولی

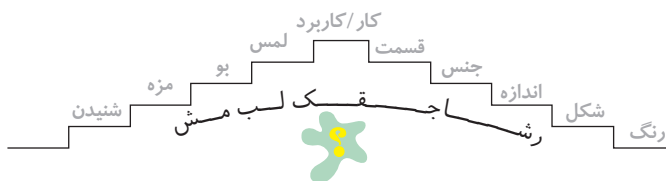
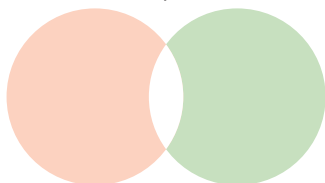
کار/کاربرد یخچال ولی

لمس در یخچال است

شنیدن یخچال

۵. متن زیر را بخوانید و تفاوت‌های ارّه و چاقو را در جاهای خالی بنویسید.

تفاوت

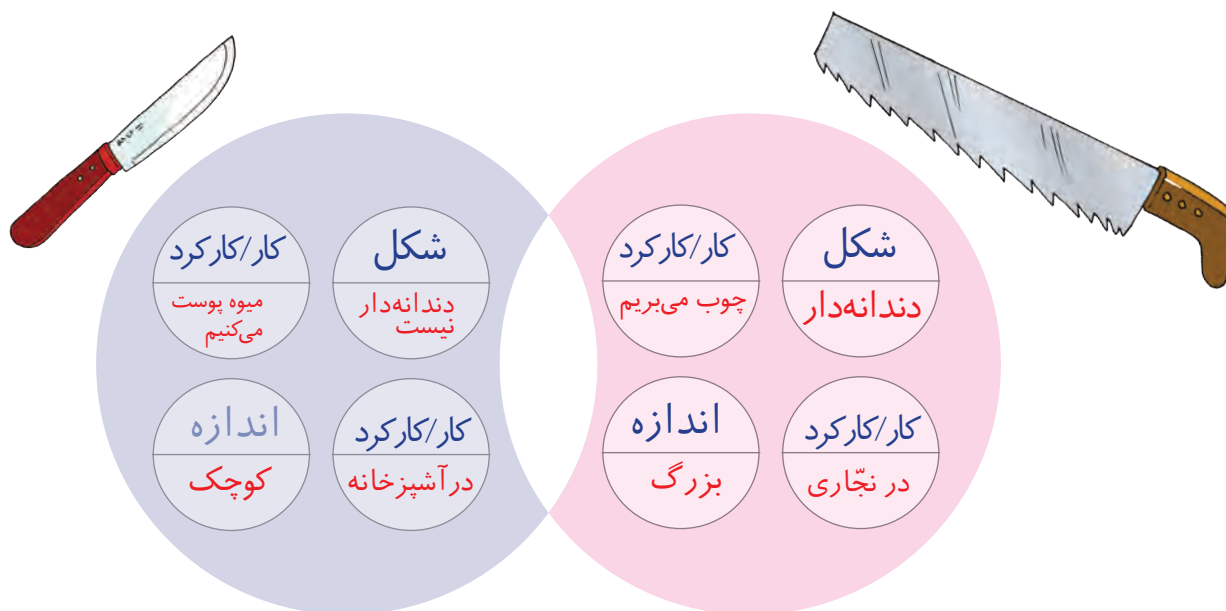

شکل لبه‌ی ارّه است اما لبه‌ی چاقو

اندازه ارّه است اما چاقو است.

کار/کاربرد ما از ارّه استفاده می‌کنیم اما از چاقو استفاده می‌کنیم.

کار/کاربرد ما با ارّه ولی با چاقو

والدین گرامی، دو تا از وسایل خانه را به فرزندتان نشان دهید. از او بپرسید آن‌ها با هم

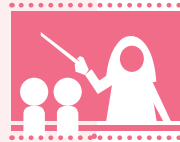
چه فرقی دارند، برای کمک به او نام ویژگی‌هایی را که باعث تفاوتشان می‌شود بپرسید.

مانند:

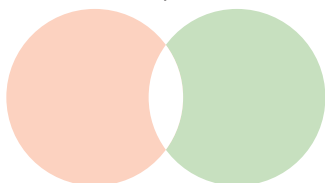
به این فرش و موکت نگاه کن، چه رنگی‌اند؟ رنگشان چه فرقی دارد؟ رنگ فرش را بگو....

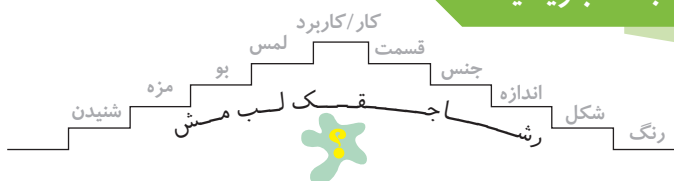
همکار گرامی، با توجه به توانایی دانش آموزان، آن‌ها را راهنمایی کنید تا از حروفِ ربط مناسب (اما، ولی،) بین جمله‌های خود استفاده کنند.

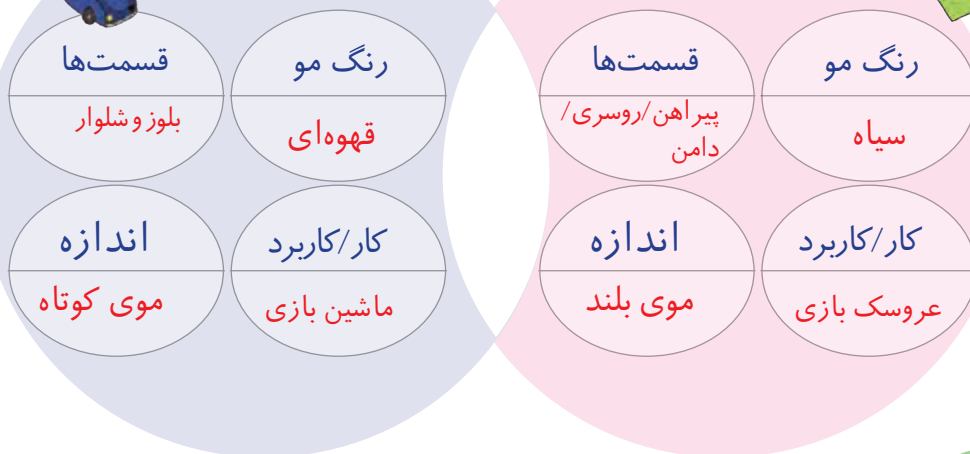
تفاوت

۶. جمله بنویسید.

(الف)

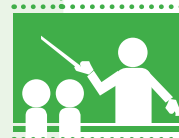
رنگ

اندازه

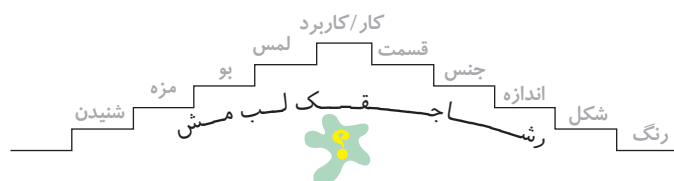
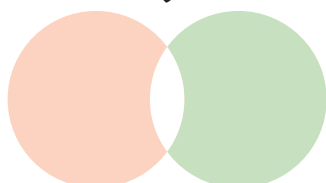
قسمت‌ها

کار/کاربرد

همکار گرامی، لازم است با توجه به آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان در ابتدا توجه آن‌ها را به ویژگی‌هایی مانند رنگ، اندازه، شکل و... بر اساس موارد داده شده جلب نمایید تا نوشتن تفاوت‌های آن‌ها تسهیل گردد. مانند: چه رنگی؟ چه شکلی؟ و...

تفاوت

رنگ

اندازه

قسمت‌ها

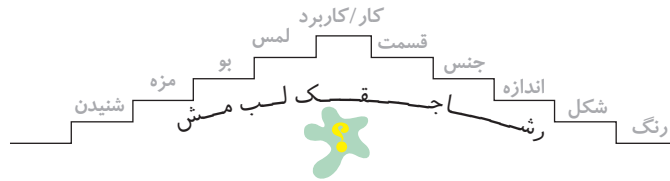
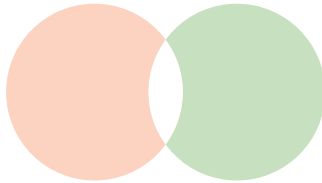
کار/کاربرد

شنیدن

۷. تفاوت تصویرها را پیدا کنید و بنویسید.

(الف)

تفاوت

کار/کاربرد

بیمار را در بیمارستان
درمان می‌کند.

قسمت‌ها

لباس سفید می‌پوشد.
گوشی، آمپول و ... دارد.

کار/کاربرد

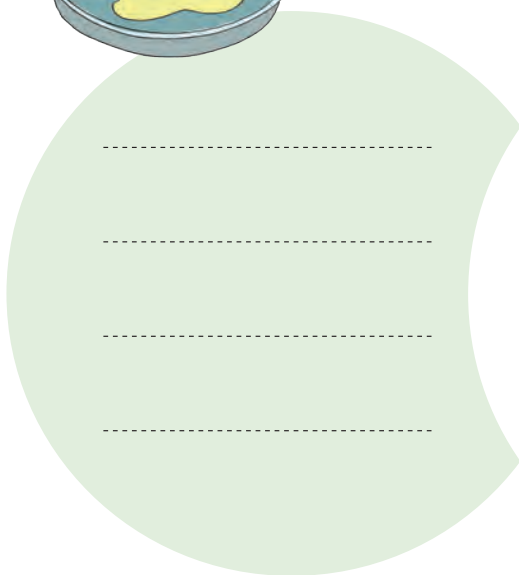
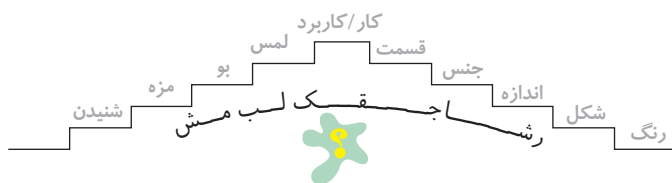
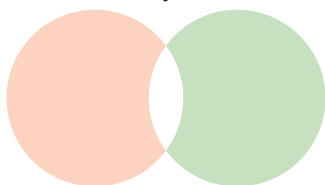
در مدرسه درس می‌دهد.

قسمت‌ها

لباس رنگی می‌پوشد.
کتاب، خودکار و ... دارد.

ب)

تفاوت

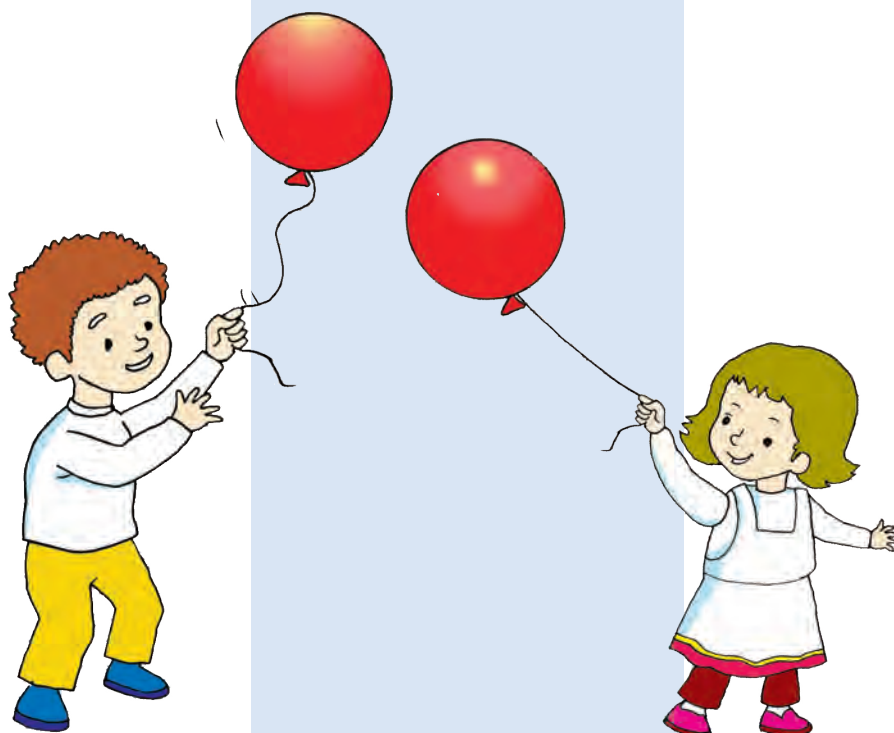

زبان آموزی، جمله سازی و نگارش

درس یازدهم

نگارش هفتم

درک، بیان و توصیف:
تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۲

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد توجّه به شباهت‌ها (بین چیزهای مختلف) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: شباهت‌های چیزهای گوناگون را درک و هنگام توصیف، بیان کنند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم دو وسیله‌ای را که از آن‌ها برای توصیف تفاوت‌ها استفاده کرده بود بار دیگر برای یاددهی توصیف شباهت‌ها نشان می‌دهد و با مروری بر ده ویژگی «رشاجک لب مش» و تفاوت‌های آن‌ها، این بار بر ویژگی‌هایی که در هر دو مشترک است، تأکید کرده، فکر دانش‌آموزان را به این سوهدایت می‌کند. مانند:

تابلو مستطیل است.

شکل

کمد مستطیل است.

همانند درس قبل، پس از اطمینان از درک مفهوم شباهت و درک ویژگی مشترک دو وسیله توسط دانش‌آموزان، معلم ویژگی‌های مشترک را بر روی تابلو نوشته، از دانش‌آموزان می‌خواهد با توجّه به این شباهت‌ها جمله‌ای را بیان کنند و روی تخته بنویسند.

لازم است معلم با توجّه به توانایی دانش‌آموزان خود، کاربرد مناسب «هر دو» یا حرف ربط «و» را در جمله‌ها آموزش دهد.

تابلو و کمد مستطیل هستند.

شکل

یا

هر دو مستطیل هستند.

همچنین اگر ویژگی مشترکی نیز وجود دارد که در قالب ده ویژگی آموزش داده شده، قرار نمی‌گیرد به دانش‌آموزان گفته و نوشته شود (درک و بیان) در انتها از دانش‌آموزان خواسته شود، درباره‌ی شباهت‌های دو وسیله گفت‌وگو کنند و در دفترشان بنویسند.

همانند درس قبل در مرحله‌ی بعد درباره‌ی شباهت‌های دو گروه به‌صورت کلی گفت‌وگو و نگارش انجام شود. مانند:

میزها و صندلی‌ها

قسمت‌ها

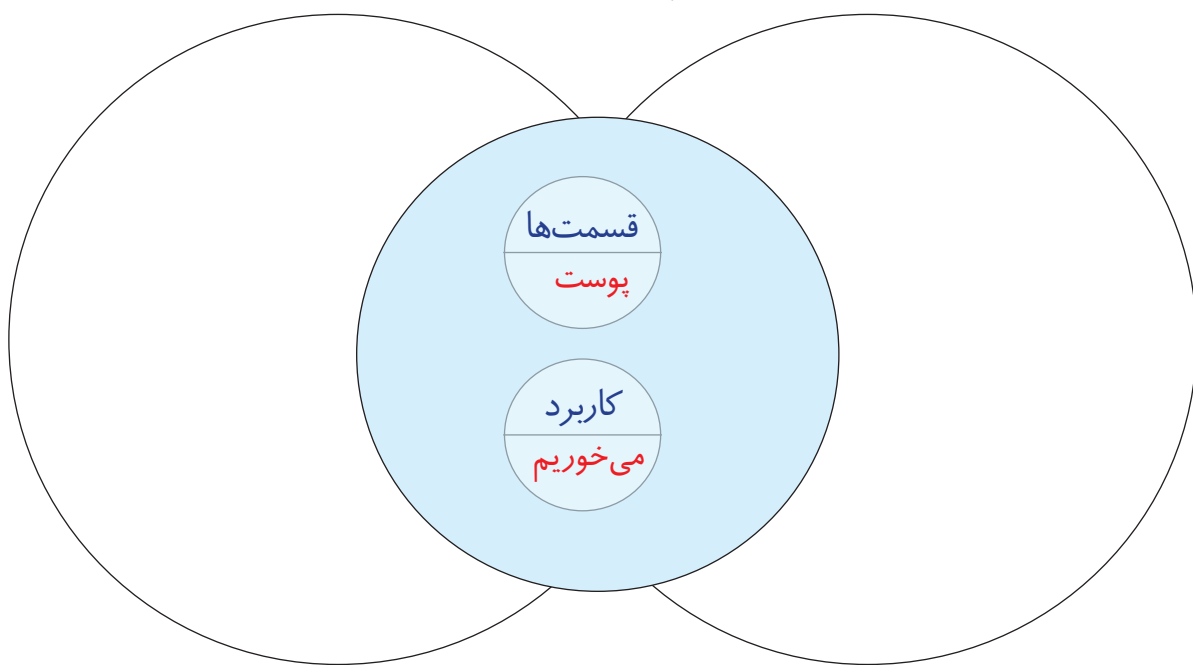
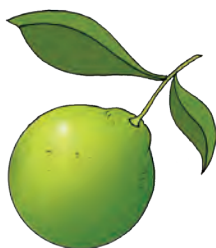
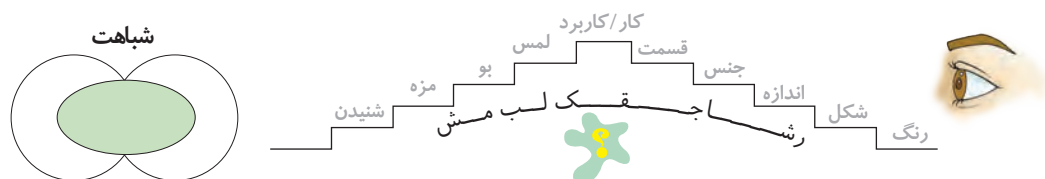
میزها و صندلی‌ها، چهار تا پایه دارند.

میوه‌ها و حیوان‌ها

رنگ

میوه‌ها و حیوان‌ها، رنگ‌های گوناگونی دارند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

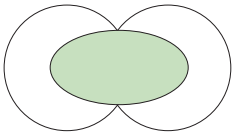
همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند و درباره‌ی شباهت دو میوه فکر کنند.
- ۲- با یادآوری و تأکید بر ده ویژگی آموزش داده شده، ویژگی مشابه را نشان داده، بیان کنید.
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید ویژگی‌هایی را که مشترک هستند نشان دهد.
- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید با راهنمایی شما جمله‌هایی درباره‌ی ویژگی‌های مشابه بیان کند.

۲. شباهت‌های درختان سیب و گیلان را از بین کلمه‌های داده شده، جدا کرده، در جای خالی بنویسید.

شباهت

کار/کاربرد

قسمت

جنس

اندازه

شکل

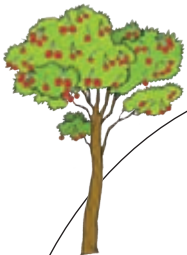
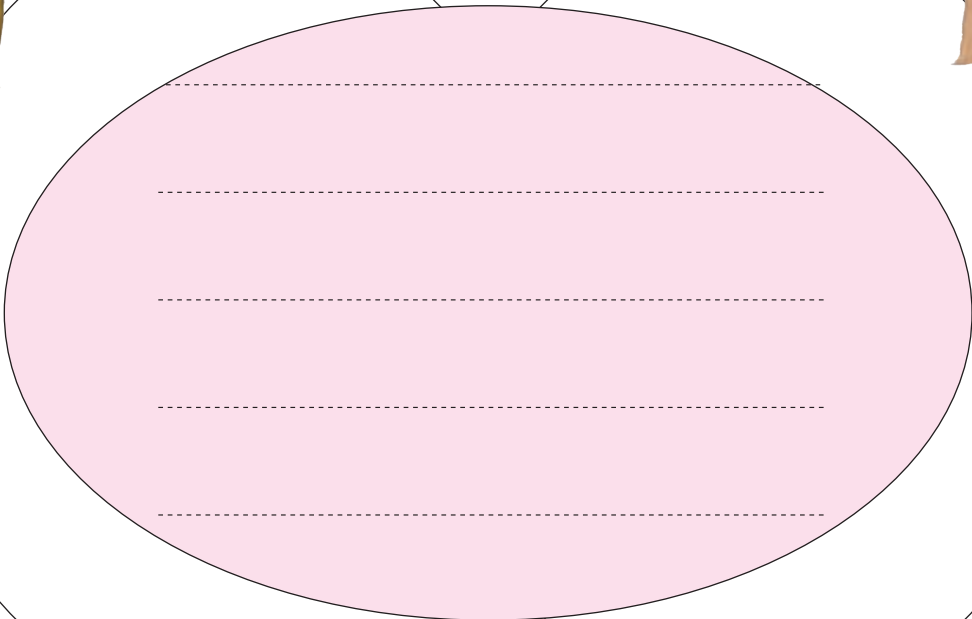
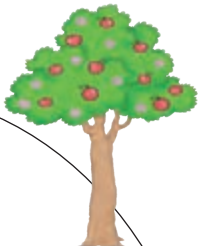
رنگ

ریشه

لب

مزه

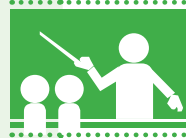
شنیدن

	رنگ
	سبز
	اندازه
	بلند
	قسمت‌ها
	برگ - تنه - شاخه - ریشه
	کاربرد
	میوه - سایه - چوب

همکار گرامی، هنگام انجام دادن این تمرین توجه دانش‌آموزان را به ویژگی‌های مشترک بر اساس ده ویژگی آموزش داده شده، جلب کنید. مفهوم «هر دو» و کاربرد آن را در این گونه از توصیف برای دانش‌آموزان توضیح دهید.

۳. شباهت‌های تصویرها را پیدا کنید و در جای خالی بنویسید. یکی از جمله‌ها اضافه است.

شباهت

شنیدن

رنگ

پرهای کلاغ سیاه و پرهای خروس رنگارنگ است.

رنگ

کلاغ و خروس نوک و بال و چشم دارند.

قسمت‌ها

هر دو پر دارند.

قسمت‌ها

کلاغ پرواز می‌کند اما خروس پرواز نمی‌کند.

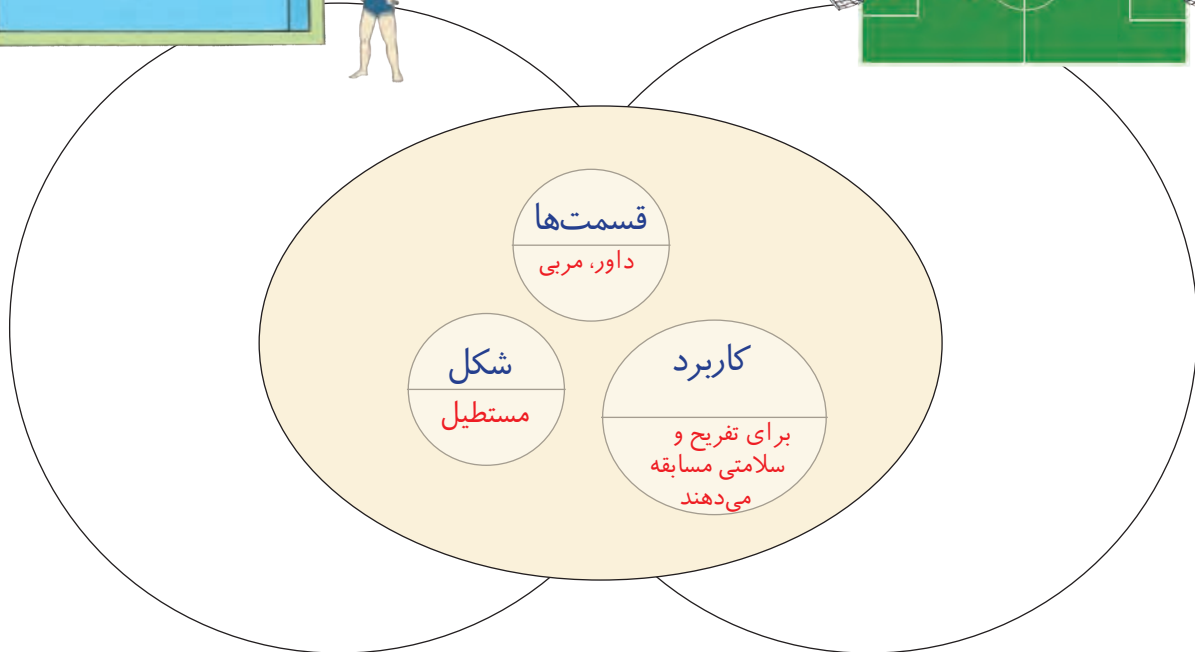
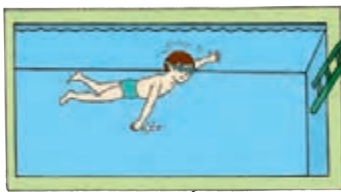
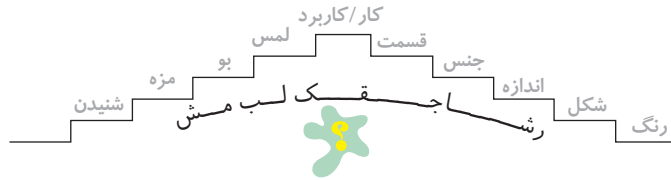
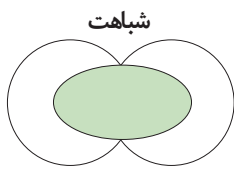
کار/کاربرد

هر دو دانه می‌خورند.

کار/کاربرد

۴. به تصویرها خوب دقت کنید و جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده کامل کنید.

(الف)

زبان آموزی، جملسازی و نگارش

شکل زمین فوتبال و استخر است.

هر دو دارند.

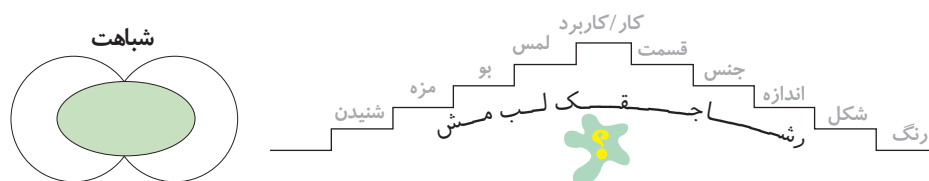
ورزشکارها در فوتبال و شنا

هر دو هستند.

(ب)

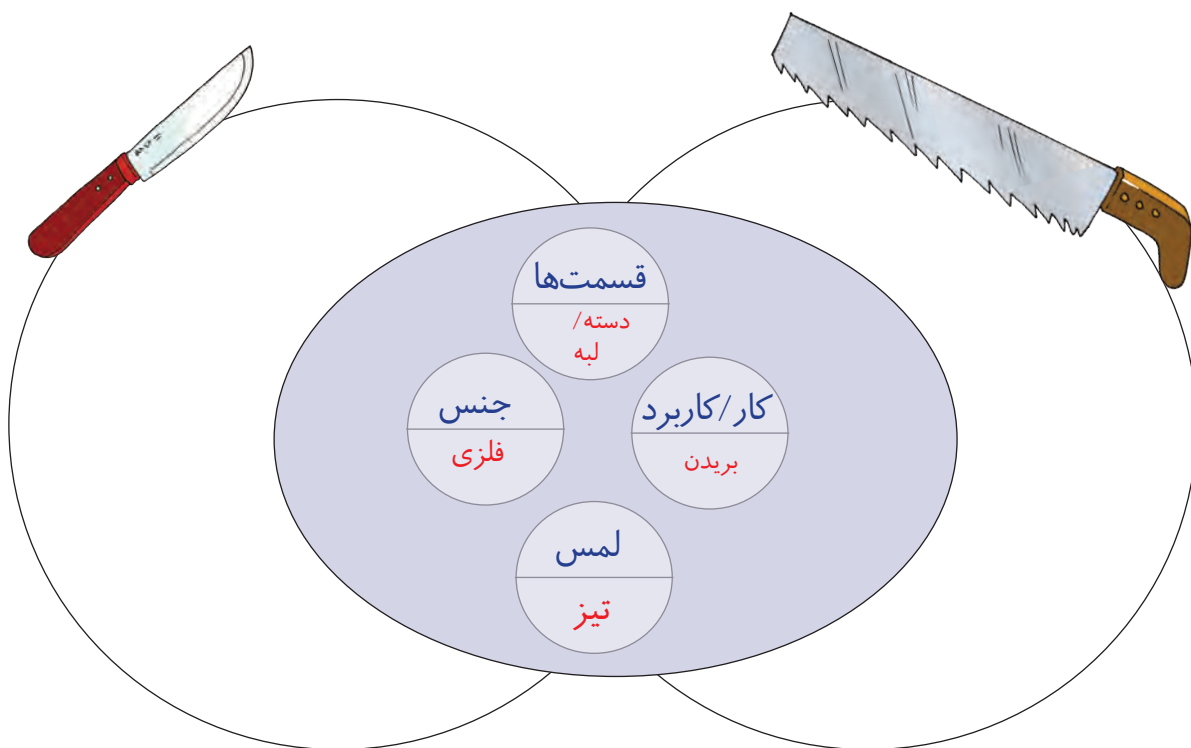

★ ارّه و چاقو هستند.

★ ارّه و چاقو و دارند.

★ ما از هر دو برای استفاده می کنیم.

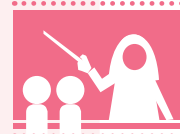
★ هر دو هستند.

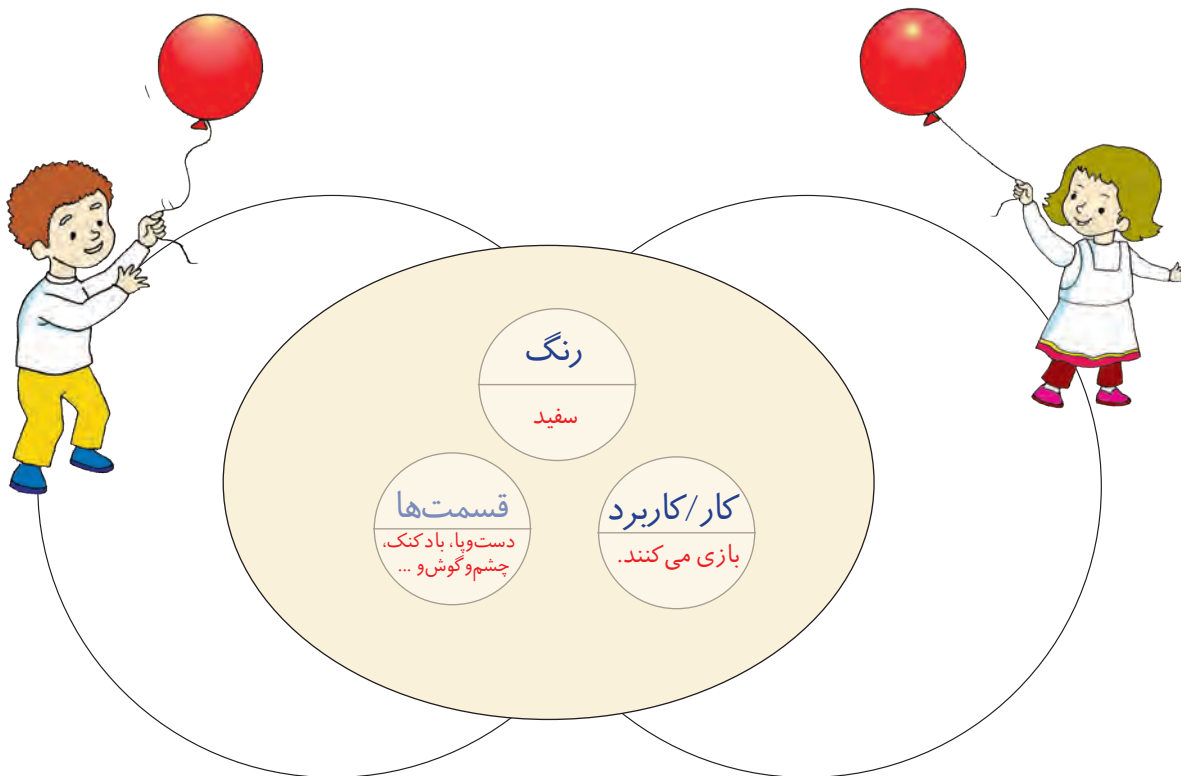
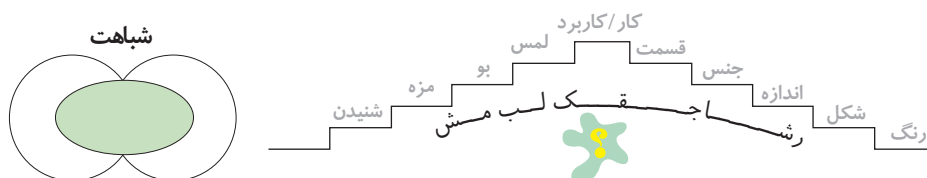
والدین گرامی، دو حیوان، دو وسیله یا دو... را به فرزندتان نشان دهید و درباره‌ی ویژگی‌ها و شباهت‌هایی که آن دو با هم دارند، گفت‌وگو کنید و از او بخواهید این صحبت‌ها را برای شخص دیگری بازگو نماید.

همکار گرامی، دانش آموزان را راهنمایی کنید تا براساس ویژگی‌های مشابه که در تصاویر آمده است، جمله‌های مناسبی بنویسند. اگر دانش آموزان ویژگی دیگری بیان کردند که درست بود، آن را هم اضافه کنید.
دانش آموزان را برای کاربرد «هر دو» یا حرف ربط «و» راهنمایی کنید.

۵. جمله بنویسید.

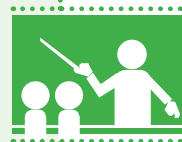

رنگ

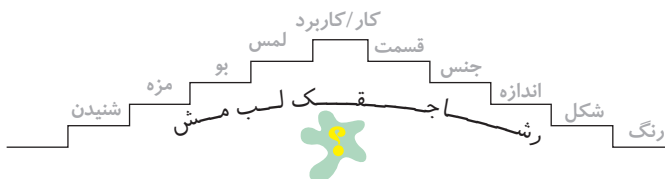
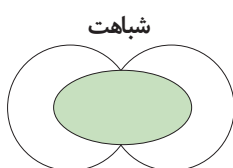
قسمت‌ها

کار/کاربرد

همکار گرامی، به دانش‌آموزان تأکید کنید بر اساس ویژگی‌های (رشاجقک لب مش) فکر کنند؛ شباهت‌ها را تشخیص دهند، بیان کنند و بنویسند.

۶. شباهت‌های تصویرها را پیدا کنید و بنویسید.

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

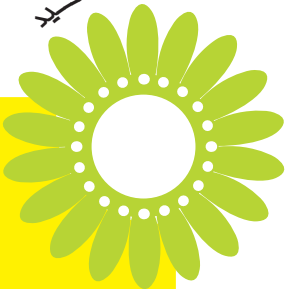
.....

.....

.....

.....

موفق باشیلا

درس دوازدهم

نگارش هشتم تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۳

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد توجه به تفاوت‌ها و شباهت‌ها (بین چیزهای گوناگون) در توصیف.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک تفاوت‌ها و شباهت‌های چیزهای گوناگون، تفاوت‌ها و شباهت‌های آن‌ها را هنگام توصیف بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

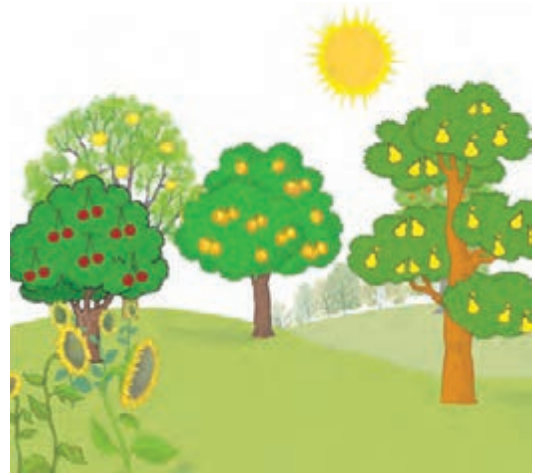
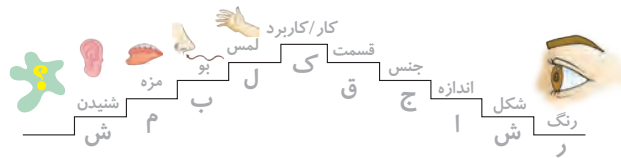
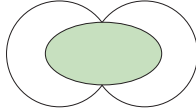
معلم در این درس با به کارگیری دو وسیله (یا دو گروه) که برای آموزش توصیف تفاوت و شباهت به صورت جداگانه استفاده شده بود، دانش‌آموزان را برای فکر کردن و بیان توصیف، بر مبنای تفاوت و شباهت دو چیز، هدایت می‌نماید. همچنین در ابتدا با توجه بر شباهت و تفاوت براساس ده ویژگی «رشاجک لب مش» تأکید می‌کند همچنین اگر ویژگی دیگری به جز از این موارد بود و مبنای شباهت و تفاوت داشت، بیان می‌نماید.

استفاده از جمله‌های مناسب و کوتاه‌تر و نوشتن تفاوت‌ها و شباهت‌ها در دو بند (پارگراف) جداگانه توسط معلم آموزش داده می‌شود.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

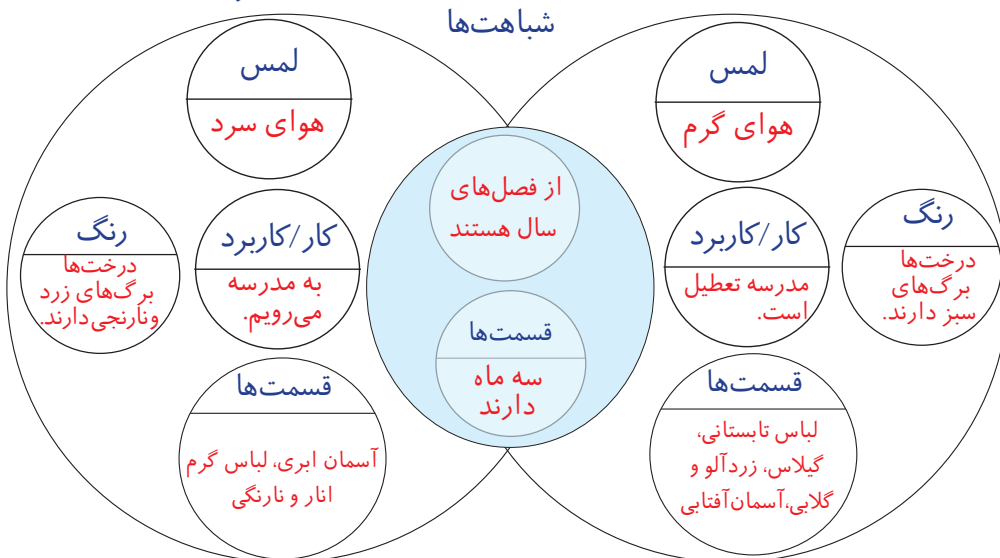
تفاوت شباهت تفاوت

تفاوت‌ها

شباهت‌ها

تفاوت‌ها

۱۴۳

درس دوازدهم نگارش هشتم: تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۳

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:
۱- از دانش آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند و با توجه به ویژگی‌های ده گانه درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های دو تصویر فکر کنند.

۲- ابتدا درباره‌ی تفاوت‌ها، سپس درباره‌ی شباهت‌ها گفت‌وگو کنند.

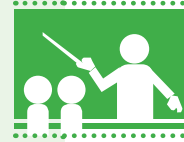
۳- از هر دانش آموز بخواهید یک ویژگی متمایز کننده و یک ویژگی مشترک نشان دهد.

۴- از هر دانش آموز بخواهید دو جمله (یکی درباره‌ی تفاوت و یکی درباره‌ی شباهت دو تصویر) بگوید.

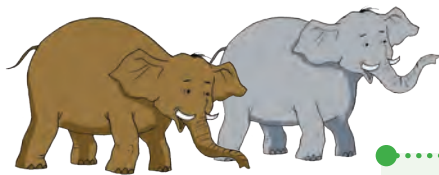
۵- بار دیگر از دانش آموزان بخواهید درباره‌ی تمامی تفاوت‌ها و شباهت‌های دو تصویر با یکدیگر گفت‌وگو کنند.

همکار گرامی، لازم است آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان درباره‌ی خصوصیات مرتبط با ویژگی‌های ده‌گانه (رشاجک لب مش) هنگام مقایسه و توجه به شباهت‌ها و تفاوت‌های دو چیز، تأکید و یادآوری شود. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف شب ارائه گردد.

۲. جمله‌ها را بخوانید و شمارهی جمله‌ی درست را مانند نمونه، در نقطه چین بنویسید.

(الف)

شباهت

..... ۵	رنگ
.....	قسمت‌های بدن
.....	کار/کاربرد

تفاوت

.....	← رنگ →
.....	← شکل →
.....	← اندازه →
.....	← جنس →
.....	← قسمت‌های بدن → ۱
.....	← کار/کاربرد →
.....	← لمس →
.....	← بو →
.....	← مزه →
.....	← شنیدن →

۷ خرطوم بلند و دم کوتاه دارند.

۸ صدای آن‌ها بلند است.

۹ بزرگ هستند.

۱۰ روی زمین زندگی می‌کند.

۱۱ هر دو حیوان هستند.

۱ دم بلند و بینی کوچک دارند.

۲ صدای آن‌ها آهسته است.

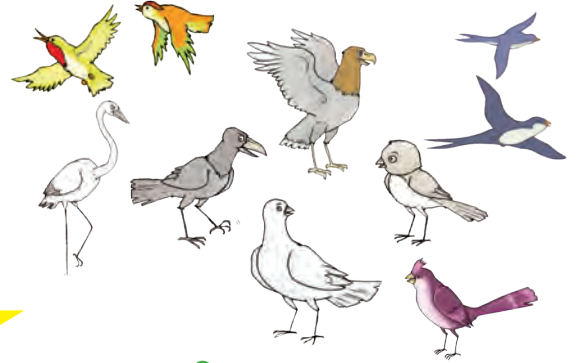
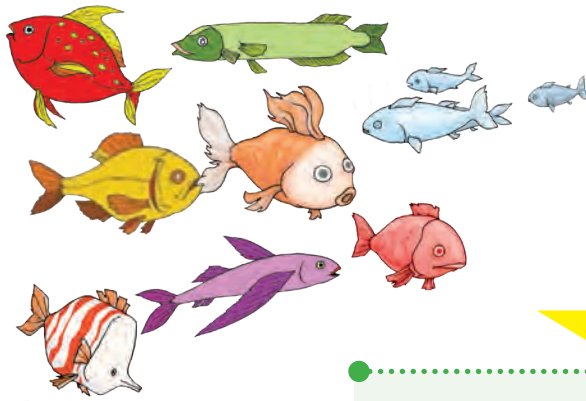
۳ کوچک هستند.

۴ می‌تواند زیر زمین زندگی کند.

۵ هر دو قهوه‌ای و توسی هستند.

۶ موش‌ها و فیل‌ها پا، گوش و چشم دارند.

(ب)

شباهت

.....	رنگ
.....	اندازه
.....	قسمت‌ها
.....	کار/کاربرد

تفاوت

.....	← رنگ →
.....	← شکل →
.....	← اندازه →
.....	← جنس →
.....	← قسمت‌های بدن →
.....	← کار/کاربرد →
.....	← لمس →
.....	← بو →
.....	← مزه →
.....	← شنیدن →

۱ آن‌ها پرواز می‌کنند.

۲ هر دو گروه رنگ‌های مختلفی دارند.

۳ هر دو گروه اندازه‌های مختلفی دارند.

۴ آن‌ها پر و نوک دارند.

۵ هر دو گروه چشم و دم دارند.

۶ صدای مختلفی دارند.

۷ آن‌ها پولک و آبشش دارند.

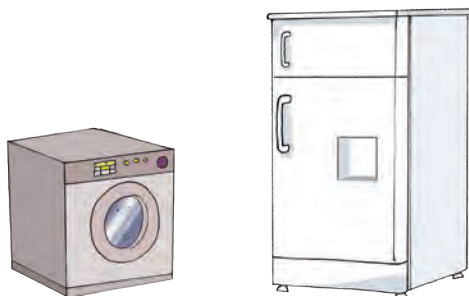
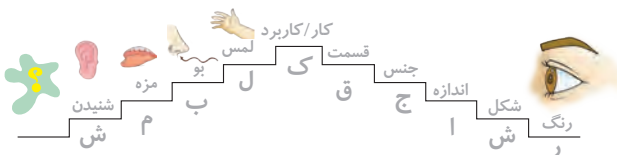
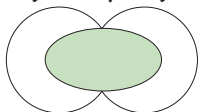
۸ آن‌ها شنا می‌کنند.

۹ صدای آن‌ها را نمی‌شنویم.

۱۰ هر دو گروه تخم می‌گذارند و بچه دارند.

۳. جاهای خالی جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده، کامل نمایید.

تفاوت شباهت تفاوت

کار/کاربرد

آشپزخانه

قسمتها

در / سیم برق

جنس

فلزی

رنگ

سفید

یخچال و ماشین لباسشویی، شبیه هستند.

هر دو هستند.

جنس هر دو است.

یخچال و ماشین لباسشویی دارند.

هر دو را در می‌گذاریم.

کار/کاربرد

سرد نگه می‌دارد.

کار/کاربرد

می‌شوید.

اندازه

بلند

اندازه

کوتاه

شکل

مستطیل

شکل

گرد(دایره)

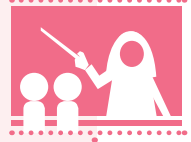
یخچال و ماشین لباسشویی باهم فرق دارند:

در یخچال است ولی در ماشین لباسشویی است.

یخچال است اما ماشین لباسشویی است.

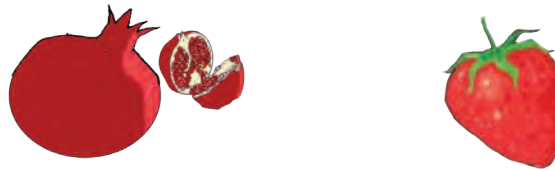
یخچال غذاها را و ماشین لباسشویی لباس‌ها را

همکار گرامی، با توجه به ده ویژگی آموزش داده شده از دانش آموزان بخواهید درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های دو تصویر فکر کنند و جمله‌های مناسب بیان کرده، بنویسند. لازم است در این تمرین و سایر تمرین‌ها به دانش آموزان یادآوری شود که ممکن است برای برخی ویژگی‌ها نتوان شباهت یا تفاوتی بازگو کرد.

۴. هندوانه و توت فرنگی را با هم مقایسه کنید و بنویسید.

(الف)

شباهت

هندوانه و توت فرنگی هستند.	رنگ
.....	مزه
.....	کار/کاربرد

تفاوت

.....	شکل
.....	اندازه
.....	قسمت‌ها
.....	لمس

(ب)

شباهت

	کاربرد
	قسمت‌ها

تفاوت

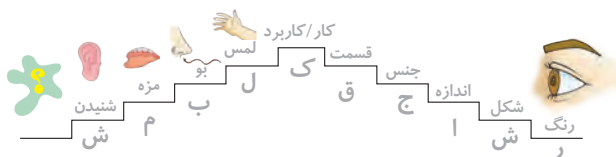
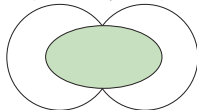
	اندازه	
	جنس	
	کار/کاربرد	
	شنیدن	

همکار گرامی، از دانش آموزان بخواهید هنگام توصیف از جمله‌های مشابه آنچه در ابتدای هربند آورده شده است، در بیان شفاهی و نوشتاری خود استفاده کنند.

۵. اتوبوس و هواپیما را باهم مقایسه کنید و بنویسید.

تفاوت شباهت تفاوت

شباهت‌ها

اتوبوس و هواپیما شبیه هستند؛ چون

.....

.....

.....

تفاوت‌ها

اتوبوس و هواپیما با هم فرق دارند؛ چون

.....

.....

.....

والدین گرامی، از فرزندتان بخواهید درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌های دو اسباب‌بازی خود برایتان صحبت کند. او را با پرسش، برای بیان جمله‌های درست راهنمایی کنید.

فصل‌های زمستان و بهار شبیه هم هستند؛ چون هردو.....

.....

.....

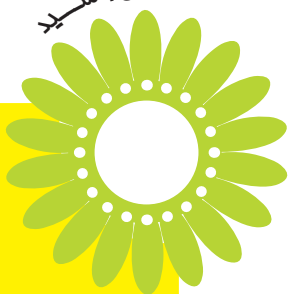
.....

فصل‌های زمستان و بهار با هم فرق دارند؛ چون.....

.....

.....

.....

درس سیزدهم

نگارش نهم

توصیف با توجه به

ویژگی های طبقه / مقوله (۱)

هدف: آشنایی دانش آموزان با مفهوم مقوله / طبقه
انتظارات: در پایان فعالیت ها از دانش آموزان انتظار می رود:
 با درک و کاربرد مفاهیم آموخته شده، طبقه / مقوله ی هر چیز را
 تشخیص دهند، بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

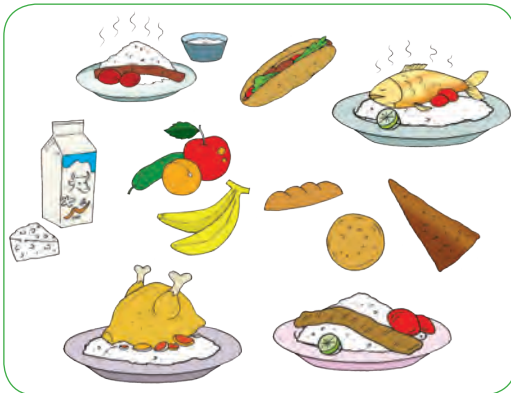
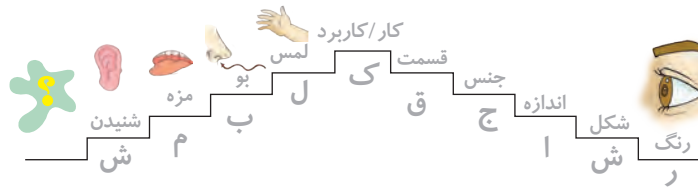
معلم از نمایش فیلم، تصویر یا نشان دادن اسباب بازی هایی که متعلق به یک گروه هستند استفاده می کند و دانش آموزان را هدایت می نماید تا درباره ی اینکه هر گروه چه شباهت هایی با هم و چه تفاوت هایی با گروه های دیگر دارند، فکر کنند، درباره ی ویژگی هایشان با آن ها صحبت می کند و ذهن دانش آموزان را به این مطلب سوق دهد که این نمونه ها علی رغم تفاوت هایی که با هم دارند به دلیل اشتراک در یک گروه (طبقه / مقوله) قرار گرفته اند، ضمن آنکه تفاوت عمده ای با سایر گروه ها (طبقه ها / مقوله ها) دارند. معلم درباره ی ویژگی های یک گروه مانند خوراکی، وسایل مدرسه یا بشقاب ها صحبت می کند و هم زمان جمله ها را به صورت نوشتاری ارائه دهد. از دانش آموزان می خواهد که با توجه به این ویژگی ها، موارد نشان داده شده در قالب فیلم، تصویر یا اسباب بازی، حدس بزنند و بگویند متعلق به چه گروه، طبقه یا مقوله ای هستند؛ مانند:

معلم: رنگ ها، شکل ها و اندازه های گوناگونی دارند. جنس آن ها چینی، پلاستیکی و فلزی است. ما در آن ها غذا می ریزیم و می خوریم. آن ها صاف و سفت هستند.

دانش آموزان: پس این ها بشقاب هستند.

برای نتیجه گیری نهایی دانش آموزان را راهنمایی کنید تا از کلمه هایی مانند (پس، بنابراین) در جمله ها استفاده کنند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- از دانش آموزان بخواهید به تصاویر هر دسته نگاه کنند و درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان فکر کنند.

۲- بر اساس ویژگی‌های مشترک و متفاوت، درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌های هر گروه صحبت کنید.

۳- بر اساس همان ده ویژگی تفاوت‌هایی که هر دسته از تصاویر با سایر دسته‌ها دارند با آن‌ها گفت‌وگو کنید.

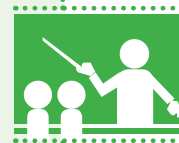
۴- پس از اطمینان از یادگیری دانش آموزان، علت قرارگیری موارد گوناگون را در هر دسته (گروه، طبقه یا مقوله) بیان کنید و با همراهی آن‌ها نام هر مقوله (گروه، طبقه/دسته) را بگویید.

۵- ویژگی‌هایی از هر گروه را بیان کنید تا هر دانش آموز تصویر مربوط به آن گروه را نشان دهد.

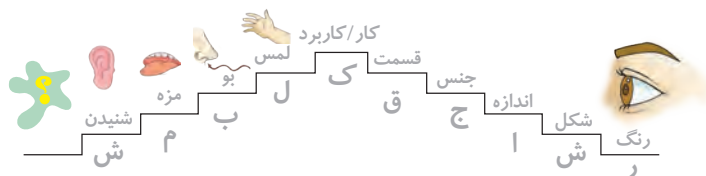
۶- از هر دانش آموز بخواهید نام هر گروه (طبقه/مقوله) را بگوید.

همکار گرامی، توجه دانش آموزان را به مفهوم و چگونگی استفاده از ویژگی‌های ده گانه برای نتیجه‌گیری درباره‌ی عنوان مقوله یا طبقه جلب کنید کاربرد کلمه‌های «پس» و «بنابراین» را با دانش آموزان تمرین کنید.

۲. جاهای خالی را با توجه به تصویرها و جمله‌های داده شده، کامل کنید.

پوشاک

اسباب‌بازی

وسایل مدرسه

رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های
گوناگونی دارند. چوبی، پلاستیکی
و فلزی هستند. در مدرسه از
آنها استفاده می‌کنیم و با آنها
می‌نویسیم و نقاشی می‌کنیم.

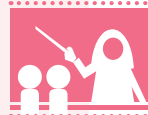
رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های
گوناگونی دارند. پارچه‌ای و چرمی
هستند. قسمت‌های گوناگونی
دارند. آنها را می‌پوشیم. آنها
ما را گرم می‌کنند.

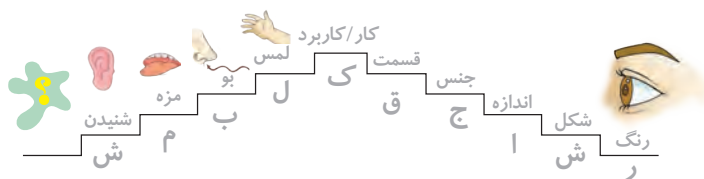
رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های
گوناگونی دارند. بچه‌ها آنها
را دوست دارند و با آنها
بازی می‌کنند. بعضی صدای
بلند یا آهسته دارند.

همکار گرامی، با تأکید بر آموخته‌های دانش‌آموزان و بازگویی ویژگی‌های ده‌گانه (رشاجک لب مش) دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا با توجه به ویژگی‌ها، شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها را با سایر گروه‌ها تشخیص دهند و علت قرار گرفتن آن‌ها را در یک مقوله و طبقه یاد بگیرند و نام هر طبقه / مقوله را بگویند.

۳. جمله‌ها را بخوانید و جاهای خالی آن‌ها را با نام مقوله / طبقه کامل کنید.

آدم - حیوان - درخت

پس این‌ها هستند.

رنگ‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند.
چشم، گوش، دهان و دُم دارند.
آن‌ها زنده هستند، غذا می‌خورند و بچه دارند. آن‌ها
حرف نمی‌زنند. صداهای مختلفی دارند.

وسایل بهداشتی - وسایل خانه - وسایل نقلیه

بنابر این این‌ها هستند.

رنگ‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند.
فلزی هستند. در، پنجره، چرخ و راننده دارند.
آن‌ها حرکت می‌کنند و آدم‌ها را جابه‌جا می‌کنند.
صداهای مختلفی دارند.

درخت - گل - میوه

پس این‌ها هستند.

برگ سبز و تنه‌ی قهوه‌ای دارند. بزرگ، کوچک، بلند و کوتاه
هستند.
برگ، شاخه، تنه و ریشه دارند.
هوا را تمیز نگه می‌دارند. ما زیر سایه‌ی آن‌ها می‌نشینیم.
از چوب آن‌ها وسایل گوناگون می‌سازیم. زیر و سفت هستند.

ورزش - مکان (جا) - خوراکی

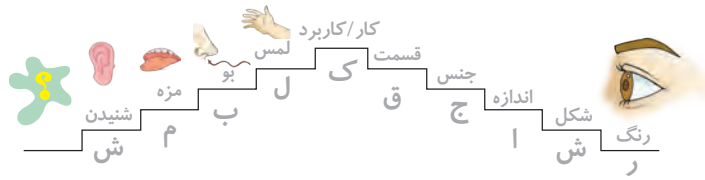
بنابر این این‌ها هستند.

شکل‌ها و اندازه‌های گوناگون دارند.
بعضی از آن‌ها در، پنجره و دیوار دارند.
ما داخل آن‌ها می‌رویم. در آن‌ها کارهای گوناگونی مانند
درس خواندن، نماز خواندن، فروختن و... انجام می‌دهیم.

والدین گرامی، تعدادی میوه، وسایل کوچک آشپزخانه (قاشق، چنگال و...) را در برابر فرزندان قرار دهید و از او بخواهید درباره‌ی ویژگی‌هایی مانند رنگ، جنس و کاربرد صحبت کند. حال او را با توجه به گفته‌هایش راهنمایی کنید. علت اینکه به آن‌ها میوه یا ظرف می‌گوییم با توجه به شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان با سایر گروه‌ها صحبت کنند.

۴. جمله‌ها را بخوانید و جمله‌ی مناسبی با توجه به نام مقوله، بنویسید.

رنگ‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند.
نوک، پر، بال و دو پا دارند و بعضی
از آن‌ها پرواز می‌کنند. نرم هستند و
صداهاى گوناگونی دارند.

این‌ها

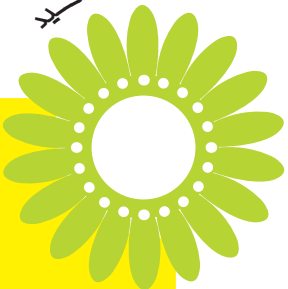
لباس‌های مخصوص و رنگ‌های
گوناگونی دارند. همه‌ی آن‌ها مربی،
داور و لباس مخصوص دارند.
انجام دادن آن‌ها برای سلامتی مفید است.
در بعضی از آن‌ها شرکت‌کننده‌ها با هم
مسابقه می‌دهند.

رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های مختلفی
دارند. پوست، دانه و برگ دارند. آن‌ها
را می‌خوریم. سفت یا نرم هستند. ترش
یا شیرین هستند. خوش‌بو هستند.

۱۵۶

زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش

موفق باشیلا

درس چهاردهم

نگارش دهم

توصیف با توجه به

ویژگی های طبقه / مقوله (۲)

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد ویژگی‌های هر طبقه (مقوله) در توصیف.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک و کاربرد ویژگی‌های هر طبقه / مقوله، آن‌ها را هنگام توصیف چیزهای مختلف بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم در این درس به آموزش‌هایی که در درس قبل داده است از جهت مخالف می‌پردازد. بدین ترتیب که نام یک گروه یا طبقه مانند وسایل نقلیه را روی تابلو نوشته، سپس ماکت وسایل نقلیه (هواپیما، ماشین، موتور سیکلت و...) را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد. از دانش‌آموزان می‌خواهد بر اساس ده ویژگی «رشاجک لب مش» یا سایر ویژگی‌ها فکر کنند و ویژگی‌های مشترک همه‌ی آن‌ها را بگویند.

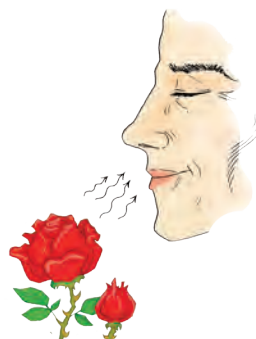
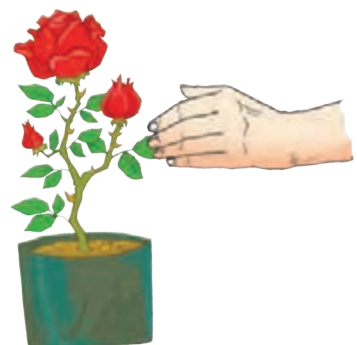
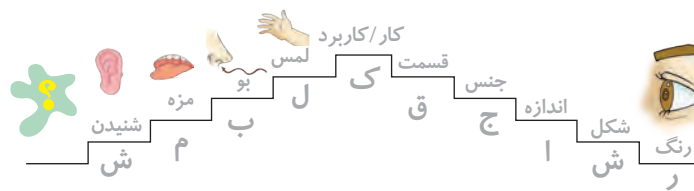
علت قرارگیری آن‌ها در یک گروه (طبقه، مقوله) یادآوری شود؛ مانند:

ما از وسایل نقلیه برای جابه‌جا شدن استفاده می‌کنیم.

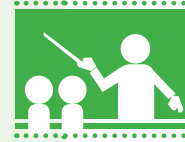
جمله‌ها توسط دانش‌آموزان بر روی تابلو نوشته شود.

هنگام پرسش و پاسخ از کلمه‌های پرسشی مانند: «چرا» برای اجرای فرایند یاددهی و یادگیری استفاده شود.

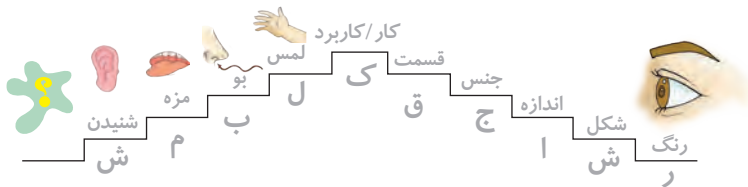
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار گرامی، در این تمرین و تمرین بعد دانش آموزان برای نوشتن ویژگی‌های مربوط به هر طبقه / مقوله به صورت گام به گام آشنا می‌شوند. چگونگی نوشتن خصوصیات مشترک با توجه به ویژگی‌های ده گانه (رشاجک لب مش) و جمله‌های مناسب به دانش آموزان یادآوری شود.

۲. جمله‌ها را با توجه به تصویرها، کامل کنید.

رنگ‌های

می‌خوریم

خوش بو

خوش مزه

این‌ها غذا هستند.

غذاها گوناگونی دارند و با مواد مختلف درست

می‌شوند ما غذا.....

غذاها گرم، و هستند.

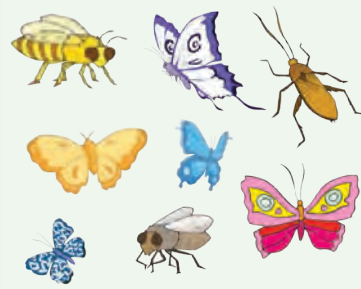
رنگ‌ها

گوناگونی

استخوان

پا

شاخک

این‌ها حشره هستند.

حشره‌ها و اندازه‌های دارند.

بعضی از حشره‌ها صدای آهسته دارند اما حشره‌ها

..... ندارند و و دارند.

در

چرخ

اندازه‌های

وسایل نقلیه

رنگ‌ها

فلزی

این‌ها هستند.

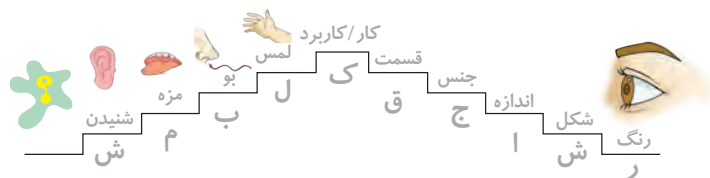
وسایل نقلیه ، شکل‌ها و گوناگونی دارند.

همه‌ی آن‌ها ، پنجره و ندارند.

ولی همه هستند و ما برای رفتن از جایی به جای

دیگر از آن‌ها استفاده می‌کنیم.

۳. به تصویرها خوب نگاه کنید و جاهای خالی جمله‌ها را کامل نمایید.

این‌ها وسایل مدرسه هستند.

رنگ‌ها، و گوناگونی دارند.

وسایل مدرسه، فلزی هستند.

ما با آن‌ها و نقاشی

این‌ها ماهی هستند.

ماهی‌ها رنگ‌ها، و گوناگونی دارند.

همه‌ی ماهی‌ها آبشش و دارند.

بدن ماهی‌ها دارد و همه‌ی ماهی‌ها در آب

..... .

این‌ها پوشاک هستند.

پوشاک، و اندازه‌های گوناگونی دارند. پوشاک

..... و چرمی هستند. بعضی از آن‌ها، جیب

و زیپ دارند و همه‌ی آن‌ها را و پوشاک ما را

..... می‌کنند.

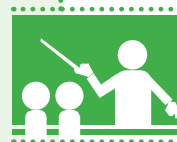

والدین گرامی، فرزندان را راهنمایی کنید تا درباره‌ی ویژگی‌های یک مقوله / طبقه (میوه، وسایل خانه، پوشاک) برایتان صحبت کنند.

برای نمونه کنار سفره‌ی غذا از او پرسید: چرا به این‌ها غذا می‌گوییم؟ با نامیدن ویژگی‌ها مانند: کار / کاربرد، مزه و بو... یا پرسش درباره‌ی این ویژگی‌ها فرزندان را راهنمایی کنید.

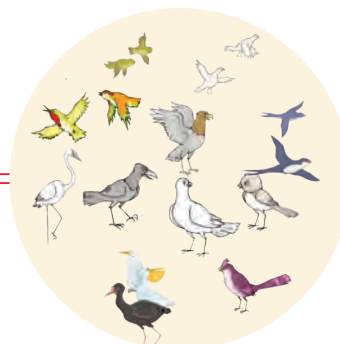
همکار گرامی، بهترین راه آموزش، استفاده از پرسش و پاسخ هنگام اجرای فرایند یاددهی و یادگیری است. برای یادآوری آموخته‌های پیشین، درباره‌ی کلمه‌ی پرسشی «چرا» و تثبیت یادگیری مربوط به علت قرارگرفتن در یک گروه و طبقه براساس ویژگی‌های ده‌گانه مانند نمونه‌های زیر، از پرسش و پاسخ به صورت شفاهی و نوشتاری استفاده کنید.

۴. جاهای خالی جمله‌ها را با توجه به تصویرهای داده شده، بنویسید.

چرا این‌ها پرنده هستند؟

چون همه‌ی پرنده‌ها پر، نوک، و

چرا ما به این‌ها ورزش می‌گوییم؟

چون همه‌ی ورزش‌ها، مربی، داور، لباس مخصوص دارند.
و آن‌ها برای سلامتی ما هستند.

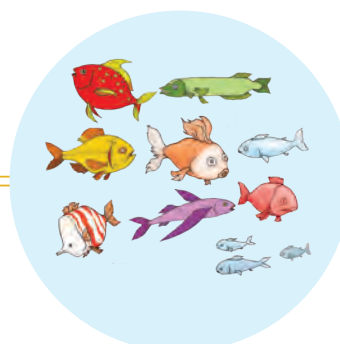
چرا ما به این‌ها میوه می‌گوییم؟

چون

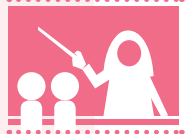

چرا این‌ها ماهی هستند؟

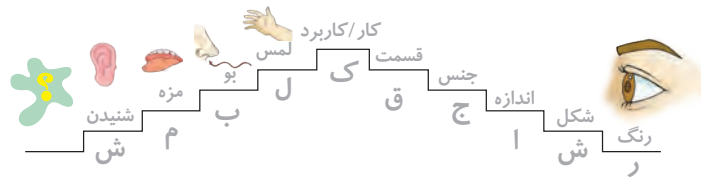
چون

همکار گرامی، دانش آموزان را به بیان (گفتاری و نوشتاری) نام هر مقوله و ویژگی‌هایی که باعث قرار گرفتن آن‌ها در یک مقوله و تمایزشان با سایر گروه‌ها است، راهنمایی کنید. توجه دانش آموزان را به استفاده از ویژگی‌های ده گانه در این کار جلب نمایید.

۵. جمله بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

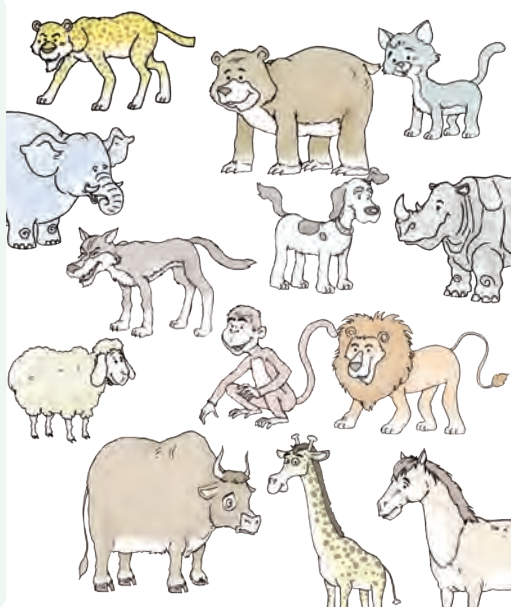
.....

.....

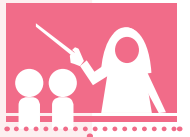
.....

.....

.....

همکار گرامی، در پایان این درس انتظار می‌رود دانش‌آموزان یک چیز (پدیده) را با توجه به آموخته‌های خود براساس ویژگی‌هایی که در موارد گوناگون می‌بینند حتی اگر آن را نمی‌شناسند یا نامش را نمی‌دانند طبقه‌بندی (مقوله‌بندی) کنند و درباره‌اش جمله‌هایی بیان کنند. از این رو دانش‌آموزان را برای انجام تمرین زیر راهنمایی کنید.

۶. جمله بنویسید.

این چه چیزی است؟ چرا؟

این یک حیوان است چون

.....

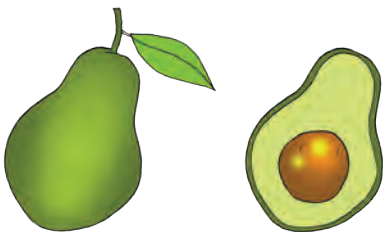
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

تمرین دوباره

.....

.....

.....

.....

.....

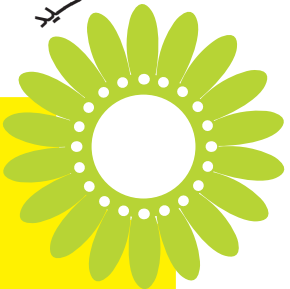
.....

.....

.....

.....

موفق باشیلا

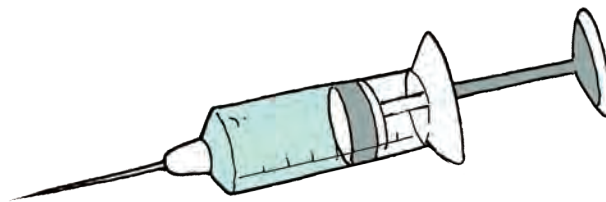
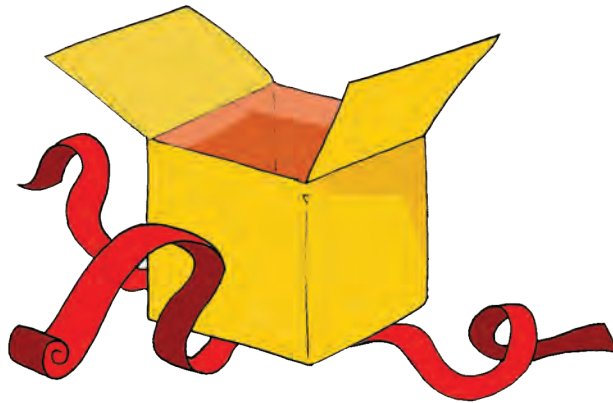
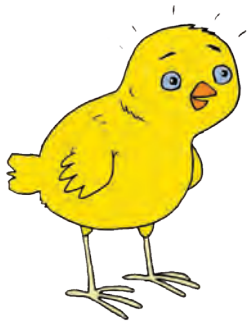
فَعالِیَّت‌های دورهِای

۱. -داستان را با گذاشتن کلمه‌های مناسب در جاهای خالی کامل کنید.

هدیه‌ی پدربزرگ

..... پدربزرگ برای علی جوجه می‌خَرَد و آن را به علی
می‌دهد. جوجه با صدای جیک جیک می‌کند و دانه
می‌خورد. علی جوجه را برای واکسن زدن به دام‌پزشکی خواهد برد.

۲. جاهای خالی را با استفاده از کلمه‌های داده شده کامل نمایید.

می‌توانم

دوست دارد

آن

اگر

زهره به پرنده‌ها غذا بدهد.

..... کوه‌ها خیلی بلند هستند. کوه‌نوردها از

کوه بالا می‌روند. ما با بالگرد راحت بالا می‌رویم.

من با تلسکوپ ستاره‌ها را بینم.

..... توپ را خوب شوت کنی، گل می‌زنی.

۳. جاهای خالی جمله‌ها را با کلمه‌ی مناسب پُر نمایید.

با

اگر

یا

..... ما نقشه را درست
بخوانیم به گنج می‌رسیم.

برای

ولی

تا

آن جزیره خیلی دور است کشتی ما
سریع می‌رود.

در

اما

یا

من با مداد خود کار می‌نویسم.

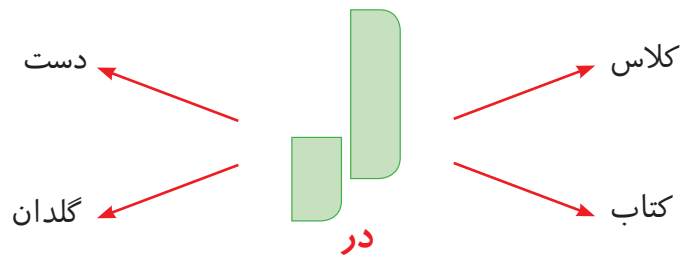
آمد

هستند

است

نگاه کن، سکه‌های طلا در گودال

۴. با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده، یک ترکیب و سپس یک جمله بنویسید.

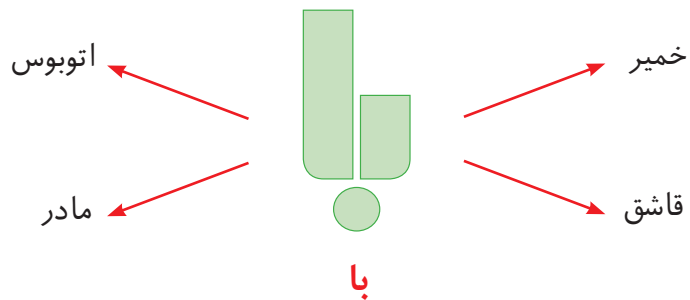
من در کتاب عکس‌های زیبا دیدم.

در کتاب

.....

.....

.....

نانوا با خمیر

با خمیر

.....

.....

.....

.....

از

مشهد ← ساعت ۱۰:۰۰

فردوسی → چوب → از چوب

به

غذا ← روستا

غاز → پدر و مادر

تا

صفحه‌ی دوم ← روز پنج‌شنبه

ساعت ۱۲:۱۵ → مدرسه

برای

پسرها ← نمایش

نوشتن → گوسفند

۵. به تصویر نگاه کنید. هر سؤال را بخوانید، علامت بزنید و پاسخ دهید.

۱- چند جغد روی شاخه نشسته است؟

۲- چندمین جغد روی سرش گل دارد؟

۳- آیا جغدی عینک دارد؟

۴- نوک جغدها چه رنگی است؟

۵- چشم‌های جغدها چه شکلی است؟

۶- دومین جغد چه اندازه‌ای است؟

۷- جغدها چه کار می‌کنند؟

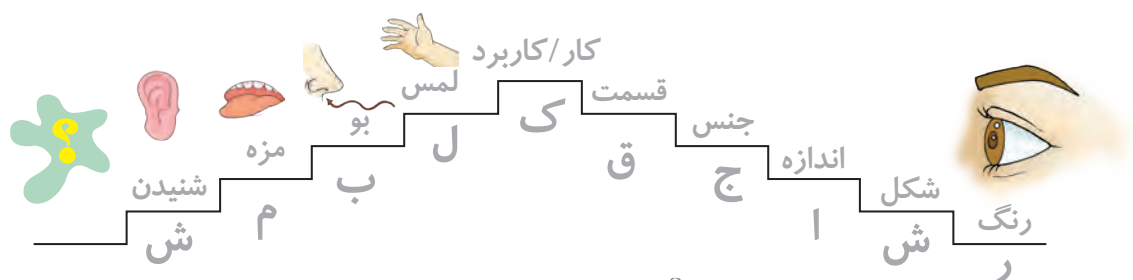
۸- جغدها چه صدایی دارند؟

۹- کدام جغد پره‌ای نارنجی دارد؟ زیر تصویرش دایره‌ای قرمز بکشید.

۱۰- کدام جغد کلاه مثلثی بر روی سرش دارد؟ زیر تصویرش دایره‌ای سبز بکشید.

۱۱- کوچک‌ترین جغد، کدام است؟ زیر تصویرش دایره‌ای زرد بکشید.

۶. درباره‌ی این جغد بگویید و بنویسید.

جغد

۷. کامل کنید.

اتاق حسن بسیار نامنظم است. او به دنبال وسایلش می‌گردد. اما نام آن‌ها را فراموش کرده است. به او کمک کنید تا نام آن‌ها را بگوید.

حسن: قرمز رنگ و به شکل مستطیل است. بلند، باریک و بافتنی است. من برای گرم شدن آن را می‌پوشم. آن نرم است.

نام آن چیست؟

جای آن کجاست؟

حسن: قهوه‌ای، گرد و کوچک است و عقربه و بند دارد. آن را به من می‌بندم. زمان را نشان می‌دهد. سفت است. صدایش آهسته است و تیک تیک می‌کند.

نامش را بگویید.

جای آن را پیدا کنید و بنویسید.

۱

پرتقال نارنجی است. پرتقال گرد است. پرتقال بزرگ است.
پرتقال نارنجی، و است.

۲

۲- غذاها بوهای گوناگونی دارند. غذاها مزه‌های گوناگونی دارند.
غذاها و گوناگونی

۳

۳- بستنی سرد است. بستنی خوش بو است. بستنی شیرین و خوش مزه است.
بستنی ، و

۴

۴- پتوها رنگارنگ هستند، پتوها به شکل مستطیل هستند. پتوها بزرگ و کوچک هستند.
پتوها

۵

۵- کمد قهوه‌ای است. کمد به شکل مستطیل است. کمد کوچک است. کمد چوبی است.
کمد

۶

۶- تلفن‌ها رنگ‌های گوناگونی دارند. تلفن‌ها شکل‌های گوناگونی دارند. تلفن‌ها اندازه‌های گوناگونی دارند.
.....

۹. به تصویر نگاه کنید و بگویید هر یک چه کاری انجام می‌دهند. در نوشتن از ضمیرهای مختلف استفاده کنید.

من

تو

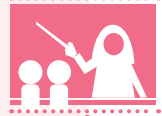
او

ما

شما

آنها

همکار گرامی، ممکن است کودک از صفت و موصوف یا جمله‌های اسنادی استفاده کند. هر دو جمله پذیرفته می‌شود.
پیراهن بابا قرمز است. / بابا پیراهن قرمز پوشیده است.

۱۰. با توجه به تصویر و ویژگی‌هایی که نوشته شده، جمله بنویسید.

خانه و خانوادگی من

۱۱. به تصویرهای داستان نگاه کنید. به ترتیب شماره بگذارید و داستان بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

حالا به پرسش‌های زیر پاسخ بدهید.

۱- زهرا با چه کسی به مدرسه رفت؟

۲- آنها می‌خواهند چه چیزی بخرند؟

۳- آنها برای خریدن گل به کجا رفتند؟

۴- چرا زهرا به معلمش گل داد؟

۱۲. درباره‌ی چیزهایی که در یخچال می‌بینید صحبت کنید و بنویسید.

۱۳. به تصویر نگاه کنید و پاسخ مناسب بدهید.

علی

پارسا

(الف)

کلمه‌ی مناسب را انتخاب کنید و در جای خالی بگذارید.

علی، آدم آهنی هواپیما می‌خرد پارسا ماشین

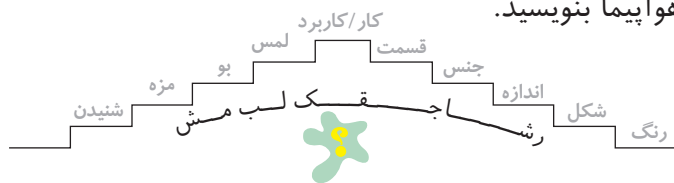
کنترلی می‌خرد. (اما - تا - یا - در)

- شما دوست دارید چه بخرید؟

- چرا شما دوست دارید بخرید؟

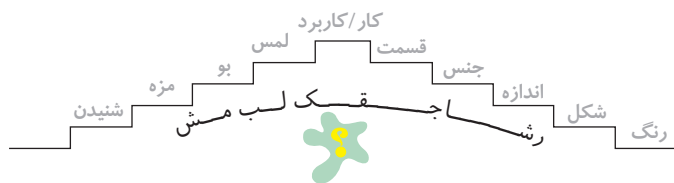
(ب)

درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های آدم آهنی و هواپیما بنویسید.

Blank area for writing the comparison between the airplane and the person.

درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های چیزی که می‌خواهید بخرید و توپ بنویسید.

Blank area for writing the comparison between the ball and the item you want to buy.

